Sayı: 27
12 Temmuz
1991
3000 TL
(KDV Dahil)

İŞÇİLERİN SESİ

Seçim Sokakta

■ **A**ğır bir ekonomik ve toplumsal krizin içine yuvarlanan egemen sınıflar, yüzünü yeniledikleri ANAP hükümetiyle erken seçim manevrasına girdiler.

■ **H**alk hangi partiyi seçerse seçsin, egemen sınıflar gidilecek yolu seçmiş bulunuyor. Seçtikleri yol, sivil diktatörlüğü, azınlık hükümetlerini kurumlaştırmak ve bununla, bir kaç aydır ağızlarından düşürmedikleri "istikrar tedbirlerini" yani işsizliği, pahalılığı bir kaç kat artıran düzenlemeleri yürürlüğe koymaktır.

■ **Y**eni ANAP hükümeti ve erken seçimle, her türlü meşruiyetini bütünüyle yitiren iktidara karşı çözümü sokakta arayarak gerçek bir seçimin eşiğine doğru ilerleyen işçilerin, memurların, yoksul halkın zihinlerini bulandırmayı, bulanık suda balık avlamayı hedefliyorlar.

■ **E**mekçilerin seçimi yeni hükümetten de, erken seçim kararından da önce başladı. Hak ve özgürlük istemleriyle sokaklara dökülen emekçiler, Demokratik Türkiye'yi eylem alanlarında, üretimden gelen güçleriyle yeşertiyorlar. Asıl doğru ve halkın çıkarına uygun olan, demokrasiden yana olanların umut bağlaması gereken işte, sokakta yapılan bu seçimdir...

15-16 Haziran'da yapılan ANAP kongresiyle birlikte, "erken seçim" Türkiye'nin siyasal gündeminin ilk sırasına oturdu.

Gerçi erken seçim gündemine kilitlenme ANAP kongresinin ardından Mesut Yılmaz'ın başbakanlığa getirilmesiyle gerçekleşti ama, yeni hükümetin kendisi, egemen sınıfların acil ihtiyaçlarının başında gelen erken seçime ilişkin hesaplarının bir sonucu olarak gündeme geldi.

ANAP iktidarının IMF ve yerli tekellerin dev boyutlara ulaşan bütçe açıkları karşısında yükselttikleri "yeni istikrar önlemleri"isteğini karşılayabilmesi ve ABD'nin Ortadoğu'ya yerleştirmeye başladığı Çevik Kuvvet içinde alınacak aktif görevlerin sorumluluğunu taşımayı sürdürebilmesi mümkün değildi. Bu durumda, egemen sınıflarca tutulan yolda devam edilebilmesi için beş yıl süreyle yetkilendirilmiş yeni bir siyasi iktidar kompozisyonunun oluşturulması zorunlu görünüyordu.

Egemen güçler, kamu harcamalarının kısılması ve özelleştirmelere hız verilmesi gerektiğini söylüyorlar, Akbulut hükümeti de yüksek

(Devamı sayfa 8'de)

Erken Seçim: Sivil diktatörlüğe taze soluk mu ?

...ANAP Hükümeti sonun başlangıcı mı? iktidardaki ...ını büyük ölçüde uluslararası ekonomik-siyasal kuru...a ve tabii en başta ABD'nin desteğine bağlayan hakim ...lar, bugün, emperyalizmin Ortadoğu'daki yeni düzenle...inde Türkiye'nin yeni görev ve sorumluluklar üstlene...eği bir siyasal yönelime girmekte. Böylesine büyük iş...r konusu olunca ANAP'ın da kendisini yenilemeye ...ması beklenemezdi. Nitekim son Kongre böyle bir ye...menin önemli bir adımı oldu.

...Muhalif çevrelerde Mesut Yılmaz'ın Genel Başkanlığı ...eni hükümetin esasen önemli bir yeniliğe tekabül etme... çokça söylendi, yazıldı, çizildi. Kuşkusuz emeğiyle ge...a kesimler açısından yaşadıkları sıkıntıların sona erme...ği doğrudur. Diğer yadan son derece kısıtlı demokratik ...arın genişleyeceğini beklemek de ciddi bir yanılgı olur. ...a son günlerdeki çarpıcı gelişmeler, Anti-Terör yasasın...da cesaret alan devlet güçlerinin demokratik haklar bir ... yaşam hakkına yönelik saldırılarının giderek tırmana...nı gösteriyor. Soruna bu çerçeveden bakıldığında ger...en de değişen birşey yok! Aksine siyasal iklimin hergün ... daha ısınmasına paralel olarak devlet terörünün de ...ğını daha fazla hissedeceğimiz anlaşılıyor.

Peki, ANAP Kongresi sonrasında ortaya çıkan tablodaki ...i alan yeni hükümet ne tür "yeniliklere" işaret etmekte...

Bugün oy oranının yüzde 10'larda geziyor olması gerçe...arşısında başta Çankaya olmak üzere önde gelen kur...lar tarafından ANAP'a artık kuşkuyla bakan merkez sağ ...ın yeniden toparlanmasını sağlayacak "liberal-çağdaş" ...vizyon. Bir kısım basının da pompalamasıyla Mesut Yıl... etrafında oluşturulmaya çalışılmıştır.

Kuşkusuz sorunun bir başka önemli boyutu daha var. ...'ın inisiyatifinde gelişen "yeni dünya düzeni"ne enteg...on programı için iktidar partisinin yeniden dizayn edil... bir gereklilik olarak kendini dayatmaktaydı. Böyle bir ...ynın iktidara talip SHP ve DYP bakımından da zorunlu ...ğu, bu parti yetkililerince de benimsenmiştir. ANAP ba...ından ise bir yandan uluslararası platformlarda Türki...e hareket alanı sağlayabilecek iç düzenlemeler, diğer ...dan sivil diktatörlük imkanlarını genişletecek yasal ve ...yasal düzenlemelerin zaman zaman geleneksel devlet ...likalarıyla çalışması halinde muhafazakar kadroların es...likten uzak, tavırlar içine girebilmesi böylesine kritik bir ...emde göze alınabilecek bir risk olamazdı. Nitekim son ...en oylamasının sonuçları da göstermiş bulunuyor ki, ...konusu "muhafazakar muhalifler" en azından şimdilik ...şmeler üzerinde etkili bir güç olma özelliğini taşıyama...aklar ve Özal yörüngesinde yol alacak hükümet politika...na tabi olacaklar. Kongrenin hemen ardından esip gürle...lerine rağmen ANAP içinde kaldıkları sürece Özal'a

(Devamı 8. sayfada)

Şevket Yılmaz'ın "kişisel ümit" beslediği Mesut Yılmaz Hükümeti ne yaparsa yapsın..

İşçiler kararlı

■ **İ**stanbul. Bursa, Balıkesir, Siirt, Diyarbakır, Batman ve Türkiye'nin dört bir yanında toplu vizite, yürüyüş, iş yavaşlatma gibi eylemler gerçekleştiren yaklaşık 1 milyon kamu işçisi, Türk-İş'in hükümete süre tanıma ve eylemlere ara verme kararını aldığı gün sokaklardaydı..

Sözleşme mücadelelerini aylardır sürdürdükleri eylemlerle sokaklara taşıran kamu işçileri iktidarın ve Türk-İş'in kıskacında. "Yeni" hükümet ilk icraatını işçilere 700 bin lira "sus payı" vererek yaptı. Yalnızca bu miktar bile hükümetin işçilere ve toplu sözleşmeye bakışını ortaya koymak için yeterli. Türk-İş ise esas patronun değişmediğini bile bile halk desteğini tümüyle yitirmiş bir iktidara koltuk değneği olmaya çalışıyor, eylemlere ara vererek hükümete süre tanıyacağını açıklıyor.

Yalnızca İstanbul, Bursa gibi büyük kentlerde değil, Balıkesir, Siirt, Diyarbakır, Batman ve Türkiye'nin dört bir yanın

(Devamı sayfa 9'da)

HARB-İŞ'e bağlı tersane işçilerinin girişimleriyle başlayan birleşik eylemler, kamu işçilerinin giderek artan katılımıyla sürüyor..

...mu Çalışanlarının toplu sözleşme mücadelesinde önemli bir adım

Ankara Yürüyüşü

Memur maaşlarına ...ama % 40 zam yapıldığı ...andı.

Bugün kamu çalışanlarını ...eyen tehlike kısa zamanda ...syona yenik düşecek olan ...ardan sonra rehavete ...ıp toplu sözleşme ...adelesini göz ardı etmeleri.

... Temmuz günü Ankara kamu ça...larıyla birleşen diğer illerin kamu ...anlarının, "Grevli Toplu Sözleş... Sendikal Hak" talebi için gerçek...ilen Ankara yürüyüşü, polisin ...saldırı ve engellemelerine karşın ...rılıydı.

...aat 12:30'da Sakarya Caddesin

(Devamı sayfa 9'da)

Kamu çalışanları "Grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak" talebi için Ankara'da buluştular. Güvenlik güçlerinin çeşitli engellemelerine rağmen 1500 memur Kızılay'da yürüdü.

Katledilen HEP İl Başkanı Vedat Aydın

ÖLÜM Mangaları şehre indi

Gazetemizbaskıya girmek üzereyken HEP Diyarbakır İl Başkanı VEDAT AYDIN'ın kontrgerilla tarafından hunharca katledildiği haberi geldi.

Kürdistan'da devlet terörü özellikle son 20 gündür yeni bir geliş

(Devamı 7. sayfada)

Ekonomide Devletin Değişen Rolü ve ÖZELLEŞTİRME

Şimdi emperyalizmin ve tekelci kapitalistlerin çıkarları özelleştirmeyi dayatıyor. Buna karşı sendikaların yaptığı gibi, kitlenin eski işlevini savunmak tarihsel açıdan geçersizdir. Devrimci talep, yalnız KİT' lerin değil tüm üretim araçlarının gerçekten halkın malı haline gelmesidir.

Yazısı sayfa 4'te

AMERİKA İŞÇİ SINIFI TARİHİ

ABD kağıttan bir kaplan. Ama çok özel bir kağıttan.. Çeşitli ırk, dil, din ayrımlarına bölünmüş olan Amerikan işçi sınıfı hiç bir zaman sınıf olma bilincine ulaşamamasına rağmen kağıttan kaplanın en zayıf yerini oluşturuyor

Yazısı sayfa 2'de

Milliyetler mozayiği parçalanıyor mu? YUGOSLAVYA

Batı, Yugoslavya'nın parçalanmasını istemiyor. Çünkü kendilerine 16 milyar borcu olan iştah açıcı bir pazar var. ABD'nin tek ilkesi ise. Yüce Amerikan Çıkarları

Yazısı sayfa 6'da

Laspetkim-İş'in şerefi ya da JAPON MODELİ

Brisa İşverenlerince Japonya'ya davet edilen Laspetkim-İş Genel Merkez Yöneticilerinin öncüsü olmaktan şeref duyacaklarını belirttikleri Japon Sendikal Modeli; sendikacıların işverenin danışmanı, temsilcilerin işyerinin bekçileri haline getirildiği, grevin mücadelenin adının bile geçmediği, işçilerin "çağ atlamış" köleler haline getirildiği bir "Japon harikası"

Yazısı sayfa 6'da

İÇİNDEKİLER

AMERİKA İŞÇİ SINIFI TARİHİ

Ezen bir ulus asla özgür olamaz! Bu söz, ezen ulusları sömürü düzenine karşı gelmeye çağırmakta sıkça kullanılır. Anlamı: kapitalist sistemin diğer ulusları sömürmeye başlamadan önce kendi ülkesindeki devrimci akımları ezmek zorunda olduğu gerçekliğindedir. İşte öyle bir ulus vardır ki, neredeyse dünyanın tüm uluslarını ezer. Bir de siz bu ulusun işçi sınıfını düşünün... Acaba özgürlük onlar için ne anlam ifade ediyor?

Amerika'da sendikalaşma sanayinin gelişmesiyle başladı. Ancak sendikal gelişmenin daha ilk evrelerinden itibaren işverenler, bu hareketlere karşı "girişim özgürlüğünü" engelliyor gerekçesiyle çok saldırgan bir tutum takınmışlardır. Bunun yanında Amerikan emperyalizminin dünya sahnesinde rol oynayabilmesi için ilk önce ülkeyi devrimin eşiğine getiren toplumsal muhalefetin bastırılması gerekiyordu. Ülkenin özgül durumundan kaynaklanan nedenler dolayısıyla işçi sınıfı görülmemiş bir yenilgiye uğratıldı. Bugün gelinen noktada ABD işçilerinin ancak %17'si sendika üyesi. Bu oran 1920'lerdeki sendikalı işçilerin sayısına dönüldüğünü gösteriyor. Özellikle gemi yapımı ve çelik gibi sendikalaşma oranının yüksek olduğu yerlerde sendikalaşmada büyük bir düşüş var. Bunun en büyük nedeni sendikalı işçilerin işten çıkarılmasıdır. Reagan'ın 1981'de hava-trafik kontrolörlerinin grevini kırmasıyla sendikalar tamamen sağ-uzlaşmacı bir çizgiye büründüler. Bu durum işçilerin sendikaları terketmesi sonucunu doğurdu. Amerikan tipi sendikacılığın sonu olabilecek böyle bir olay karşısında sendikalar istemeye istemeye diğer iş garantilerine yönelmeye çalışıyorlar. Ancak Amerikan işçi sınıfı gün geçtikçe Amerikan tipi sendikacılık anlayışını benimsemiş sendikalardan uzaklaşıp farklı arayışlara giriyor. Olumsuzluklar doğum sancılarını hatırlatıyor... Bugün Ameerika'nın dünya üzerindeki egemenliğini zayıflatacak en önemli ögelerden biri de iktisaden en zayıfkesimlerdir. Bu yüzden sendikaların önemi artacaktır.

1909'da Pitsburg'daki Oliver Çelik Şirketi'ndeki sendikalı olmayan işçiler, başlattıkları grevle, o dönemde sağ uzlaşmacı sendikal anlayışı benimseyen AFL'nin en büyük rakibi IWW ile ilişkiye geçtiler. İki ayı aşkın bir süre sonunda başarıya ulaşan grev, AFL'nin prestijini büyük ölçüde sarstı.

ABD BURJUVAZİSİNİN İŞÇİ SINIIFI KARŞISINDAKİ TUTUMU

Eğer 1885'lerde yaşayan Pinherton sakinlerinden biri olsaydınız, muhakkak Pinherton Ulusal Dedektiflik Bürosu'nun şu ilanı gözünüze çarpardı.

"İşçilerin arasına karışın! Elebaşlarını ezin!

Yanlarında çalışanların görüşlerini öğrenmek isteyen kuruluş ve bireyler, onların bu greve gitmek istemeleri ve Emek Şövalyeleri gibi gizli birliklere üye olmaları halinde, bizden her zaman uygun bir dedektif kiralayabilirler. Bu dedektifler işçilerin arasına karışır ve onların düşüncelerini öğrenir. Eğer böyle önlemler zamanında alınır ve elebaşları ezilirse, daha kötü gelişmelerin önlenmesi çoğunlukla mümkün olmaktadır"

Bu ilandan da anlaşılacağı gibi dünyanın hiçbir yerinde işverenler, işçilerine karşı bu derecede düşmanca tavır takınmamıştır. İşçi hareketinin mutlak özel teşebbüs haklarına bir müdahale olarak algılanması Amerika'da uygulanan sosyal politikanın temelidir. Bu konuda Amerikalı işverenler o kadar ileridirler ki, 1887'de güneydeki şeker kamışı tarlalarında başlayan grevi, hasat tehlikeye girince otuz zenciyi hiç duraksamadan katlederek bastırdılar.

ABD İŞÇİ SINIIFI VE SENDİKAL GELİŞİMİ

Nasıl oldu da Amerikan proleteryası burjuvzinin saldırıları karşısında kendisini savunacak mekanizmalar yaratamadı ? Bunu anlayabilmek için ilk önce ABD'nin diğer ülkelerden çok farklı olduğunu kavramak gerekir.

Amerikan işçi sınıfının gelişiminin gösterdiği özel durumu sendikalaşma hareketiyle birlikte inceleyeceğiz. Amerikan sendikacılığı, "saf ve sade sendikacılık", "gompersizm", "new deal unionizm" veya "tarafsızlık" olarak adlandırılır. Biz sadece Amerikan tipi sendikacılık diyeceğiz.

Amerikan sendikacılığının temel özelliği sınıf bilincinden yoksunluktur. Bu yüzden ABD işçi sınıfı hiç bir zaman bağımsız siyasal eylemler gerçekleştiremez. Amerikan proleteryasının sınıf bilincinin olmayışının belki de en büyük etmeni hiçbir zaman burjuvazisiyle birlikte aristokrasiye karşı kendi hakları için siyasal mücadele vermemiş olmasıdır. Gerçi Amerikan toplumunu oluşturan unsurlar feodalizme karşı burjuva devrimini yaşamış Batı Avrupa'dan göçen insanlardır ama proleteryanın kendi içinde çeşitli çıkar çelişkileri nedeniyle, din, dil, ırk temelinde ayrışma olması bu deneyimlerini birbirlerine aktarabilmelerini engellemişti. Amerikan işçi sınıfının sınıf bilincinden yoksun olmasının nedenlerine Marksizmi işçilere ulaştıracak kadroların yetkin olmamasını da eklemeliyiz. Ancak ABD'de proleteryanın bölünmüş olması, sınıfsal örgütler yaratabilmesinin önünde duran engellerden en önemlisiydi. Örneğin; Marks ve Engels'in desteklediği Ulusal Emek Sendikası ülke çapında bir örgüt olmayı hedeflediği halde zencileri örgütlemekten kaçınmıştır. Bunun yanında ABD'nin yeni sömürgecilik diye tanımlanan yönetimle sömürü biçiminin öncüsü olması zenginliklerin biriktirilmesinde kolaylık sağlamıştır. Bu kolaylık, işçi sınıfına belirli bir hayat standardı sağladığı için işçilerin bireyci eğilimleri güçlü olmuştur. Bundan dolayı siyasal eğilim konusundaki tutumları reformist hatta muhafazakardır. Yine de ilk zamanlarda ABD'de bir işçi aristokrasisi yoktu. Genelde işçiler sefalet içindeydiler. Ancak Amerika'da başlangıç sermayesinin daha çok Avrupa'daki işçilerin emeklerinin biriktirilmiş kısmının taşınmasından ibaret olması Amerikan işçilerinde proleter bir birikimin oluşmasına engel olmuştur.

Yeni keşfedilmiş bakir bir arazi olması nedeniyle Amerika, uzun süre geniş olanaklar ülkesi olarak kalmıştır. Amerika'da yıllar boyunca doğu kesiminde bir patronla çalışmak istemeyenler için, Batı yeni toprakların ve bireysel bağımsızlığın fethine elverişli fırsatları daima açık tutmuştur. Ayrıca yerli-kızılderili halk, ABD'de tamamen yok edildiği için Güney Amerika'da olduğu gibi yoksul bir proleter kitlenin oluşması daha baştan engellenmişti. Bu yüzden ABD'de hiçbir zaman doyurulamayan fazla bir nüfus problemi olmamıştır.

Amerika'da köle olarak çalıştırılan zencilerin sanayileşmeye katkısı büyüktür. Zencilerin siyasi deneyimlerinin yok denecek kadar az olması ve entellektüel birikimlerinin bulunmaması örgütlenmelerine imkan vermemiştir. Bu yüzden zenciler siyasal hakları için çok sınırlı mücadelelere girişebilmişler, daha çok dileklerini Cumhuriyetçi Parti aracılığıyla dile getir-meye çalışmışlardır. Böylelikle yeni sömürge ülkelerin sömürüsünden sağlanan zenginliklere ek olarak zencilerin emeğinden sağlanan gelir de beyaz işçiye, sermaye sahiplerini sıkıntıya sokmadan tatminkar bir yaşama düzeyi sağlamıştı. Bu gerçeklik ABD'deki ırk ayrımcılığının en temel nedenidir. Diğer yandan Amerika'da hiçbir zaman köylü sınıfının oluşmaması, işçi-köylü ittifakının oluşumunu engellemiştir. Tüm bunların yanı sıra ABD burjuvazisinin her türlü devrimci hareket karşısında daima sistemin posası olan ikinci sınıf vatandaşları sistemin yedeği durumunda hazır tutmuştur.

Amerikan aydınları, işçi sınıfının sendikalaşma hareketinde rol almamışlardır. Bunun en büyük nedeni Marksizmin Amerika'da tutunamamasıdır. Marksizm, Amerika'da kurumsal bir kimliğe ilk kez 1864'de 1. Enternasyonal'in şubesinin kurulmasıyla kavuştu. ABD doğumlu enternasyonalistler, Marksizmi çoğunlukla, kaynağı Amerikan bağımsızlık savaşından alan radikal cumhuriyetçi fikirler doğrultusunda yorumluyorlardı. Sosyalizm anlayışları, hristiyan sosyalizmine daha yakındı. O dönemde ilerici kamuoyunu en çok meşgul eden sorunlardan biri ücretli olmadıkları için enternasyonale üye olamayan kadınların çalışma haklarıydı. Kadınlar kendi haklarını almak için mücadeleye girişmişlerdi. Köleciliğe ve ırk ayrımcılığına da şiddetle karşı çıkıyorlardı. Sonuçta Marksizm Amerika'nın somut koşullarından doğan engelleri aşamadığı için dar bir çerçevede sıkışıp kaldı.

İLK SENDİKAL AKIMLAR

Amerikan işçi sınıfını diğer kapitalist işçi sınıflarından ayıran en temel özellik, sınıfın çoğunluğunun desteğini sağlayan bir işçi partisinin bulunmamasıdır. Bu yönde başlatılan tüm girişimler, ABD'nin özgül koşulları yeterince iyi kavranılmadığından başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

1800'lü yıllar boyunca çeşitli grev ve direnişler yanında kimi parti kurma girişimleri meydana gelmişse de kalıcı bir örgütlenme yaratılamamıştır. Bu dönemde ortaya çıkan önemli iki oluşum vardır. Bunlardan biri dikimevleri işçileri tarafından gizlice kurulan Soylu ve Kutsal Emek Şövalyeleri Tarikatı'ydı. Bu sayfamızda özelliklerini okuyacağınız şövalyeler, toplumsal düzeyde sağladıkları meşruiyeti siyasal bir güce dönüştürerek örgütlenmeleri yaratamadıkları için, varolan siyasi yapı içinde eridiler.

Diğer oluşum ise Amerikan tipi sendikacılığın nüvesini oluşturan AFL (Amerikan Emek Federasyonu) dir.

1886'da toplam 45.000 üyeli 8 sendikanın katılmasıyla kurulan AFL, kuruluş aşamasında kendilerini sosyalist olarak niteleyen militan işçilerden oluşmaktaydı. Mücadeleleri konjonktürel olarak 8 saatlik işgünü hakkının kazanılması ekseninde yükseliyordu ve sanayiin kollektifleştirilmesini hedefliyordu.

1900'e kadar meydana gelen bir çok grev ve direnişte AFL üyesi işçi ve sendikaların büyük rolü vardı. Ancak AFL'nin önderi Samuel Gompers, muhafazakar inşaat işçilerinin desteğiyle radikal popülist çizginin reddedilmesini sağladı. Bundan sonraki dönemde AFL, yeni oluşmaya başlayan işçi aristokrasisine dayanan ve Amerikan tipi sendikacılık diye adlandırılan bir anlayışı hakim kılmaya başladı.

Amerikan tipi sendikacılığın özünü Amerikan sendikacısı John Levis'in şu sözleri çok iyi ifade etmektedir: "Sendika kapitalist sistemin ayrılmaz bir parçasıdır. Tıpkı anonim şirket gibi, kapitalist bir oluşumdur. Biri üretim ve satışta eylem birliği sağlamak amacıyla işçileri toplar diğeri tamamen aynı amaçla kapitalistleri".

Bu dönüşümden sonra, sendikacılık sınıflar mücadelesinde bir araç olmaktan çıkarılmış, kazanç getiren bir meslek haline getirilmiştir. Sendikalar yarı kamusal bir niteliğe büründürülerek hükümetin sıkı denetimine alınmıştır. Düzene tamamen entegre edilmeye çalışılmıştır.

Amerika'da siyasal iktidarın, sendikaları ve en üst sendikal örgüt olan AFL-CIO'yu etkileyebilmek için CIA aracılığı ile de faaliyette bulunduğuna dair ciddi kanıtlar ileri sürülmüştür. 19. yy.'ın ilkyarısından itibaren mahkemeler birden fazla kişinin anlaşarak uyguladıkları eylemleri suç sayıyordu. Bu engeller ancak kısmen 1935'te Wagner Act'ın yürürlüğe girmesiyle ortadan kalkmıştır. 1946'da Cumhuriyetçilerin kongreye egemen olduğu dönemde işçiler üzerindeki baskılar daha da artmıştır. 1947'de "Taft-Harley Kanunu"nun yürürlüğe girmesiyle sendikaların tüm siyasal eylemleri yasaklanmıştır. Bu kanunlar çerçevesinde sendikaların fiilen yalnızca, sermayenin egemenliği altındaki varolan siyasal partilere destek olma hakkına sahip oldukları görülmektedir. Amerikan işçi hareketi içinde ne zaman bir sol kıpırdanış olursa egemen güçler bunu kanunlar-kanunsuzluklarla bastırmaya girişmiş bu da yetmeyince kamuoyunda derhal bir kızıl histeri yaratmıştır.

1950 tarihli Yıkıcı Faaliyetleri Denetleme Kanunu, 1954 tarihli Komünist Denetleme Kanunu halen yürürlükte bulunmaktadırlar. Bu kanunlara göre bir komünist örgüte üye olan kişinin sendikalarda aktif görev alması yasaktır. Taft-Harley Kanununa göre ise sendikacıların Komünist Partisi'ne üye olmadıklarına dair yeminli yazılı beyanları gerekmektedir.

AMERİKAN SENDİKACILIĞINDA GOMPERSİZM

Amerikan sendikacılığına damgasını vuran Gompersizm'e göre sendikalar; herhangi bir nihai amaç gözetmeksizin mümkün olan "en fazla"yı ve "en iyi"yi sağlamak için çaba göstermelidir. Bunun için kapitalizmi yıkmak gerekmez. AFL'de temel sınıf çıkarları değil, meslek çıkarı hatta kişisel çıkardır. Yapılan eylemler asla düzeni ve özel mülkiyet hakkını tehdit etmemelidir.

Amerikan hükümetlerinin işçilere karşı uyguladıkları politikanın işçilerde yarattığı tepkilerin etkisizleştirilmesi için "tarafsızlık" diye adlandırılan bir politika benimsenmiştir. Bu politika hiç bir siyasi partiyi desteklememek adına hiç bir siyasi partiye ya da hükümete tepki göstermemek olarak gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu politikanın diğer bir yanı da işçi sınıfının bir parti kurmasını engelleme doğrultusundadır.

Gompers'in savunduğu bu politikalar kitlelerin geri eğilimlerini beslediği için kolayca başarı sağlamıştır. Ayrıca örgütlü bir sosyalist gücün olmayışı da bu başarıyı kolaylaştırmıştır.

AFL'nin dışında kaldığı M... etkilerle 1877'de kurulan Sosyal... çi Partisi 1900'lerde bölünmele... zünden zayıflamıştır. Daha son... rulan Sosyalist Parti varlık göste... miştir. Bu partiyi oluşturanlar 1... Komünist İşçi Parti'sini kurmuş... Komünist İşçi Partisi de 1920'd... münist Parti ile birleşerek Birleş... münist Parti'nin oluşumuna ... Zaman zaman illegal faaliyetler... lunan bu partiler sendikaların d... ni kazanamadılar. Zaten varola... dikaları değiştirmeden de bu ... almaları olanaksız. Bunun için ... maları gereken en önemli şey, ... sınıfa ihanet eden sendikaları i... denetimine sokacak mekanizm... yaratmak olacaktır.

Amerika'da "Amerikan tipi ... kacılığa" karşı en büyük rakip ... de IWW (Dünya Sanayi Çalışan... kurulmasıyla ortaya çıkmıştır. 1918'e kadar güçlü bir varlık ... miştir. İçinde Marksist öğeleri ... rındıran bu sendikanın ... sendikalist bir yapısı vardır.

CIO'NUN KURULMASI VE AFL İLE BİRLEŞMESİ

1935'te CIO (Sınai Örgütler ... resi), AFL'ye duyulan tepkiler ... cunda ilerici bir sendika görünt... ortaya çıktı. Ancak sendika ... John Levis muhafazakar bir çe... di. Gerçekte Levis ve Green a... ki fark sadece yöntem farkıy... vis'den sonra CIO başkanlığın... len Philip Murray ateşli bi... komünistti. ABD'de kurulacak ... bir partinin sadece komünistler... yarayacağını savunuyordu. ... Dünya Savaşı'ndan sonra CIO ... her çeşit sol akımı yoğun bir ... kampanyası başlatıldı. 1952'd... nun başkanlığına Walter Reut... ti. Aydın bir kişiliğinin olması ... rede komünistlikle suçlanmas... den oldu.

1955'de AFL-CIO birleşti. ... leşmeden sonra Walter Reut... kan yardımcısı oldu. Ancak ... şüpheli bir uçak kazasında ö... gün AFL-CIO'nun başkanı ol... ge Meany klasik "Amerikan ti... kacılık"ın klasik önderlerinden...

Tüm olumsuzluklara karşı ... fı, kendileri hesabına yürütüle... kanın tamamen dışında değild... rika'da bağımsız işçi sınıfı ide... izleyen bir proleterya partisi k... sı için eskisinden çok daha ina... lışmalar yapılmaktadır. Kağıt... nın en zayıf yerine darbeyi ... olan da bu parti olacaktır.

BİR GARİP ÖRGÜT: SOYLU VE KUTSAL EMEK ŞÖVALYELERİ TARİKATI

Kuzeyde 1869 yılında daha çok masonlardan etkilendikleri anlaşılan dikimevleri işçileri tarafından gizli bir örgüt-tarikat kuruldu. Bu örgütün adı Soylu ve Kutsal Emek Şövalyeleri Tarikatı'ydı. İdeolojilerinin aksine çok esnek bir örgütlenme tarzını benimsemişlerdi. Üyeliğe küçük işverenler dahi kabul ediliyorlardı. Zenciler ve özellikle kadınlar içerisinde ilk ciddi örgütlenme çabasına onlar girişmişti. Örgütlendikleri yerlerde meclislerin yanısıra, sendikalar, kulüpler, kooperatif, mağaza ve atölyeler, yerel siyasete yönelik siyasal örgütler, işçi milisleri ve hatta özel mahkemeler kuruyor, işçi gazeteleri çıkarıyorlardı. Böylece bozuk da olsa bir proleterya kültürü oluşturuyorlardı. Hedefleri kadar kullandıkları araçlar da siyasaldı. İşçi-işveren anlaşmazlıklarında daha çok boykot eylemini tercih ediyorlardı. Daha güçlü oldukları yerlerde ise anlaşmazlıkları, bütün üyeleri tarafından seçilmiş yargıçların yürüttüğü kendi mahkemeleri aracılığıyla çözmeye çalışıyorlardı. 1877'deki demiryolu grevleri sırasında bir çok eyalette örgüt boşluğunu Şövalyeler doldurmuştu. Bu daha sonraki yıllarda etkilerinin daha da artmasına ve gizliliğin terkedilmesine yol açtı. 1881'de varlık amaçlarını resmen ilan ettiler: "İşçilerin yarattıkları değeri tam olarak tasarruf etmelerini sağlayacak koşulları yaratmak, insanca yaşamalarını sağlamaktı"

1885'de demiryolu sektörüne dayatılmak istenen ücret indirimine karşı başarılı bir mücadele verdiler. Bir yıl sonra üye sayısı 700 bine ulaştı. Bu yıl Dünya İşçi Sınıfı'na sekiz saatlik işgünü için Amerikan işçi sınıfının verdiği mücadelelerle armağan ettiği 1 Mayıs direnişi bir bayram ve dayanışma günü olarak kabul edildi. 1886'dan sonra Emek Şövalyeleri'nin gücünde düşüş başladı. Bunun en büyük nedeni yöntemlerinin çağdışı olmasıydı. Ayrıca grevleri desteklemiyor olmaları işçilerin taleplerini karşılayamaz olmuştu. Bunun yanında patronlarla sataşmayı göze alamamış olmaları onları iyice geriletiyordu. Bu yüzden 1885'de başlayan 8 saatlik işgünü mücadelesini desteklememiş, bu mücadelenin ön saflarında yer alan ve daha sonra AFL'yi oluşturacak sendikaların temsil vasfını tanımamıştır. Şövalyeler, toplumsal düzeyde sağladıkları meşruiyeti siyasal bir güce dönüştürecek örgütler yaratamadıkları için varolan siyasal yapı içinde eridiler. 1886 yılında AFL'nin çevresinde örgütlenen işçilerin bir "işçi aristokrasisi" diye nitelenmesi olanaksızdı ama daha 1885'de Emek Şövalyeleri'nin içinde işçi aristokratları gücü ele geçirmişti.

AMERİKAN SENDİKALARININ ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ

Amerikan tipi sendikaların temel çizgisi anti-komünistlik olduğundan ... zaman Amerikan hükümetinden çok daha ateşli bir şekilde Amerikan em... lizmini savunmuşlardır.

AFL,CIO ve TUC başka sendikalarla beraber 1949'da UHİSK (Ulusl... Hür İşçi Sendikaları Konfedarasyonu)'nu kurdular. UHİSK, Amerikan se... larının mali desteğiyle kurulmuştur. Bunun amaca Marshall yardımı ile ... Amerika'nın müdahele politikasına karşın çeşitli ülkelerde muhalefeti ... için bu ülkelerdeki soyalist sendikaları parçalamak ve zayıflatmaktır. A... CIA ile birlikte çalışan dış ilişkilerden sorumlu adamları Lovestone ve ... artık bu konuda uzmanlaşmışlardır. Fransa'da İtalya'da, Güney ve Latin ... rika'da, Asya, Afrika'da tamamen AFL'nin güdümünde karşı-devrimci se... lar kurulmuştur. Irwing Brown aynı zamanda ülkemizde Türk-İş'in kuru... da etkin bir rol oynamıştır. Çeşitli ülkelerde AFL-CIO ile işbirliği yapa... nitelikte bir sendikacı kadrosunun yetiştirilmesi için de Amerikan hükü... nin özel bir çaba gösterdiği bilinmektedir. Türk-İş Eğitim Koleji gibi ... ya'da kurulmuş bulunan Hür Emeğin Kalkınması için Amerikan Enstit... AID yardımları ile yaşamakta ve özellikle Güney Amerika'da "Sınıf ça... nın son bulması ve komünist sızmasına karşı teknikler öğretilmesi" amac... tüğünü belirtmektedir. Bu Enstitünün CIA'dan yardım aldığı aşikardır. ... ya'da 1964'te Dr.Goulard'ın ilerici rejimine son veren ve CIA'nın eseri ... ilesi sürülen hükümet darbesinde AFL tarafından yetiştirilen sendika ön... nin önemli rol oynadığı Enstitünün başkanı tarafından açıklanmıştır.

AFL-CIO 20 Şubat 1969'da UHİSK'dan UAW'nın üyeliğinin kabul e... ve komünist ülke sendikalarıyla ilişkiler kurmasını gerekçe göstererek ay... tır. Bunun sonucunda Konfederasyon 360 bin dolarlık aidattan yoksun ka... Artık örgütün daha fazla varlık gösteremeyeceği açıktır. AFL-CIO'nun ... jik yalnızlığının büyümesine rağmen etkilerini hemen yitireceklerini sö... çok güçtür.

ABD SENDİKALARININ SEÇİML... KARŞISINDAKİ TUTUMU

ABD'nde işçi sınıfının dışındaki sınıfların, özellikle tekelci kapitelizmin temsilcilerinin egemenliği altındaki Cumhuriyetçi ve Demokrat Partiler siyasal alanda da bir tekel meydana getirmişlerdir. Bunların yanında Liberal Parti ise daha belirgin ve açık sağcı bir politikaya sahiptir.

1890'lara kadar AFL'nin eylemleri işçi–işveren arasında sınırlıydı. Bundan sonra hükümetin işçi–işveren mücadelesine etkileri nedeniyle Kongre'ye yönelmek zorunluluğu duyul-muştur. Bu yüzden sendikanın merkezi Woshington'a taşınmıştır. Aynı dönemde bir kısın yerel örgütlerin çeşitli partilerin adaylarını desterlemeye, hatta bazı adayları kendi öz adayları olarak desteklemeye başladıkları görülmektedir.

Bu politika zamanla oyların ister istemez tutucu Cumhuriyetçi Parti'den Demokrat Parti'ye kaymasına yol açtı. Demokrat Parti'den Cumhurbaşkanı olan Wilson "Yeni Hürriyet" adını verdiği program uyarınca "Clayton Act" adlı kanunu yürürlüğe sokmasıyla sendikaların pek çok isteğini yerine getirmiş olduğu için sendikaların çok büyük bir desteğini aldı. 1916'da Wilson'un tekrar Cumhurbaşkanı seçilmesinde sendikacıların payı büyük oldu. Wilson döneminde AFL'nin üye sayısı iki katına çıktı. Ancak savaş biter bitmez iktidarın sendikalara bakış açısı ansızın değişti. Öte yandan kazandıkları haklar Wilson'un kişiliğine bağlı olduğundan Wilson çekilince haklar - kazanılmış haklar olmadığından çabuk kaybedildi.

Wilson döneminde Wilson ... Gompers arasındaki kişisel ilişk... deniyle Wilson, sendikalara ... olumlu bir tutum sergilemiş, işç... desteğini kazanmıştı. Bu döne... itibaren AFL açıkça Demokrat ... yi desteklemeye başladı.

İşçilere karşı düşmanca bir ... alan Cumhurbaşkanı Herbert Ho... duydukları tepkileri işçiler, 19... Demokrat Parti'den Roose... Cumhurbaşkanı seçerek göster... Bundan sonra Demokrat Parti de ... dikalara yaklaşmaya başlamış "s... kalar partiye gelmezse, parti o... gider" düşüncesiyle hareket et... başlamışlardır. Roosevelt'in pr... mı sendikaların desteğini gördü.

1944'te CIO Roosevelt'i 4. ... başkan seçtirmek için mücadele ... Cumhuriyetçiler 1946'da çoğun... ele geçirince Taft-Harley Kanun... 1947'de sendikalara büyük bir ... indirdi. Buna duyulan tepkiler ... Demokrat Partiyi desteklemek ... nünde olmuştur.

Sağ-Uzlaşmacı Amerikan sen... larını düzen içi muhalefetleri ... sında Emek İçin İttifak(ALA... özellikle ABD'nin Çinhindin'de ... guladığı emperyalist politikalar k... sında aldığı tavır umut vericidir. ... nun yanında artık Demokrat Part... de Cumhuriyetçi Parti'nin de ... rinden farksız olduğu Amerikan ... leteryası tarafından anlaşılmıştır. ... gün işçiler gittikçe artan ... sempatiyle ALA'yı izliyor...

SAHİBİ: Çetin UYGUR
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: Günnur İLHAN
Adres: Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad. Hüdaverdi Apt. Kat: 5 Cağaloğlu İstanbul
Tel-Fax: 528 16 73
Baskı: A.N. Grafik

ÜRETENLER: Çetin Uygur, İ.Hakkı Onaköy, Günnur İlhan, Füsun Demiralp, Yaşar Kanbur, Kader Gören, Murat Doğan, Ali Ateşoğulları, Naci Alpkan, Orhan Çoban, Hüsamettin Aytaş, Recai Soydan, Sinan Seferoğlu, Semra Hatinoğlu, Tankut Soykan, Filiz Burhan, Özgür Ünal, Barış Doğru, Hilmi Demir, Leyla Alan, Şerafettin Oluşan, Mehmet Algın, Adnan Cansız ve işyerlerinden işçiler.

ANKARA BÜRO: İzmir Cad. Elgün Sok. 13/12 Kızılay, Tel: 231 18 14
İZMİR BÜRO: Kahraman Mescit Mah. 842. Sok. No: 9 Konak, Tel: 19 89 28
ADANA BÜRO: Tepebağ Mah. 10. Sok. No: 32 Kat: 3, Tel: 12 44 61
İZMİT BÜRO: Demiryolu Cad. Yeni Cuma İşhanı No: 142 Kat: 4, Tel: 14 21 67
ESKİŞEHİR BÜRO: İstiklal Mah. No: 58/4, Tel: 11 31 39
GEBZE BÜRO: Hacı Halil Mah. 1424. Sok. No: 2/10 Aykan İşhanı

...amu Çalışanlarının Sıcak Yazı

...ur kitlesinin 12 Eylül'den bu yana içine düştüğü hızlı ...aşma süreci, bugün yeni hükümetin ekonomi patronu ...krem Pakdemirli tarafından da itiraf ediliyor. Bu ...n itirafında memurların 1990 Temmuz'undan bu yana ...ikleri mücadelenin ve sendikal hak talebinin önemli ...si var.

...lanacak yeni zamlar memur kitlesini rehavete sürükle...dir. Ne oranda olursa olsun, bu zamların memurların ...üştüğü sefaleti karşılaması mümkün değildir. Ayrıca, ...emde Yetki Kararnamesi, Devlet Personel Rejimi'nde ...ak köklü değişiklikler tüm kamu çalışanlarının başının ... bir kılıç gibi sallanmaktadır.

...artık eski memur değil! Os...kezi bürokrasisinin kapıkulu ... Parti döneminin sadık dev...karı olduğu dönemleri çok... bıraktı. Memurlar uzunca ...r toplum indinde itibarlı, ka...lisi rollerini de diğer çalışan ...en görece yüksek gelir dü... ayrıcalıklı maddi konumla...reli çok zaman geçti.

...ist ilişkilerin gelişmesiyle ... diğer çalışan kesimleri ile ...retmenler ve diğer kamu ça...a kendi sınıfsal konumlanış...lincine varmaya ve buna uy...düşen örgütlenmelerini ...ya giriştiler. 60'lı yıllar so...ÖS, 70'lerde TÖB-DER, ...R, TÜS-DER' leri yaratan ...şanları 12 Eylül darbesiyle ...elerini de, kazanılmış hakla...itirdiler. 12 Eylül'ün bütün ...rgütsüzleştirmesini tüm çalı... memur kitlesinin hızla yok...üreci izledi.

...sullaşma gerçeği şimdi Mesut Yılmaz kabinesinde ekonominin patronu olan Ekrem Pakdemirli tarafından rakamlarla itiraf ediliyor. Artık çıplak gerçek gizlenemiyor, mızrak çuvala sığmıyor.

Açıklanan rakamlar gerçeğin ne kadarını yansıtıyor. Bu bir yana, bunların açıklanmasını zorlayan, yaratılmak istenen pembe tabloları yırtan da işçilerin 89 Bahar eylemleri, Memurların 90 Temmuz eylemleri oldu. 90 Temmuzu'nda kamu çalışanları kitleler halinde sokaklara dökülüp sefalet ücretlerine isyan etmeseler, sendikal haklarını elde etmek için mücadeleye girişmemiş olsalardı, bugün Özal'lar, Yılmaz'lar, Pakdemirli'ler pembe tablolarla halkın gözünü boyamaya devam edeceklerdi.

TEPKİDEN SENDİKALAŞMAYA

Kamu çalışanlarının 1990 Temmuz eylemleri işte bu yoksullaşma sürecine kitlesel bir tepkiydi. Binlerce kamu çalışanı sefalet ücretlerini protesto etmek için sokağa çıktılar ve işçilerle beraber hayal ürünü pembe tabloları yırttılar. Bu süreçte oluşan önderlikler memurların ücret talebine sendikal hak taleplerini de eklediler.

Hakların mücadeleyle alınacağını, elde edilecek kazanımların kalıcı olabilmesi için kamu çalışanlarının grevli, toplu sözleşmeli sendikalarını yaratmaları gerektiği bilinci geniş memur kitlesine kazandırılmaya çalışıldı. Eğitim emekçilerinin, belediyecilerin, sağlıkçıların, Maliye, PTT, Demiryolu çalışanlarının oluşturduğu Kamu Çalışanları Sendikal Haklar Platformu önüne açıkça grevli toplu sözleşmeli sendika hedefini koydu. 1990 Temmuz'undan 91 Temmuz'una kadar geçen süre kamu çalışanlarının örgütlenme, sendikalaşma süreci oldu.

Politikaya farklı bakışın sendikal politikalara da yansıması kaçınılmazdı. Sendikaların kuruluş sürecinde yol ayrımları belirginleşti. Bu yol ayrımları aynı işkollarında iki ya da üç ayrı sendikanın kurulmasıyla sonuçlandı. Düzenin çizdiği sınırlar içinde politika yapmayı ilke edinen, böylece düzenle bütünleşen bir politik çizgi, sendikal alanda da icazetli bir sendikal anlayışı geliştirdi. Sınıf ve kitle sendikacılığını reddeden, bürokrasiyle kurulan diyaloglarla sendikal politika yürüten bu anlayış bugün Adnan Kahveci ile telefon görüşmeleri ve mektuplaşmalarla sorunu "çözmekle" meşgul.

"İcazetsiz Sendika" sloganıyla yola çıkan, ancak politika üslubu içi boş bir radikallikten öteye gitmeyen, dar pratikçi bir eylem çizgisiyle kitleleri peşine takabileceğini sanan bir politik çizginin de bugün geldiği nokta kitlesiz bir önderlikten ibarettir. Böyle bir sendikal önderlik bugün,"Yılmaz Memuru Kızdırmaz", "Pakdemirli Verdiğin Sözü Tut" sloganlarıyla Hürriyet Gazetesi'ne manşet olabiliyor. Hürriyet gibi düzenin sözcüsü bir gazete bu sloganları birinci sayfasında sekiz sütun üzerinden vererek, kilitlenmiş durumdaki parlamenter siyasete çıkış yolu gösterebiliyor. Böyle bir anlayış geçmiş taleplerin de gerisine düşerek, ne gariptir ki, "icazetli sendika" ile aynı konuma düşebiliyor.

Bu iki anlayışın yollarını ayırmış bulunduğu Eğit-Sen, Tüm-Bel-Sen, Tüm-Sağlık-Sen, Tarım-Sen ve Maliye Çalışanları SYK'dan oluşan Kamu Çalışanları Sendikal Haklar Platformu bugüne değin savunduğu işyeri örgütlenmeleri, işyeri komiteleri temelinde yürütülecek bir fiili sendikacılık, kitlelerin söz, yetki ve karar sahibi olması, sendikal mücadele ve örgütlülüğe doğrudan katılımı ile grevli, toplu sözleşmeli sınıf ve kitle sendikası ilkeleri doğrultusunda tüm eksikliklerine rağmen örgütlenme ve mücadelesini sürdürdü.

Bu yıl ki Temmuz eylemleri, Kamu Çalışanları Sendikalarının geçen Temmuz'dan bu yana geçen bir yılın örgütlenme ve mücadele grafiğinin sınandığı bir dönem oldu. Bugünden görülebilen bugünkü Temmuz eylemlerinde geçen Temmuz'daki kitleselliğin yakalanamadığı, geçen yıla oranla örgütlü olmanın avantajlarıyla girilen bu yıl ki eylemliliklere geniş memur kitlelerini katamadığı bir gerçek.

Kuşkusuz böyle olmasının çok yönlü nedenleri var. Bunlar arasında Devlet Terörü yasasının kitleler üzerindeki etkisi, aynı işkolunda birden fazla sendikanın kurulmasıyla iç tartışmaların, politik sürtüşmelerin kitlelerde yarattığı olumsuzluk ve güvensizlik duygusu, geniş memur kitlesinin Mesut Yılmaz hükümetinin vereceği söylenen yüksek zam beklentisi içine girmesi gibi nedenler sıralanabilir. En önemlisi bu gibi olumsuzlukların aşılabilmesi için, savunulduğu halde yeterince hayata geçirilemeyen işyeri komitelerinde sağlanabilecek örgütlenme - mücadele- eğitim bütünlüğüne, kitlelerin karar alma sürecine doğrudan katılabildiği, sendikal politikalara işlerlik kazandırılamadığı söylenebilir.

Mücadelenin henüz kitlelere maledilemediği, politik nitelikli insanların omuzlarında yürütülebildiği son Temmuz eylemlerinde ortaya çıkan bir gerçeklikti. Özellikle 2-3 Temmuz'da, yaşanan İstanbul-Ankara eylemi bu gerçeğin açıkça ortaya çıktığı bir eylem oldu.

REHAVET TEHLİKESİ

Bundan sonrası çok daha büyük bir önem taşıyor. Çünkü diğer yanda Mesut Yılmaz hükümetinin seçim ekonomisi çerçevesinde diğer dönemlerden görece yüksek oranda açıkladığı zamlar enflasyonla geri alınacak olsa da böyle bir rehavet duygusunun sendikal taleplerde geçici bir geri çekilmeye neden olması muhtemeldir. Arada doğabilecek boşlukta yetki kararnamesinin getireceği tehlikeler pusuya yatmış bekliyor. Yetki Kararnamesi, Devlet Personel Rejiminde köklü değişiklikler yapılmasına imkan sağlıyor. Düzenin gerçek sahipleri, Sabancı'lar "Devletin aşevi olduğu"ndan, "ihtiyaçtan çok fazla memur olduğu"ndan söz ediyorlar. "Ülkenin bugünkü ihtiyacı tasarrufu gerektirmekte bu yapılmazsa işler daha da kötüye gider" diyorlar. Sabancı açıkça bir memur kıyımı istiyor.

Kamu çalışanları sendikalarının bütün bu olumsuzlukları aşabilmeleri Ankara eyleminde ortaya koydukları "niteliği" kitleselleştirebilmelerinden geçiyor. Sendikal örgütlenmelerine kitlesel bir nitelik kazandırabilmelerinden geçiyor. Bunun kazanılabilmesi grevli, toplu sözleşmeli sınıf ve kitle sendikalarını işyerlerinden, işyeri örgütlenmelerinden başlayarak en geniş memur kitlesine kavratmak, kitleleri bu taleplerle harekete geçirebilmekle mümkün.

Bugün işyerlerinde başlatılacak toplu sözleşme çalışmalarıyla, oluşturulacak toplu sözleşme komiteleriyle kamu çalışanlarında sendikal bilinç geliştirilebilecek, kamu çalışanları kendi kavgalarının özneleri konumuna yükselebileceklerdir. Böyle bir çalışma aynı zamanda işyeri örgütlenmelerinin oluşumunda atılmış ileri bir adım olacaktır.

Evet, artık memur eski memur değil! Kapıkulu zihniyetini çoktan aştı. Şimdi konumlanışının işçi sınıfının yanında yer almak olduğunun bilincine vararak işveren-devletle toplu sözleşme masasına oturmaya hazırlanmalıdır. Bunun gerçekleşmesi ise sendikal önderliklere bağlı.

PAKDEMİRLİ NE DİYOR?

"1978 yılında, memurlar Gayri Safi Milli Hasılanın %9.3'ünü alırken bu oran 1985 yılında %4.6'ya düşmüştür. 1975-1990 arasında 16 yıllık ortalama ise %6.9'a gelmektedir.

1975 yılında 100 kişiye15.1 memur düşerken, bu tedricen büyümüş ve 1990 yılında 23'e çıkmıştır. Memur adedi büyürken konsolide bütçeden memurlara ödenen pay, GSMH'nın 1975 yılında %8,1980 yılında %7.9, 1985 yılında %4.6 ve 1990 yılında %9.1 olmuş, adet fazlalaşmasından ötürü memurun pastadan aldığı pay izafi olarak küçülmüştür.

Memurun 1975 yılında bütçeden aldığı maaş 1990 yılına gelindiğinde yarılanmış görünmektedir. Yani brüt maaş 282 defa artmıştır. Net bazda düşünüldüğünde maaşların gerilemesi daha da fazla olmuştur. Son yıllarda üst yönetim personelinin maaşlarının artışı ortalamanın üzerinde olmuştur. Bu da ortalamada alt gelir grubunda bulunan memurun aleyhine bir durum meydana getirmiştir."

"Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkımız engellenemez" talebiyle gerçekleştirilen memur eylemliliklerine Maliye çalışanları da katıldılar. 21 Haziran'da İstanbul Defterdarlığı önünde Eminönü Bölgesi maliye çalışanlarının yemek boykotuyla başlayan eylemi, basın açıklamasıyla devam etti.
Temmuz 90 eylemliliklerinin ardından kurulan sendikalarının mühürlenmesiyle geri adım atmayan, "sendikalarımızı yaşatacağız" diyen maliyeciler, 91 Temmuzuna girerken yeniden sendikal hakları için harekete geçtiler. Maliye çalışanları, sosyal ve ekonomik taleplerinin yanısıra grevli toplu sözleşmeli sendikal hak için mücadeleyi sürdüreceklerini ifade ediyorlar.

Tüm Sağlık Sen'in fazla mesaiye kalma eyleminde (20 Haziran akşamı) iki hastanede gerçekleşti. Yeşilyurt Devlet Hastanesindeki eyleme, başlangıçta Genel Sağlık-İş'çiler de katılmasına rğmen eylem anında üyelerini "bu eylem yasal değil biz katılmıyoruz" gerekçesi ile tek tek geri çekerek eylem kırıcılığı yapmışlardır. Göğüs hastanesinde ise eyleme sembolik de olsa katılmışlardır. 100 kişilik bir sağlık çalışanı grubu önce basın bildirisi okudu, daha sonra slogan atarak ve dövizler taşıyarak caddeye çıkıldı ve 200-250 metre yürüyüş yapıldıktan sonra eyleme son verildi.

TEMMUZ'A GİRERKEN EĞİT-SEN KURULTAYI

...ziran 1991 günü kurucu üye ve temsilcilerin katılımıyla Eğit-Sen Ku...apıldı.

...n emekçilerinin Temmuz 90 eylemlilikleriyle başlayan süreci değer...k ve bundan sonra yapılması gerekenleri tartışmak amacıyla toplanan ..., zamanın yeterli olmayışı, gündemin aksayarak tartışılması nedeniyle ...nlamını yakalayamadı.

...ltay demokrasi mücadelesinde şehit düşen eğitimcilerin anısına yapılan ...ruşuyla başladı. Ardından Eğit-Sen Genel Başkanı İsmet Aktaş'ın eği...ekçilerinin mücadelesinin gelinen noktadaki düzeyini ve Eğit-Sen ...üğünü değerlendiren konuşmasından sonra gündem maddelerine geçil...el Merkez Yönetim Kurulu'nun Çalışma Raporu okundu ve üzerinde ...meye başlandı.

...ultay sonuç bildirgesinde Eğit-Sen'in birlik sorununa bakışının bir para...eralması amacıyla sunulan önerge farklı biçimlerde algılanarak uzun ...lara neden oldu. Bir kısım eğitimciler Eğitim-İş'e birlik çağrısı yapıla...ğını dile getirdiler. Konuşmacılar birlik sorununda muhataplarının 9 kiş...tim-İş Yönetim Kurulu olmadığını, öğretmen kitlesiyle birlik yapılabil... vurguladılar. Zaten Eğit-Sen'in canlı pratiğinin Eğitim-İş'in mücadele...nı hapsettiğini bu bağlamda birliğin mücadele içinde yaratılabileceğini ...lar. Sonuçta önergenin kendisi genel anlamda birlik sorununa bakışı ...dirmek amacı güttüğü (yani doğrudan Eğitim-İş'i muhatap almadığı) ...nuç bildirgesinde yeralması oylamaya gerek kalmaksızın kararlaştırıldı.

...silci ve kurucu üyeler konuşmalarında bölgelerindeki faaliyetleri aktar...bölgelerarası deneyim alışverişinde bulundular. Fakat güne ilişkin somut ...lerin yeterli düzeyde olmayışı, eğitim emekçilerinin mücadelesine yö...omut politikaların dile getirilmemesi nedeniyle mücadelenin geleceğine ...şık tutucu bir sonuç alınamadı. Genel olarak görülen eksiklikler günde... eğitimciler birim örgütlenmelerinin yaşama geçirilememiş olmasının ...zlukları yaşadıklarını bu durumun giderilmesi için işyeri komite ve ...lerinin eğitim emekçilerinin mücadelesine uyarlanması, zenginleştirilme...iğini vurguladılar.

...imciler önümüzdeki dönemde Eğit-Sen program taslağını tartışmaya aça...nbaharda yeni bir kurultayı hedefleyen eğitimciler "Grevli Toplu Söz... Sendikal Hak" talebi doğrultusunda atacakları yeni adımları değerlen...e program oluşturma zeminini yakalamış olacaklar.

...O'DA FİYASKO

...n ayı içinde İsviçre'nin Cenevre şehrinde yapı... toplantısı, ülkemiz çalışan kesimlerine yeni ...etirmedi.

...e, ILO'nun bazı bildirilerine imza atan bir ülke ...halde, bu kararları uygulamıyor. Bu yüzden ...kara listesinde yer alan Türkiye, bir süre daha ...en silinmeyecek. ANAP iktidarının (12 Eylül ...en aldığı cesaretle) ILO'ya karşı takındığı umur...vır, bu yılki toplantıda da gözlendi. Toplantıda ...eki memurlara sendikalaşma hakkı tanınmama...nda sıkıştırılan hükümet temsilcisi "mecliste bu ...la çalışmalar başlattıkları" yalanını uyduruver...k, böyle bir çalışmanın olmadığı kısa sürede an...u sırada Çalışma Bakanı İmren Aykut ise "Tür...özel muamele" talebinde bulundu. Bu talebin ... olarak sunulan "Türkiye'nin içinde bulunduğu ...şulların dikkate alınması gerekliliği", Türk-İş'in ... yaklaşımını oluşturuyor. Bu özgül koşullar, ül...*demokratik bir ülke* olarak tanımlanmasını en...tedir. Çünkü, bu ülkede kamu çalışanlarının ...aşma hakkı yoktur. Çünkü bu ülkede YHK diye ...ı vardır ve bu kurum, işverenin devletle özdeş...amu işyerlerinde - grev yasaklarıyla da destekle...çileri köşeye sıkıştırmak işleviyle donanmıştır. ...uamele talebi", "bize müsamaha gösterin, biz si...ttığınız demokratik hakları emekçilere verme...amına gelmektedir. ILO 1991 toplantısı, hükümet...(!) bu tavrında ısrar etmesinin yanısıra, Türk-İş'in de bu tavrı desteklediği bir toplantı oldu. Memurların sendikalaşması konusunun toplantıda dile getirilmesinden zaten hoşnut olmayan Türk-İş, hükümet temsilcisinin yalan beyanı karşısında da inanılmaz bir tepkisizlik gösterdi.

Hükümetin ve Türk-İş'in bu beklenen tavırlarının dışında, bu seneki toplantı, DİSK'in geleceği açısından da önem taşıyordu. Malvarlığına el konulan DİSK hakkındaki dava ile ilgili olarak Yargıtay kararının beklendiği günlerde toplandı ILO...Ve iktidar, DİSK olayının ILO gündemine yerleşmesini önlemek amacıyla, Yargıtay kararını erteledi. Demokratik kamuoyunun ve tüm çalışan kesimlerin duyarlılıkla izlediği Disk davasının sanıkları 1984 yılında tahliye oldular. Ancak, 7 yıldan beri, DİSK'in yeniden açılması ve malvarlığının iade edilmesi noktasında demokratik güçlerin gösterdiği duyarlılığa rağmen, DİSK yöneticileri, iktidarın oyalamacı taktikleri karşısında edilgen konumlarını sürdürüyorlar.

DİSK yöneticileri, bu yıl, tam da Yargıtay aşamasına gelinmişken, üyesi olduğu ASK aracılığıyla ILO gündemine girmeyi sağlayabilirdi. ASK üyesi olan diğer ülke sendikalarının, ILO'da DİSK davasının yeni durumunu tartışırmaları zorlanabilirdi. Bu yapılmadı. Hükümetin Yargıtay kararını bekletecek kadar "temkinle" izlediği bu toplantı ile, DİSK, tarihi bir fırsatı kaçırdı. Sonuç olarak, Türkiye emekçilerinin demokratik sorunlarının ILO'da tartışılması, avrupalı dostlarımızın(!) gayretlerine terkedildi. Türkiye işçi sınıfı, kendisini ILO'da temsil etme şansına yine sahip olamadı.

MESS'İN "SİHİRLİ DEĞNEGİ": ASGARİ ÜCRETTE BÖLGE AYRIMI

Hükümet ve işveren tarafları; asgari ücretin "Sefalet Ücreti" düzeyinde tutulmasına özen göstererek, sözde sorunu "çözücü" öneriler sunuyorlar. Bilindiği gibi, Asgari Ücret Tespit Komisyonu bir süre önce toplanarak asgari ücretin 750.000 TL. ay-brüt düzeyini aşamayacağını ve asgari ücrete vergi muafiyeti uygulanması gerektiğini söylerken, Türk-İş "Asgari ücret 1 Milyon olmalı" demiş ancak ikinci maddede işverenle birleşmişti.

Elbette ki, Türk-İş'in bu "muhalif" tavrından çalışanların yararına olumlu bir gelişme beklenemez. Çünkü; asgari ücret, hükümet ve işveren ittifakı sonucu sefalet düzeyinde kalırken, Türk-İş'in sözde muhalefetinin etkisi olmayacaktır.

Tespit Komisyonunun toplanmasından kısa bir süre sonra MESS başkanı Bahri Ersöz bir açıklama yaparak; asgari ücretin bölgelere göre belirlenmesinin "doğru" ve "gerçekçi" bir çözüm olacağını iddia etti. Buna göre; Asgari ücret tespit edilirken en az üç bölge için ayrı ayrı ücret tespit edilecek.

Bu yöntemle "iller arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklardan doğan sorunların çözüleceği", "Büyük şehirlere göçün önleneceği", "sanayinin ülke sathına yayılacağı" yalanlarını büyük bir rahatlıkla söyleyen MESS başkanı; Şevket Yılmaz'ın da bu konuda yardımını isteyerek, Türk-İş'in işçilerin değil hükümet ve işverenin çıkarlarına yakınlığını birkez daha kanıtlıyor. Bu yöntem kuşkusuz çalışan kesimlerin yararı için önerilmemiştir.

Bugün hükümet ve işveren, aynı işyerinde çalışan işçilere statü belirleyerek farklı farklı ya da belli sektörler için daha fazla, diğerleri için daha az ücret tespit ederken amacı bellidir: Ücretlerde bir eşitsizlik yaratarak çalışanları bölmek, toplucu ve örgütlü davranmalarını engellemek.

Asgari ücretin bölgelere göre tespit edilmesi de bu amaca hizmet edecek. Bu da sektör ve statü farklılığına bir de bölgesel bir farklılığın eklenmesi demek. Ayrıca çözüleceği söylenen göç sorunu farklı bir düzeyde yaşanacaktır.

Bu kez, asgari ücretin fazla olduğu bölgelere bir göç dalgası kaçınılmazdır. Asgari ücretin bölgelere göre tespiti 1969 yılına kadar her il için ayrı ayrı, 1974'e kadar da aşamalı olarak uygulanmış ancak çalışanların mücadelesiyle iflas etmiştir. MESS başkanı bundan yakınarak sözetmektedir.

Bugün bütün ücretlilerin önündeki; Ülke çapında bir toplu sözleşme demek olan asgari ücret tespitine müdahale etmek ve ekonomik-demokratik haklar düzeyinde bu sözleşmeye sahip çıkmak, kısacası; hükümet-işveren ve sendikanın oynamaya çalıştığı bu oyuna bir son vermektir.

Ekonomide Devletin Değişen Rolü ve Özelleştirme

■Özelleştirmeler, artan ekonomik krize de bağlı olarak hızlandırılacaktır. Özal'ın "haraç-mezat satın" direktifi bunu açıkça gösteriyor. Ve bu kez blok satışlar asıl yöntem olarak kullanılacak. ERDEMİR, PETKİM, THY gibi şirketlerin önümüzdeki aylarda yabancı tekellere satılması beklenmelidir.

■Özelleştirmeler, sonuçları itibarıyla emekçi halkları emperyalizmin boyunduruğuna sokmanın bir aracıdır. Özelleştirmenin doğrudan sonuçları; sendikal örgütlülüğün dağıtılması, işten atılmalar ve en nihayet alabildiğine yoksullaşmadır.

24 Ocak+12 Eylül sisteminin, 10 yılın ardından tıkanıklığa uğraması egemen sınıfları yeni arayışlara yöneltti. Kısaca özetlersek, 12 Eylül'den devralınan miras, Markosvari bir sivil diktatörlük çatısı altında yeniden kurumlaştırılıyor. Ancak bu kez sistemin tıkanıklığı toplumsal bir kriz boyutunda yaşanıyor. Krizin ülkeyi boydan boya sarması egemen sınıfları ve onların siyasi temsilcisi Özal iktidarını, adımlarını daha hızlı atmaya ve kriz kendi denetimleri dışına çıkmadan-devrimci bir kriz durumuna dönüşmeden - tek adam rejimini bir an önce tüm kurumlarıyla hayata geçirmeye zorluyor.

Toplumsal krizin bir boyutu da ekonomik kriz olarak yaşanıyor. Geçen sayımızda ekonomik krize bir çözüm arayışı olarak özelleştirme operasyonunun hızlandırıldığını söylemiştik. (Bkz. "Ekonomik Kriz Derinleşiyor" Sayı:26). Ancak özelleştirme olgusu yalnızca ekomomik kriz çerçevesinde ele alınamaz, çünkü bu kavram ekonomik, siyasi ve ideolojik içerekleriyle emperyalizme bağımlılığın daha geniş bir ifadesidir.

Özelleştirme, diğer bir ifadeyle ekonomide devletin sahip olduğu şirketlerin özel sektöre devredilmesi (burjuva iktisadı dilinde "Devletin ekonomiden çekilmesi") iktidar sahipleri tarafından 5-6 yıldır yoğun bir ideolojik bombardıman altında uygulamaya konuldu. İdeolojik saldırının asıl hedefi işçilerdir. KİT'lerde çalışan işçilerin büyük bir kısmının kimi zaman "Devlet gider özel sektör gelirse daha iyi ücret alırım." gibi hayallere kapılması, özelleştirmenin ideolojik boyutunun açık bir uzantısıdır.

ÖZELLEŞTİRME TARİHSEL BİR OLGUDUR

Özelleştirme, dünya ölçeğinde uzunca bir süredir yaşanan bir olgu. Özelleştirme, genelde bilinenin aksine kapitalist devletin ekonomiden çekilmesini sağlamaz. Devlet, emperyalist çağın tekelci kapitalist ekonomilerine bir daha çıkmamak üzere girmiştir.

Özellikle 1945'ten sonra, tüm batılı kapitalist ülkelerde devletin ekonomideki varlığı şu ya da bu biçimde artmıştır. Doğaldır ki bağımlı ve azgelişmiş ülkelerde de, ulusal burjuvazilerin gelişmemiş oluşuna bağlı olarak devlet, çoğu kez birinci ekomomik güç olarak ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde de KİT'ler tüm Cumhuriyet tarihi boyunca sermaye birikiminin en önemli kaynağını oluşturdu. Ancak KİT'lerin üretim karakteri, devlet yatırımcılığının bağımsız bir yolda değil, emperyalizmin çıkarları doğrultusunda sürdürüldüğünü gösterir. Örneğin, özellikle 1960'tan sonra, bağımlılığın ekonomik alandaki yansı-ması montaj sanayiinin gelişmesi (ithal ikameci sanayileşme) şeklindeydi. Bu modelde KİT'lere biçilen rol, iç pazara yönelik özel sektör sanayiine ucuz hammade ve aramal girdisi sağlamak, ayrıca halk için bol ve ucuz tüketim malı üretmekti. Esas amacı; özel sermaye tekellerinin karlılığını sağlamak olan bu model KİT'lerin istihdam güvencesi iyi ücret, sosyal haklar sağlayan kurumlar olarak algılanmasına yol açtı. Oysa KİT'lerin bu yönü geçiçiydi. Bu model 1979'da bir döviz yokluğu ve dış borç kriziyle sonuçlandı. Emperyalizm açısından, bağımlı yeni-sömürge ülkelerin borçlarını düzenli olarak ödeyebilmeleri önemlidir. Borçlar ödenmezse, model değişikliği, yani müdahale kaçınılmaz olur. IMF politikaları böyle gündeme geldi ve 24 Ocak+12 Eylül sistemi böyle oluşturuldu.

Yeni modelde, döviz kazanıcı faaliyet olarak ihracat ön plana çıkarıldı. Tekelci sermayenin iç pazarı bırakıp, ihracatı artıracak alanlarda uzmanlaşması amaçlandı. Devletin de yeni modele göre ekonomik etkinliği farklılaştı.

İşte özelleştirme olgusu, devletin ekonomideki rolünün farklılaşması sonucu gündeme geldi. Söylemek istediğimiz açık: özelleştirme, ne ülkemizde ne de dünyada tarih-dışı bir devlet-özel sektör ikilemi çerçevesinde anlaşılacak bir olgu değildir. Özelleştirme, tarihsel bir olgudur ve devletin değişen (yokolan değil) ekonomik rolüyle ilintilidir. KİT'ler 1970'lerde yine zarar ederek özel sektörün karlılığının bir garantisi olarak çalıştı. Yani, Türkiye burjuvazisi KİT'lerin yarattığı sermaye birikimi üzerinde yükseldi. 1980'den bu yana ise KİT'ler eski rollerini hızla terkedip, birer zam makinesi olarak çalışmaya başladılır. Özellikle tarımda (gübre,ilaç vb.) ve temel tüketim mallarında (petrol, şeker, çay vb.) KİT ürünlerine yapılan zamlarla elde edilen gelir bu kez yine devlet fonlarında toplanıp, ihracata teşvik adı altında tekellere akıtıldı. Nitekim, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun yayınladığı 1989 "Genel KİT Raporu"nda hazineden 2 trilyon destek alan KİT'lerin yaptıkları katkının 10 Trilyon TL yi bulduğu belirtiliyor. Ayrıca bunun yarattığı enflasyon yoluyla bozulan gelir dağılımı da iç pazarın daraltılmasında temel işlev gördü.

Yıllarca KİT'lerin yarattağı rantla beslenen tekelci sermaye şimdi KİT'lerin aracılığına gerek duymuyor. Ek olarak, KİT'lerin eski şekliyle varlığını sürdürmesi, emperyalizmle yeni bütünleşmeyi engelleyici bir faktör olarak değerlendiriliyor. KİT'lerin değişen rolü sonucu, yeni modele uyum sağlamayacak KİT'lerin tasfiyesi (TKİ, Tekel vb.) kar potansiyeli taşıyan KİT'lerin (Erdemir, Petkim vb.) ise yerli ya da yabancı tekellere devredilmesi gündeme geldi. Üstelik yerli tekellerin doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının yoğunlaşması süreci ile tasfiye olmayacak kadar büyükleri, bundan kendilerini yeniden üretme ritmini hızlandıracak teknolojik, mali faydalar da umuyorlar.

ÖZELLEŞTİRME GÜNCEL BİR OLGUDUR

Özelleştirme yoluyla emperyalizmle daha fazla bütünleşme programı Türkiye'de şu ana kadar tam anlamıyla başarılamadı. Bugüne kadar da planlananın aksine KİT'lerin çok az birkısmı özelleştirilebildi. Bunlar arasında yem fabrikaları, çimento fabrikaları gibi düşük sermayeli şirketler yer alıyor. İki nedenden ötürü özelleştirme operasyonu gecikti: Birincisi, KİT'lerin politik işlevi; ikincisi ise, özel sermaye birikiminin yetersizliği. Yine de özelleştirmeler artan ekonomik krize de bağlı olarak hızlandırılacak. Özal'ın "haraç mezat satın" direktifi bunu açıkça gösteriyor. Haraç mezat satış zaten önceden başlamıştı. Bugün 900 çalışanının işten atıldığı USAŞ, İskandinav Havayolu şirketi SAS'a gerçek değeri olan 34 Milyon Dolar'ın 20 Milyon Dolar daha altında satılmıştı. Ve bu kez blok satışlar asıl yöntem olarak kullanılacak. ERDEMİR, PETKİM, THY gibi şirketlerin önümüzdeki aylarda yabancı tekellere satılması beklenmelidir.

Peki, özelleştirmenin sonuçları ne olacaktır? İşçilere neler getirecektir?

Hayatın her alanında kar hırsının egemen olduğu bir ekonomik düzende, bir başka deyişle herkesin parası kadar söz ve karar sahibi olduğu bir düzende, emekçilerin yoksullaşması ve işsizlik tehdiyle karşılaşması kaçınılmazdır. Özelleştirme de emperyalizme bağımlılığı pekiştiren vahşi bir kapitalizmin temel bir aracı olduğuna göre, işçilere düşecek olan yoksullaşmanın ve işsizliğin (işten atılmaların) artmasadır. Tasfiye edilen KİT'ler binlerce işçinin sokağa atılmasına neden olacak; Kar mantığına göre çalışması planlanan ve bu amaçla özel sektöre devredilen KİT'ler ise ucuz işgücü için tüm engelleri ortadan kaldırmaya çalışacaktır. Çünkü örgütlülük ve direniş hakkı, tekel karları önünde ciddi bir engeldir. Sermaye tüm dünyada bu engeli ortadan kaldırabilmek için yoğun bir saldırı sürdürmektedir. Özelleştirme olgusu da bu saldırının önemli bir halkasıdır. Bu nedenle, "Devlet gider, özel sektör gelirse, iyi ücret alırım" düşüncesi büyük bir yanılgıdır.

YANLIŞ ELEŞTİRİ ZEMİNİNDE BULANIK DÜŞÜNCELER

Özelleştirmeye yönelik eleştirilerin büyük bir kısmı tutarsızdır. Örneğin, burjuva muhalefet özelleştirmeye doğrudan karşı çıkmamaktadır. DYP bu konuda ANAP'a yakın düşünceler öne sürüyor. Yalnızca özelleştirmenin biçimine karşı çıkıyor. DYP blok satışlar yoluyla yabancı tekellere satışın durdurulmasını talep ediyor. Bunun yerine borsada hisse senedi satışı yoluyla özelleştirmelerin yapılmasını öneriyor. Bu öneri tutarsızdır. Çünkü; sermaye birikimi yetersizliği blok satışları kaçınılmaz kılıyor. Olası bir DYP iktidarında da özelleştirmelerin bugünkü gibi süreceği söylenebilir.

SHP ise, devletçi mirasın da etkisiyle özelleştirme konusunda daha utangaç bir tavra sahip. Devletin ekonomideki değişen rolünün farkında olacak ki KİT'lerin "en azından özerkleşmesi gerektiğini" öne sürüyor. Ancak Baykal ekibi bu konuda daha gerçekçi: "Özerkleştirme bir bahane; özelleştirme zorunlu" diyorlar.

Muhalefet partilerinin ANAP'ın yörüngesinin içinde hareket ettiği ortadadır.Özelleştirmenin doğrudan hedefleri arasında yer alan sendikaların tavrı ise gerçekten ibret verici dersler içeriyor.

1963 sonrası Türkiye'deki ekonomik model, Türk-İş'te somutlaşan bir devlet sendikacılığı geleneğini de birlikte yaratmıştı. KİT'lerin geçici olan sosyal işleri sonucu sağlanabilen istihdam güvencesi, göreli iyi ücret, sosyal haklar gibi konularda Türk-İş sendikaları büyük sıkıntılara düşmeden 1980'e kadar geldiler. Yılların birikimi olan sendikal bürokrat anlayışın 1980 sonrası uygulamalara karşı geleneğinden sıyrılması mümkün değildi. Sendikaların karşı eleştirileri, geçmiş anlayışlarını dogmatik bir biçimde sürdürdüklerini gösteriyor. Aşağıdaki röportajlarda da okuyacağınız gibi, sendikaların temel yaklaşımı "KİT'ler devletin gözbebekleri; milli servet; halkın malı; satılamazlar." biçiminde.

Bu yaklaşımın içinde sendikacıların 1980 öncesi sahip oldukları refahın,özelleştirme nedeniyle belki de ortadan kalkacağına yönelik ani bir tepkinin varolduğu görülüyor. Sendikaların, "Devlet iyidir; özel kötüdür" şeklindeki eleştirisi, iktidarın ve tekelci sermayenin "Özel iyidir; devlet kötüdür" yaklaşımıyla aynı mantıksal düzlemde yer alıyor. Oysa bu yazıda irdelemeye çalıştığımız gibi özelleştirmenin tarihsel boyutu, devletin ekonomideki değişen rolü ile yakından ilintilidir. Bazı sendikaların tutumu ise bakış açısının sınırlılığının tipik bir kanıtıdır. Örn: Türkiye Maden İşçileri Sendikası özelleştirmeye karşı çıkarken, "sendikal haklara dokunulmaz, işçi kıyımına gidilmez, ulusal çıkarlar gözetilirse biz özelleştirmeye karşı değiliz." diyor. Bu istemler özelleştirmenin doğasına aykırıdır ve yırtıcı hayvanlardan kuzuları yememesini talep etmek demektir.

Şimdi, tekelci kapitalistlerin (ve emperyalizmin) çıkarları özelleştirmeyi dayatıyor. Buna karşı, sendikaların yaptığı gibi, KİT'lerin es...
vini savunmak tarihsel açıdan ...
sizdir. Devrimci talep, ...
KİT'lerin değil tüm üretim a...
nın devletin değil, halkın malı...
gelmesidir.

DEVRİMCİLER NE TALEP EDİ...

Özelleştirme, sonuçlarıyla ...
çi halkları emperyalizmin boy...
ğuna sokmanın bir aracıdır. ...
tirmenin doğrudan sonuçları: s...
örgütlülüğün dağıtılması, iş...
malar ve en sonu alabildiğine ...
laşmadır. Sendikal örgütlülüğ...
tılması, sendikaların fiili ...
yokedilmesi anlamına gelmez...
şalutulmış, tabeladan ibaret kal...
dikacılık ta aynı işlevi g...
(Önümüzdeki sayılarda bu ...
ele alacağız) Bu doğrudan s...
ilk elde karşı durabilmek için ...
LEŞTİRMELER DURDURU...
talebi öne çıkarılmalıdır.

İşten atılmalar özelleştirm...
sonucudur. İŞÇİ KIYIMINA ...
İŞTEN ATILMALARA HA...
arları sürekli gündemde tutul...
Çünkü; sivil diktatörlüğün e...
ayağının yerine oturtulmasın...
atılmalar yoluyla bir reorgan...
öngörülüyor. İşten atılmalara ...
set oluşturabilmek sivil dikt...
karşı direnişte önemli bir işl...
cektir.

Örgütlülük yokedilmek is...
Buna karşı, sendikal örgütlül...
vunulmaladır. Ancak kapıkul...
kacılığı reddedilmeli, DEVRİ...
ÇİLER SENDİKA YÖNET...
şiarı öne çıkarılmalıdır.

Bu sonuçlarla birlikte öz...
meye karşı çıkmak KİT'leri...
mak anlamına gelmez; ayrıca ...
laşım özelleştirmeyi durdurm...
yetmez. Emekçilerin, içinde ...
ları fabrikaları ve işyerlerini ...
ten halkın malı haline getireb...
için devlet-özel sektör ikilem...
dilmeli, İŞYERLERİ BİZİM...
layışıyla hareket edilmelidir.

Örgütlülüğün dağıtılması ...
kıyımına karşı sendikalar ve iş...
gütlülükleri birlikte savunul...
Kapıkulu sendikacılığına a...
devrimci sendikaların yaratıln...
lunda, İŞYERİ KOMİTE VE ...
SEYLERİNDE ÖRGÜTLENE...
fikri hızla hayata geçirilmelidi...

Yaşanan toplumsal krizi s...
diktatörlükle denetimleri altın...
maya çabalayan emperyalizme ...
kelci kapitalistlere karşı, yu...
politik şiarların tamamlayıcısı ...
bir halk iktidarı hedefi gözetil...
Özelleştirme ya da devlet m...
karşısında üretim araçlarının ...
sallaştırılması talebi, SÖZ, Y...
KARAR, İKTİDAR HALKA...
rıyla bütünleştirilmelidir.

SON 10 YILDA DÜNYADA ÖZELLEŞTİRME VE İŞÇİ SINIFINA YÖNELİK SALDIRILAR

● **İNGİLTERE:** 40 'tan fazla kamu kuruluşu özelleştirildi, 20'den faz... blok halde tekellere satıldı. 7 büyük kuruluşun 2 yıllık istihdamı %28 a... dı, toplam 600 bin işçi işten atıldı. Sendikalaşma oranı ve ücretlerde ... leme, part-time, geçici işçi çalıştırmada artış oldu. Çalışma koşulları k... leşti, çok uluslu şirketlerin egemenliği arttı.

● **FRANSA:** 20'ye yakın kuruluş özelleştirildi, kamu işçilerinin yöne... katılma hakları gaspedildi, üç büyük kuruluşun toplam istihdamı %52 a... dı, ücretlerde düşüş ve işçiler arasında rekabet arttı, aynı işyerindeki i... arasında ücret farklılaşması yaratıldı, toplu sözleşmeler engellendi, ... küçük miktarda hisse senedi sahibi olan işçiler işsiz kalmakla tehdit edi... er, birçok stratejik yatırım alanı kurban edildi.

● **ALMANYA:** Ücretler %70 düştü, 100 işçinin yaptığı iş 50-70 iş... yaptırıldı, işçilerin yönetime katılma organı olan "Çalışma Konseyleri... kedildi.

● **İTALYA:** Özelleştirilen üç büyük kuruluşun istihdamı toplam o... %55 azaldı.

● **BELÇİKA:** Kamu sektöründe çalışanların sayısı iki yılda 64 bin dü...

● **JAPONYA:** Japon Ulusal Demiryolu Şirketinden özelleştirilmeye ... çıkan 84 bin işçi istifa ettirildi, demiryolu işkolunda sarı bir sendika ... men kılındı, şirkette çalışanların sayısı 400 binden 200 bine düşürüldü.

KİT'LERDE ÖZELLEŞTİRME HAZIRLIKLARI

Sendikasızlaştırma:
KİT'lerde sendikalaşabilecek çalışan sayısının toplam çalışanlara oranı 1980'de %70'ten 1989'da %55'e düştü.

Sözleşmeli Personel:
1984'te 316 olan KİT sözleşmeli personeli sayısı 1989'da 200 bine yaklaştı.

Geçici-Mevsimlik İşçiler:
1985-1989 arasında 90 bin olan geçici işçi sayısı 1990'dan sonra 150 bine çıkarıldı. Taşeron işçi kullanımı arttırıldı.

Kapsamdışı Personel:
Kapsamdışı personel uygulamasının arttırılmasıyla 80 bin KİT çalışanı sendikadan yoksun kılındı.

Ücret Düşüşleri:
KİT' lerde ücret payı 1979-1985 arasında %68 düştü. Ücret artışları altı aylık periyodlara bağlanarak sıkı bir denetim altına alındı. İktidarın ücretlerdeki belirleyiciliği arttı.

Grev Yasağı:
KİT çalışanlarının %43'ü grev yasağı kapsamına alındı, yasak kapsamı 12 Eylül öncesine göre 10 kat arttırıldı.

Kıdem Tazminatı:
Yeni bir tavan getirildi, kıdem tazminatlarının özel bir fona yüklenmesine çalışıldı.

İstihdam Azalışı:
Kamu çalışanlarının sayısında azaltma yapıldı, fazla mesai ve iş yükü yaygınlaştırıldı.

TEK Deneyi

TEK'in Anadolu yakası 1990 yılı içinde AKTAŞ şirketine 30 yıllığına kiralandı. Şirket bu kiralama karşılığında hiç bir bedel ödemedi. Sadece 20 Milyar sermayeli bir şirket kurdu. Bu sermayenin hisselerinin % 5'ini de TEK'te yetkili olan TES-İŞ sendikasına sattı. Böylece bir işçi sendikası, işçi aidatlarıyla yetkili olduğu bir işyerine işveren oldu. AKTAŞ bu kiralama sonrasında bir yandan TEK'in ambarlarındaki milyarlarca tutarındaki mallara karşılık ödemeden sahip oldu, diğer yandan da sayaçları değiştirerek ve halktan ikinci defa depozit parasını toplayarak karına kar kattı. Bu özelleştirmeye karşı çıkan işçilerin örgütlülüğünün dağıtılması için işyerinde yetkili olan ve mücadeleye önderlik eden TES-İŞ 1 Nolu şube Genel Merkez tarafından fesh'edildi.

Bu özelleştirme sonucunda: 600 sendikalı işçi tasfiye edildi. 830 kişilik işçi sayısı 187'ye düşürüldü.

Kapsam dışı personel sayısı 400 olarak korundu. Tasfiye edilen 600 işçinin yerine, AKTAŞ'ın yan şirketlerinde çalışan, hiç bir sosyal hakkı ve güvencesi olmayan 200-300 işçi ikame edildi. Grev yasağının da olduğu bu işkolunda yeni işçiler için eski işçilerin sahip olduğu kimi haklar yok sayılıyor. Eski işçilerin askerlik sürelerinin kıdem tazminatlarına sayılması hakkı yeni işçiler için geçerli değil.

Adana Çimento'da öfke var..

(İşçilerin Sesi / A...

Adana Çimento'da işçi kıyımı gündemde. Son aylarda yoğunlaşan işten atmalar, Türkiye'nin bir çok fabrikasında olduğu gibi Adana Çimento'da da uygulanmak isteniyor.

Fabrika yemekhanesinin müteahhide verilmek istenmesi karşısında, 14 Haziran günü direnişe geçen işçiler, yemek boykotu gerçekleştirdiler. Bu boykota tüm çimento işçileri katılırken, işyerindeki Çimse-İş Sendikası'na bağlı Temel Yapı'daki işçiler de destek verdiler. Bu arada iki günlük açlık grevine giden Çimse-İş Adana Şubesi Yöneticileri, işçilerle birlikte tavır aldılar.

Tüm demokratik kitle örgütlerinin yaptıkları ziyaretlerle coşkulu bir eylem yaşandı ve işçi kıyımına karşı işçi sınıfının ortak mücadelesinin zorunlu olduğu vurgulanarak açlık grevi noktalandı.

17 Haziran günü OYAK RENO işverenlerinin iş yerine gelişi sırasında işçiler fabrika önünde toplanarak alkışlı protesto gösterisinde bulundular.

Eylemler sürüyor

Adana Çimento'da olası işçi çıkarmalarına ve müteahhitleşmeye karşı gösterilen tepkiler 4 Temmuz'da vizite eylemi ile sürdü.

Çimse-İş Adana Şube B... gündeme gelen işçi çıkarmaları... başta işçilerin sorunu olduğunu, ... rin kendi sorunlarına sahip çık... ları sürece haklarını koruyama... larını belirtti.

Vizite eylemine tüm işçilerin ... masını isteyen şube başkanının ... masının ardından, işyerinden ... servislerle gelen işçiler, % 10... lımla üç kilometrelik yolu yürü... hastaneye vardılar. Yol bo... "zam, zulüm, işkence: İşte Fa... "İşçi basın elele genel greve" gi... ganlar atan işçiler, işyerine d... aynı coşkuyu korudular.

Adana Çimento'da gündemd... man işçi çıkarmaları gerçekleşi... dirdirma eylemi yapacaklarını ... yen işçiler haklarına sahip çık... kararlılar..

stal-İş'in İşgüvencesi Grevinin Ardından Tensikat Başladı

AM İŞÇİSİ ORTAK MÜCADELEYE

ev boyunca ve grevden sonra da işten atılmaların dığı Cam İşkolundaki grev sendikanın çabalarıyla di. 4 bin işçi ise kapı önüne konmaya hazır.

evi, sendikanın tatilleştirme politikasını kırıp taban tifinin açığa çıkarılması doğrultusunda çalışma ine dönüştüremeyen işçi önderlerinin görevi, birim lülükleri üzerinde yükselecek, işten atılmalara karşı ndaki ortak mücadeleyi yaratmaktır.

al-İş bünyesinde Temmuz olağan, Temmuz 90'daki ola- genel kurullarda yaşananlar İş'in niteliğini değiştirmediği r iki genel kurulda Kristal-İş Merkezi'ne muhalif işçi potan- n örgütlenmesine ilişkin de şiklik gözlenmemişti.

muz 91'e gelindiğinde bu her ta biraz daha çarpıcı biçimde çıktı. Kristal-İş Genel Merkez ni ve bazı Şube Yönetimleriy- likte, cam işkolunda yaşanan abiri caizse oldu bittiye getir-

ikacılar grevi "her ne olursa bitirmek" için görüşmelerin yarısından sonrasında işyeri lerini, son iki görüşmede ise netimlerini dışladı ve "bahçe- hanımelleri açan eve" Cam 'in kolunda girdi.

ün süren cam grevi boyunca İş yönetimi " Cam işçisi iş gü- için grevde" nakaratıyla ça- rını sürdürdü. Grev sürerken u Cam (Mersin)'da işverenin ıkarma tehditleri başladı ve ve 40 memur zorunlu izne çı- (Bu gün 600 işçi işten atılma- yor). Sendika "orada fırın ka- r, işten çıkarma doğal" esini bütün cam işçisinde yay- rdı.

bahçe Şişe Cam'da 700 goble n geleceği Holding yöneticile- dudağı arasından çıkıverecek manet edilirken sendikacılar okumaya devam etti.

rada taslakta yer alan 18.500 ücret talebi 9.200 liraya kadar dü. İşçilerin taslağın yeniden düzenlenmesi talebine rağmen ücret Kristal-İş, Holding işbirliğiyle 7.400 liraya çekildi (İşçinin iki yıl önceki ortalama ücreti 5.246 lira).

Sendikanın işten çıkarmayı caydırıcı maddeleri, kıdem tazminatının 4 haftadan 6 haftaya çıkarılması, ihbar önenlerinin 8 haftadan 10 haftaya çıkarılması ise yemlik olarak kullanıldı, çünkü ücret düşük tutuldu.

Evet Kristal-İş tabanın kendisine muhalefet eden sesini boğarak bir grevin daha tükenişini, cam işçisinin sermaye karşısında yenilmesini sağladı.

Bu sonuçta, "usta sendikacı" (muhalefeti düzen sınırları içinde tutmayı iyi beceren sendikacı) ların payını unutmamakla birlikte haklarını da teslim etmek gerekiyor.

Onlar, işyeri komitelerini tüzüklerine alıp sendika merkezi tarafından belirlenen ve yönlendirilen birer organ haline getirerek, bazı işyerlerinde ise tümden rafa kaldırarak bir türlü örgütlenemeyen, örgütlenmek için gerekli adımları atamayan sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışını savunan muhalif işçilerinden doğan boşluğu çok iyi doldurdular.

Onlar bu boşluğu, bazı şubelerle önder işçilerin grevi yaşanan bölgenin grevi haline getirebilmek için önerdiği kahve toplantılarını da gerçekleştirip bu toplantıları grevlerine destek vermeye çalışan devrimci-demokratları karalama aracı haline getirerek doldurdular.

Onlar, bu boşluğu siyasi iktidarın "işten atılmak istemiyorsan yüksek ücret isteme" politikasını işçilerin kafasına kazıyarak, doldurdular.

14 Mayıs'ta büyük bir coşkuyla başlayan Cam Grevi bitti... Şimdi cam işçisinin önünde, işten atılmalar ve işten atılmalar karşısında örgütlenmeyi "Pratikte reddeden" sendika engeli var.

Grevi okul olmaktan çıkarıp tatil haline getiren, işçilerin ekonomik sıkıntı karşısında en duyarlı olduğu tarihlerde, (Bayram öncesi) en az 15 gün öncesinde Cam Holding'le pazarlığını yaptığı 7400 liralık ücreti işçiye dayatan Kristal-İş yönetimi Trakya Cam'daki işçilerin 'greve devam' kararına, Paşabahçe Şişe Cam'da çalışan 2800 işçiden sadece 700 küsürünün grevi bitirmeye 'evet' demesine, Topkapı Çayırova Cam Fabrikalarında potansiyel muhalefete rağmen grevi bitirdi.

Bugün, Cam işkolundaki dağınık muhalefet tıpkı iki yıl önceki toplu sözleşme döneminde olduğu gibi Kristal-İş yönetiminin tabandan kopuk aldığı kararı kabul etmek zorunda kaldı.

Kristal-İş bazı fabrikalarda işçi iş güvencesi nakaratıyla, bazı işyerlerinde ilerici demokrat işçileri karalamayla (Paşabahçe'de Kristal-İş Genel Başkanı, grevi bitirmek için ortaya konmaya çalışılan "sandığa" itiraz eden işçilere, "adam olun, dinlemeyi öğrenin" diyerek hakaret ederken, şube yönetimi de "bunlar politika yapıyor. 50 bin lira saat ücreti alsalar da böyle davranacaklar" diyordu.), grevi bitirmeye doğru giderken, buna bazı işyerlerinde de "Sendika bu işi bitirmiş, yapılacak bir şey yok. Karşı koyacak örgütlenmemiz de yok" yorgun düşüncesi de eklendi ve bu düşünce sendikanın kararına tepki bile göstermeme sonucunu doğurdu.

Bu yargıyla davranan, kendi iradesinin ifadesi olan işyeri komite ve konseylerini yaşayan organlar haline getiremeyen, bu sürecin daha başında önlerine dikilen sendika engelini aşamayan muhalif cam işçisinin mücadelesi yenildi.

Söz konusu organların yaratılmasında öncelikle üzerlerine görev düşen işçi önderleri ise işlevli grev komiteleri yaratma sürecini acil görev olarak olarak önlerine koymadılar.

Cam işkolunda yaşanan grev ve Kristal-İş'in aldığı tavır, işyerleri arasındaki farkı da ortadan kaldırdı. Cam işçisi grup sözleşmesinin sonuçlarını yakıcı biçimde bir kez daha hissederken, söz yetki karar sahibi oldukları birim örgütlülüklerinin üzerinden sendika merkezlerine ulaşabilmek için işyerleriyle koordineli çalışmaları gerektiğini de kavramalıdır. Eğer bu öneri, çok tartışılmış ve kavrandığı iddia edilen bir konuysa, geriye yapılacak bir tek şey kalıyor o da ivedi olarak pratik adımların atılmasıdır.

Cam işçisi sendikasını denetlemek, sendikayı kendi kararlarının uygulayıcısı haline getirmenin aracı olan yapıları yaratmak için grev süresini değerlendiremedi. Ancak grev, verilen son sınav değildir. Önümüzdeki günlerde işkolunda yaşanacak işten çıkarmalar ki yaşanıyor; - Sinop Cam'da 42 işçi işten çıkarıldı. İşçilerin direnişi üzerine atılanlar izinli sayıldı ve olası işten atılmalar durdu.

Ancak son karar Kristal-İş ile cam işverenleri arasında yapılacak anlaşmaya bırakıldı- yeni mücadele süreci olacaktır.

Cam işçileri grev deneyimiyle önündeki tensikat sınavına hazırlanmalı, işçi önderleri ise aslında var olan ancak bir türlü örgütlenemeyen muhalif işçi potansiyelini enerjik hale dönüştürmelidir.

Tanımlanan bu süreç aynı zamanda söz, yetki, karar sahibi olan cam işçisinin temsilcilerini şube ve genel merkez yönetimine taşınacağı süreçtir.

Önder işçiler muhalif işçi potansiyelini tanımalı ve onu mücadeleci bir tavırla yeniden yoğurmalıdır.

MERSİN'DE 600 CAM İŞÇİSİ İŞTEN ÇIKARILIYOR

(İşçilerin Sesi - ADANA)

Cam holdinge bağlı işyerlerinde yaşanan grev sona erdi. Bağıtlanan grup sözleşmesi Mersin Cam Sanayi'nde çalışanın 1163 işçiyi de kapsıyor.

Grev başlamadan önce Cam Sanayii Yönetim Kurulu, Anadolu Cam'ın çeşitli ünitelerinde çalışan işçilerin bir kısmını çıkaracağı söylentisini çıkardı. Bunun üzerine sendika grevsiz sözleşmeyi saati 9200 liraya kabul etti. Ancak işveren grev süresince işçi aleyhine oynayacağı oyunları gündeme getirebilmek için işçinin greve gitmesini isteyerek 9200 lira saat ücretiyle grevsiz sözleşmeyi kabul etmedi ve greve gidildi.

Grev sürerken işveren düz cam ünitesini kapattı. Bu ünitede çalışan 380'i işçi, 40'ı memur toplam 420 kişiyi izine ayırdı.

Bu sırada Kristal-İş merkezi Cam sanayii grubuna yeni bir öneriyle gitti. "Siz işçi çıkarımından taviz verin, biz de ücret artışından taviz verelim " dediler. Bu önerinin sonucunda saat ücreti 7420 liraya; 1. yıl için ,2 bayram yakacak ve senelik izin (dörtlü paket) karşılığı 4,5 milyon liraya; 2. yıl için % 70+5 puan ve dörtlü pakete 5 milyon liraya imza attılar. Ne var ki " İşveren işçi çıkarmayacaktır" sözü, sözleşmeye konularak imza altına alınmadı.

Fakat işten atılacak işçilerin katsayıdan yararlanabilmeleri için 7'nci ayını doldurmaları gerekiyordu. Bu nedenle daha önce izine ayrılanlar ücretsiz, izne ayrılmayanlar ise ücretli olarak izne ayrıldı. Bunun bir kazanç olduğunu ileri süren sendika, işçileri ikna ederek sözleşmeyi imzaladı.

Gelinen noktada, izne ayrılan toplam 420 işçi ve memur izinlerinin bitiminde işten atılacak.

Toplam 1163 kişinin çalıştığı Mersin Cam Sanayii"nde işveren 600 işçiyi işten çıkarmayı hedefliyor.

Günde 240 ton üretim yapan düz cam ünitesi yeni teknoloji gelecek bahanesiyle tamamen kapandı. Şişe cam ünitesindeki işçiler sendikanın genel merkez politikasının iflas ettiğini, bu sözleşmeyle genel merkezin işçileri sattığını, kısa süre sonra düz cam ünitesindeki olumsuzlukları kendilerinin de yaşayacağını söylediler.

Mersin cam işçileri "Sendikanın ücret artışından, işverenin işçi atılmasından vazgeçtiği gibi laflar işverenin bir oyunuydu. Sendikanın genel merkezin öncülüğünde hem şubeler, hem biz işçiler oyuna getirildik. Böyle bir sözleşme yapılacağına grev sürseydi daha iyiydi" diyerek huzursuzluklarını dile getirdiler.

MERSİN CAM SANAYİİ ORTAK SAYISINI ARTTIRIYOR

Grev başlamadan önce , Amerikalı bir firma yeni teknoloji getirerek ortağı olmak istediği Düz Cam Ünitesi'ni gezdi. Grev esnasında da bir Fransız firması aynı amaçla yine aynı üniteyi gezdi. Ancak yeni teknolojiyi hangisinin getirerek Mersin Cam ortakları arasına gireceği henüz belli olmadı. Görüşmeler sürüyor. Ucuz emek cenneti Türkiye'de, problemsiz bir işyerinde çalışacak şanslı yabancı sermayenin hangi ülkeden geleceği önümüzdeki günlerde netleşecek.

ÜREN GREVLER

Petrol-İş'e bağlı TEK Plastik'te grev 73. gününde. İşverenin kapatıkla tehdit ettiği ve görüşmeye yanaşmadığı bu işyerinde 25 işçi ışıyor. (Üstteki resim).

Aynı sendikaya bağlı Mutlu Akü ve Çelik Akü'de çalışan 580 işçi grevi ise 74. gününe ulaştı. Burada da görüşmeler tıkanmış dunda. (Alttaki resim).

ROSAN'DA GREV BİTTİ

-İş Sendikası'na bağlı Bürosan'daki grevin 70. gününde sözleşme imdı. Maltepe ve Soğanlı'da iki fabrikası bulunan Bürosan' da toplam işçi çalışıyor. Anlaşmaya göre işçiler 1. yıl brüt 1 milyon 350 bin TL, 2. milyon 700 bin TL ücret alacak. Üçlü paket olarak nitelendirilen sosyal r (izin, bayram, yakacak parası) ise, ilk yıl için 5 milyon, 2. yıl için 6 TL olarak belirlendi. Vardiya zammı ise, saat başı 500 TL olarak tesildi.

9 Haziran 1991 tarihinde, bir trafik kazasında arkadaşımız SÜREYYA AYNA'yı kaybettik.

zun yıllar TARİŞ ve Devrimci-Yol davasından cezaevinde lan arkadaşımızın geride kalan hasta eşi ve iki çocuğu yurt ındeki ve yurt dışındaki dostlarının ve duyarlı insanların rdımını beklemektedir

Hesap No:
Zeliha Ayna Yapı Kredi Bankası 8305-5 ALAŞEHİR

Sosyal Demokrat İşverenlerin Yolsuzlukları ,Sendika Yöneticilerinin İhaneti Ve Bir Grevin Mücadele Aracı Haline Getirilmesi Yolunda Önemli Dersler Bırakan

Belpa Grevi Bitti

Belpa grevi 14 Haziran akşamı, alelacele sendika yöneticileri ve "sosyal-demokrat" belediye işvereni arasında bitirildi. 2.5 aydır 230 kişinin çıktığı grev işverenin ilk teklifi doğrultusunda sonuçlandı. Greve çıkışın önemli nedenlerinden biri olan sözleşme sürecinde işten atılan 18 işçinin işe geri alınması talebi ise sözkonusu bile edilmedi. Peki neden böyle oldu? "Üreten biziz yöneten de biz olacağız" pankartıyla açılan ve 72 gün işçilerin kendi örgütlenmeleri tarafından sürdürülen grev nasıl böyle sonuçlandı? Sorumlu kim ya da kimlerdi? Belpa grevi bizlere neleri öğretiyordu?

BELPA'DA SENDİKALAŞMA

Belpa'da sendikal örgütlenme çabaları '90 yılının yaz aylarında başladı. 230 işçi kendi istek ve çabalarıyla Tez Koop-İş 4 nolu şubeye üye oldular. Sendikalaşma sürecinde bir arkadaşları 15 Haziran 1990 günü işten atılana kadar işçiler arasında vekalet verme dışında bir sendikal çaba yoktu.

İşten atılan arkadaşları için işi bırakıp oturma eylemi yapan işçiler, sendikal örgütlenmeye böyle somut bir olay üzerine başladılar. Bu eylem sonunda atılan işçi geri alındı.

Bu olaydan sonra işçiler sürekli olarak mesai dışında bahçede toplanmaya ve işyeri sorunlarını tartışmaya başladılar. Sendika yöneticileri ile, özellikle de Şube Başkanı M. Emin Meriç ve Başkanvekili Veysel Cingöz'le ilişkilerini sürekli hale getirdiler.

Bu süreçte, sendika-işveren ve işçiler arasında ilişkiler gelişmeye başladı. Bu süreç, işçilerin, sendikaları, özellikle de Tez Koop-İş'i tanımaları anlamında zengin deneylerle yüklü.

Sonradan departman müdürü yapılan bir kadın temsilciyle özel ilişkilere giren Veysel Cingöz'ün, bu ilişki aracılığıyla işçilerin sendika dışı örgütlenmelerini öğrenmeye ve bu yolla işyerini denetlemeye girişeceği sonradan ortaya çıktı.

Bunlardan biri de, yılbaşı akşamı sözleşmelerle ilgili yapılan iş bırakma eylemi sonucunda, işyerindeki sendikalaşma çalışmasını yürüten 9 işçi işten çıkartılmasıdır. İşçiler, bu 9 işçinin seçilmesinin, kendi koltuğunu garantiye almak isteyen sendikacıların marifeti olduğunu çok sonra anladılar.

Direniş sonucunda, işten atılan 9 işçinin tekrar işe alınacağı sözü verildi. Önce 18 Ocak denilen İşe alma tarihinin, işverenle sendika arasında anlaşmalı bir oyalama olduğu da sonradan anlaşıldı. Bu işçiler, bir protokolle sözleşme sonrasına kadar ücretli izinli sayıldılar ve sözleşme sonrası işe geri alınacaklarına dair bir yazı işverenle sendika arasında imzalanarak notere bırakıldı. Bugün hala yerine getirilmeyen bu protokolle işçilerin ve işten atılanların üstünde, sendika ve işyeri yöneticilerinin baskı kurması hedeflendi.

Bu olay işçilerin sendikaya karşı güvensizliklerini artırdı. Sendika dışı işyeri örgütlülüklerini sağlamlaştırma ve bu örgütlülüğün iradesini sendika yönetimine hakim kılma çabaları hız kazandı.

Veysel Cingöz, bir yandan özel ilişkisi olan kadın temsilci aracılığıyla işçilerin örgütlülüğünü bölmeye çalışırken, diğer yandan da yöneticilerle ortak çalışmaya başladı. İşçiler arasında yolsuzluk-hırsızlık iddiaları ortaya atıldı ve bu yolla işçiler birbirine düşürülmeye çalışıldı. Bunun üzerine işçiler de işyerindeki yolsuzlukları araştırmaya giriştiler.

Araştırmalar sonucunda, '90 yılında 1 Milyar lira zarar ettiği söylenen Belpa'da, yöneticiler tarafından 4 Milyar liralık yolsuzluk yapıldığı, çalınan mallarla "sosyal demokrat" marketler kurulduğu belgelendi. Bu belgeler Belediye Başkanı Nurettin Sözen'e iletildi. Oysa yolsuzluk sırasındaki Genel Müdür Nurettin Sözen'in 30 yıllık arkadaşıydı.

Dahası bu yolsuzluk, sendika yöneticilerinden Migros yöneticilerine kadar geniş bir ağ içinde yapılmaktaydı. İlk iş olarak bu yolsuzlukları belgeleyen muhasebeci işten atıldı. Göstermelik bir soruşturma komisyonu kuruldu, grev öncesinde yöneticiler görevden alındı.

Yeni gelen yöneticiler yolsuzlukların acısını işçilerden çıkarmaya giriştiler. Daha önce üzerinde çalışılan sözleşme maddeleri geri çekildi. İşçiler greve zorlandı. Böylece hem işçilerin cezalandırılması hem de yolsuzlukların üzerinin örtülmesi amaçlanıyordu.

...VE BELPA'DA GREVE ÇIKILDI

İşte böyle bir ortamda çıkıldı greve.. Greve çıkıldığı gün, daha öncesinin tarihini taşıyan yazılarla 9 öncü işçi daha işten atıldı. İşçiler bu yaşanan darbeye rağmen coşkularını yitirmediler. Grev açılışında sendika yöneticileri devre dışı bırakıldı. Grev süresince, işlerine son verilen işçiler grev yerini sürekli ziyaret ettiler, grevin bir okul olması için tüm işçiler çaba sarfettiler. Dayanışma sağlamak için ev ev, sendika sendika , işyeri işyeri dolaşıldı. Toplantılar yapıldı, grev bir şenlik yeri haline getirilmeye çalışıldı.

Grevin ilk ayı dolduğunda biraraya gelen işçiler, grevin ivmesini yükseltmek, dayanışmayı artırmak ve uzun soluklu bir greve dayanabilmenin araçlarını yaratmak için yeniden örgütlenmeye çalıştılar. Bir üst komite kurarak, aynı şubede örgütlü olan işyerlerine gitmeye ve yaşanan deneyleri tüm işkoluna aktarma doğrultusunda çabalara giriştiler.

Bu arada iki kere Büyükşehir önünde protesto gösterisi yaparak "sosyal demokrat" yöneticilerin maskelerini teşhir etmeye çalıştılar. Yetersiz kalan bu eylemler boyunca sendika yöneticileri hiç ortalıkta görünmediler ve işçilere grev boyunca sadece 120'şer bin lira dağıttılar.

Ne zaman ki işçiler Ankara'ya gitmeye ve sorunlarını SHP Genel Merkezi'ne taşımaya karar verdiler, işte o zaman şube ve genel merkez yöneticileri ortaya çıktı ve işçileri bu karardan vazgeçirmeye çalışarak müca-delenin yükselmesini önlemeye çalıştılar.

Sendikacıların tavrı, grevi uzatarak işçilerin yılmasını, örgütlülüğün dağılmasını bekleme yönündeydi. Çünkü şubenin pek yakında kongresi vardı. Bir çok sendikada olduğu gibi Tez Koop-İş'te de sendikacıların "güçlü" olması, işçilerin örgütsüz olmasına ve işverene kolay satılır olmasına bağlıydı. Fakat hesapta olmayan bir gelişme ortaya çıktı ve Belpa işçileri, grevi, işverene karşı bir mücadele olduğu kadar işçi düşmanı sendikaya karşı da bir mücadele aracı haline getirmeyi hedefledikleri için diğer işyerleriyle ortak örgütlenmeler yaratmaya giriştiler. Metro ve Migros'ta görüşme ve toplantılar yapılmaya başlandı.

Hepsi aynı şubede örgütlü olan bu işyerlerinde yaratılacak bir Şube Konseyi ile şube yönetimini hedeflediler.

Bu girişimler bardağı taşıran son damla oldu. İşçilerin Ankara'ya gitmek üzere uğraştıkları günlerde, 14 Haziran akşamı toplu sözleşme alelacele imzalandı, grev pankartları sabahın erken saatlerinde indirilerek kaçırıldı. Atılan 18 işçi orta yerde bırakılırken sözleşme maddeleri de işverenin teklifi doğrultusunda bağıtlandı. Çünkü artık sendika için göstermelik de olsa sözleşmede birşeyler koparmak önemli değildi. Önemli olan işçilerin örgütlülüğünün dağıtılmasıydı. Koltukların garantiye alınmasıydı. Belpa greviyle birlikte Migros sözleşmesi de bitirildi ve Metro'da işten atmalar başladı.

Belpa işçileri, büyük bir pişkinlikle "biz imzalamadık,Genel Merkez imzaladı" diyerek topu üstlerinden atmaya çalışan sendika yöneticilerinden mutlaka hesap sorulacağını, işçilere karşı tezgahlanan oyunlarda genel merkezle şube yöneticilerinin kolkola yürüdüğünü, işçileri satan sendikacıların yaptıkları yanlarına kar kalır mantığını yıkacaklarını, onları sendika koltuklarında, evlerinde, sokakta rahat bırakmayacaklarını belirtiyorlar.

BELPA GREVİ BİTTİ ANCAK MÜCADELE BİTMEDİ

Belpa grevi "sosyal demokrat" maskelerle gizlenmeye çalışılan yolsuzlukların, işçi düşmanlıklarının teşhiri anlamında zengin deneylerle yüklü. Hipermarketlerle, halka hizmet götürme adı altında yapılan hiper vurgunların, hiper yüzsüzlüklerin ortaya serilmesi anlamında ibret vericidir.

Belpa grevi, devrimci işçilerin işyeri örgütlülüklerinin sendika yönetimlerine taşınmasının gereğini bir kere daha vurgulayan bir deneyimdir.

Bu gerekliliğin yerine getirilmesinde mevcut sendikal hakların kullanılmasını ama mutlaka bu haklarla yetinmeyip kendi yol ve yöntemlerini kendisi yaratan; hedeflenen sendika yönetimlerinin basitçe ele geçirilmesini değil, tamamen parçalanıp işyeri komite/konsey örgütlülükleri üzerinde devrimci bir sendikal yapının yaratılmasını gözeten bir anlayışın zorunluluğunun altını çizen bir deneyimdir.

Belpa grevcileri bugün kötü bir sözleşmeye tabi kılınmış olsalar da, yaşayarak öğrendikleri ve öğrenirken öğrettikleri dersler bakımından çok önemli bir yol katetmiştir.

Bugün başarısızlık gibi görünen bu deneyim, eğer bir yılgınlığa yol açmazsa; işyerinden doğan sorunlara karşı çözüm üretme, sözleşme maddelerinin fiili kazanımlarla genişletilmesi, işten atılanların geri alınması ve yeni işten atılmaların engellenmesi temelinde bir mücadele sürekli kılınabilinirse, yarın, önemli kazanımlara zemin oluşturabilir.

Söz yetki ve kararın işçilerde olduğu, devrimci sendikal yapıların işyeri örgütlülükleri üzerinde yükseltilmeye çalışıldığı bir mücadele ve örgütlenme anlayışının diğer işyerlerine ve giderek tüm işkoluna yayılma çabası sürerse, hizmet işkolu gibi çok şekilsiz ve zor bir çalışma alanında kalıcı bir miras yaratılabilir.

Belpa işçileri, bugün, başlangıç noktasında değiller. Geri bir noktada hiç değiller. Şimdi acil ve yaşamsal olan, bir mücadele aracı olan grevin değerlendirmesini yapıp, eksik ve hataların tespit edilip dersler çıkarılması, daha büyük bir çabayla aynı anlayış doğrultusunda çalışmaların yürütülmesidir.

"Üreten biziz yöneten de biz olacağız" alanıyla yola çıkanlar, üretenlerin gerçekten yönetici olabilmesi için uzun ve zor bir mücadele gerektiğini biliyorlar, bilmelidirler.

Yugoslavya Milliyetler mozayiği Parçalanıyor mu?

Kuşkusuz, Batı Avrupa'nın ve ABD'nin Yugoslavya'daki çatışmalarda tarafsız kalmasının farklı nedenleri var: Batı, Yugoslavya'nın parçalanmasını istemiyor, çünkü ortada kendilerine 16 milyar borcu olan iştah açıcı bir pazar var. ABD'nin tek ilkesi ise: Yüce Amerikan çıkarları.

İki aydır Yugoslavya'yı kasıp kavuran Anayasal kriz geçtiğimiz günlerde doruğuna çıktıktan sonra, Avrupa'nın müdahalesiyle şimdilerde "çözüm" yoluna girmiş görünüyor. Yugoslavya'yı oluşturan Cumhuriyetler, aralarındaki sorunları tartışmayı kabul ettiler. Krize iki sihirli el uzandı ve çatışmalar nispeten durdu. Ordunun ve Avrupa'nın eli.

Artık Tito'nun Yugoslavyasının yerinde yeller esiyor, gıpta ile bakılan Yugoslav mozayiğinden de söz edilemeyeceği kesin. Şimdi ne olacak? Batı'nın müdahalesiyle başlayan görüşme süreci gerçek bir çözüm doğurabilir mi? Buna olumlu bir yanıt vermek pek kolay değil. Yugoslav toplumunun en güçlü dinamiği bugün önü alınmaz bir milliyetçilik olarak ortaya çıkıyor.

Yüzde yüzlere yaklaşan enflasyon, yüzde 20'lerdeki işsizlik altından kalkılmaz hale gelmiş dış borçlar yıllardır birlikte yaşamış olan halkları kendi başlarının çaresine bakmaya zorluyor. Federasyonun en hali vakti yerinde olan cumhuriyetleri Slovenya ve Hırvatistan'da ayrılık bütün bu sorunlardan kurtuluşun tek yolu olarak algılanıyor.

Ordu bütün bu karışıklıklar içerisinde federasyonun birliğinin en katı savunucusu olarak ortaya çıkıyor. Ordunun Slovenya'ya müdahalesi, Yugoslav politikacıları durumun ciddiyetini yeniden gözden geçirmeye zorladı. Artık ayrılıkçılar bir askeri darbenin soluğunu daha şiddetli biçimde enselerinde hissediyorlar. Federasyonu biraz da kendi çiftliği gibi gören en büyük cumhuriyet Sırbistan da, bağımsızlık ilanlarından sonra artık Yugoslavya'yı çiftliği gibi kullanamayacağını hissediyor. Yugoslavya'da çatışmaların doruğa çıktığı geçtiğimiz günler aynı zamanda da karşılıklı güçlerin sınandığı bir dönem oldu. Şimdi adımlar daha dikkatli atılmak zorunda.

Yine de atılacak adımların arkasında, şimdilik ciddi bir işçi insiyatifi, sosyalizm talebi görülmüyor. Batı, Yugoslavya'nın yumuşak bir süreç sonucu bütünüyle kendisine entegrasyonunu düşlüyor. Aslında Yugoslavya'da buna hazır. Eğer, eski yapının çözülüşü sonucu doğan hoşnutsuzluklar, parasızlık ve yaşam standardının düşüşü bu kez de yeni doğmakta olan kapitalist yönelişe bir tepki şekline dönüşmezse...

YENİ BİR LÜBNAN TEHLİKESİ Mİ?

Batı'yı ve ABD'yi Yugoslavya'nın birliğinden yana tavır almaya iten nedenlerin başında hemen Avrupa'nın burnunun dibinde bir Lübnan doğması endişesi yatıyor. Sürekli çatışmalarla kaynayan bir Balkanların ABD'nin ve Batı'nın kurmaya çalıştığı "yeni dünya düzeni" açısından tehlike oluşturduğu açık. Öte yandan, bir ayrılık durumunda, baştan beri Batı'nın kapitalizmin yanında yer al... Slovenya ve Hırvatistan'a karşı büyük cumhuriyet olan Sırbis... ve diğer cumhuriyetlerin bir ba... kutuba itilme tehlikesi var.

Yugoslavya artık eski Yug...lavya olmayacak. Bu kesin. P... Balkanların devini bekleyen g...cek nedir? Balkanların devini b...leyen geleceğin belirleyici di...mikleri olarak şimdi sahnede... güçler görülüyor. Ordu, Avr... ve milliyetçilik. Yugoslavya... sosyalizme doğru bir hareket... me ancak işçilerin sahneye yeni... güç olarak çıkmasıyla müm... olacak (Bu da olacak iş değil).

Bu üç dinamikten hangis... ağır bastığı Yugoslavya'nın ya... geleceğini de belirleyecek fa... olacak. Ordunun ağır bastığı denklem, askeri bir diktatörlü...ünda federasyonun varlığın... dürmesi anlamına geliyor. A...pa'nın ağır basması Yugoslavya'nın gevşek bir ko...derasyon olarak yeniden şekil...mesi demek. Milliyetçiliğin d...gasını vurduğu bir denklemde, büyük bir olasılıkla, Avrupa'... burnunun dibinde yeni bir Lüb... doğacak.

Dileriz dördüncü dinamik ...neye bir an evvel çıkar. Bu... halklar arasında kardeşliği h... kılmanın bir başka yolu görün...yor.

Sendikalarda Japon modeli ya da Laspetkim-iş'in "şerefi"

Eskilerin teşbih dediği bir benzetme sanatı vardır. Bu sanat, kabaca, birşeyi başka birşeye benzeterek ya da kıyaslayarak anlatmaktır. Örneğin siyaset dilinde parçalanmayı, dağılmayı anlatmak için Balkanlaşma; kargaşayı, sürekli çatışmayı ifade etmek için Lübnanlaşma benzetmeleri kullanılır. Sendikal yaşamda da son günlerde kullanılmaya başlanan ve önümüzdeki süreçte sıkça karşılaşacağımız bir benzetme doğuyor: JAPONLAŞMA...

JAPON SENDİKA MODELİ

Japon sendika yasası 2. Dünya Savaşı sonrasında Amerikan sendikal anlayışı doğrultusunda hazırlanmış. Sendikaların %70'i 200'den az işçinin çalıştığı işyerlerinde kurulmuş işyeriyle sınırlı sendikalar. Kamu işçilerinin toplusözleşme ve grev hakkı yok.

Japon sendikacılarının hepsi profesyonel bürokratlar. İşyeri temsilcileriyse hemen hemen tümüyle ya öncesinde ya da sonrasında işyeri yönetiminde -müdür yardımcısı vs olarak- yer alan kişiler. İşveren örgütleriyse İşveren Birlikleri Federasyonunda birleşmiş durumdalar.

Japon sendikacılığı modeli yıllardır devrimci işçilerin savunduğu, gerçekleştirmeye çalıştığı; çalışanların iradesinin işyeri yönetimine taşınması ilkesinin çok ince bir yöntemle çarpıtılıp yokedilmesine dayanıyor. Bu modele göre sendika yöneticileri işverenle birlikte işyerinin yönetimini, programını birlikte yaparlar. Öncelikli amaç, şirketlerin büyümesi, iş veriminin yükseltilmesidir. Ancak bunlardan sonra çalışanların yaşam düzeyinin yükseltilmesi gündeme gelebilir. Bu modele göre işçiler ürettikleri ürün ya da harcadıkları işgücü kadar değil, şirketin karını gözönüne alarak ücret talep etmelidirler. Sözleşmeler sadece işyeri düzeyinde yapılmalıdır.

Böyle bir sendikal yapılanmada, hepsi profesyonel olan ve bir işyeriyle sınırlanan sendikacıların işveren tarafından satın alınması ya da etkisiz hale getirilmesi kolaydır. Hatta sendikacıların hemen hemen hepsi Japonya'da olduğu gibi sendikaya prim ödeyen, işletme yöneticilerinin içinden oluşturulup, temsilcilerin de sonradan işyerinde yönetici olacağı düşünülünce ortada ne uyuşmazlık kalmaktadır ne de grev. Toplusözleşmeler kapalı kapılar ardında yapılmakta ve işçilerden habersiz iki günde bitirilmektedir. Böylece sendikalar, işverenlerin işçi danışmanı; temsilciler işverenin formeni haline getirilmekte, sendikal haklar işverenin kar hırsının ölçüsüne ya da inayetine bırakılmakta.

Bu modelin anahtar kelimesi olan "diyalog" sadece işverenle, işverenin sendikacıları arasında sağlanmakta, tüm işçiler dışlanmakta ve sınıf bilinci tamamen köreltilmektedir. İşverenin çıkarlarını düşünen sendikacılar ve tam anlamıyla köle haline getirilen işçiler; işte "Japon harikası"nın özü bunlar.

JAPONLAŞTIRDIKLARIMIZDAN MISINIZ?

Japon sendika modeli, bizim gündemimize, Laspetkim-İş yöneticilerinin, işverenler tarafından Japonya'ya davet edilmesiyle girdi.

Basında çıkan yazılara göre Sabancı ile Japon firması Bridgestone'nin ortaklığı sonucu kurulan Brisa'nın yöneticileri, geçen seneki lastik grevinde diyalog eksikliği tesbit etmişler.

Bunu gidermek için sendikacıları Japonya'da ağırlamışlar. Gelmişken boş dönmesinler diye de sendikacılara, Japon işveren-işçi ilişkileri ve sendikaları üzerine bilgi vermişler. Japonya'da 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana grev olmadığını, işçi-işveren arasında "uyuşmazlık" diye bir sorunun hiç bulunmadığını anlatmışlar. Bizim Laspetkim-İş yöneticileri, önceleri "sizde nasıl olur da hiç uyuşmazlık çıkmaz, grev olmaz" gibi alatürk sorular sorunca, bunu "diyalog" yoluyla sağladıklarını belirtmişler. Bunun üzerine mahçup olan sendikacılar;

"Böyle bir sistemi yerleştirmek konusunda biz öncü olacağız. O şeref bize ait olacak" diye söz vermişler.

Bir komedi görünümünde olan bu olaylar ne yazık ki gerçek. Olayın kahramanı ise yine ne yazık ki, 1983 yılında Petrol-İş'ten devrimci sendikacılık yapma iddiasıyla kopan ve onlarca işçi ve temsilcinin yoğun çabaları sonucu kurulan Laspetkim-İş sendikasının yöneticileri. Tabii 1983'ten bu yana köprülerin altından çok sular aktı. Laspetkim-İş sendikası 7 senede işçilerden koparak "çağ atladı", iyice sağa ve işverenlerin yanına kaydı.

Laspetkim-İş sendikasının 7 senede geçirdiği bu hızlı evrim tabii ki Türk sendikacılığı için genel bir örnek değil. Ama bugünkü sendikal yapıların içinde bulunduğu durumu gösterme anlamında ibret vericidir.

TÜRK MAHALLESİNDE JAPON SALYANGOZU

Laspetkim-İş'in bu ibret verici evrimi bir yana, Japon modelinin Türkiye'de kullanılmasının sonuçları çok daha sarsıcı ve tehlikelidir.

Böyle bir modelin Japonya'ya göre üretici güçlerin gelişkinlik seviyesi ve istihdam kapasitesinin sınırlı olduğu ülkemizde yaygınlaşmaya başlaması halinde ilk elden yaşanacak şey işverimini artırmak adına sendikaların da desteğiyle (ERDEMİR'de Türk Metal'in yaptığı gibi) yoğun işten çıkarmalar olacaktır. Ücretler dondurulmaya girişilecek ve toplusözleşmeler fiilen yok edilecektir. (Bugün tekelci sermaye temsilcilerinin istediği milli ücret tespit komisyonunun kurulup gerçekleştirilmesi gibi) taşeron firma kullanımı daha da yaygınlaşacaktır. Bugün Brisa'daki depolama işinde taşeron firma kullanımı başlamıştır bile. Bu firmalarda sigortasız, iş güvenliği olmayan işçiler kölece çalıştırılmaya girişilecektir. Belki TEK'in kiralandığı Aktaş firmasının yaptığı gibi şirket hisselerine sendikalar ortak edilecek ve böylece işveren sendikacılar yaratılacaktır. Laspetkim-İş yöneticilerinin Japon Modeli için övgüyle sözettikleri iş güvencesi, ortaçağ kölelerinin iş güvencesidir.

Bütün bunlar yerine getirilince Çankaya'nın Şişmani'nın "çağın gerisideller" diye tanımladığı sendikalar çağ atlayacaklardır.. Yeri gelince işten çıkarılacak işçi listeleri hazırlayan, işyerine artak olan, yeri gelince birbirlerini "toplusözleşmede fazla zam istiyor" diye ihbar eden "modern piyasa" sendikaları haline geleceklerdir.

Türkiye işçi sınıfının ne "çağ atlayan" piyasa sendikalarına ihtiyacı vardır ne de Japon'un "şerefine".

İşçi sınıfının gereksinimi ve tarihi görevi "çağ atlamak" değil çağı değiştirmektir. Bunun sendikal düzlemdeki yolu şu ya da bu modeli benimsemek değil, işyeri örgütlülüklerine dayanan devrimci sendikal yapıları yaratmaktır.

Pancar Üreticisi "Biz de varız!"

Türkiye'de kuraklık tehlikesinin başgösterdiği iller arasında Eskişehir ilk sıralarda yer almaktadır. Bunun yanında kışın sert, baharın ise sebzelerin yetişemeyeceği kadar soğuk geçtiğini düşünürsek bölgemiz çiftçilerinin ne durumda olduğu anlaşılır. Bölgemizde genel geçim kaynağı tahıl ürünleri ve pancardır. Günden güne zorlaşan hayat şartlarından dolayı biz tarım emekçileri artık topraklarımızı nadasa bırakamaz duruma geldik. Her yıl ürün ektiğimiz için topraklarımız verimsizleşti ve çoraklaştı. Gübre fiyatlarının aşırı derecede yüksek olması ve sürekli zamlanması da toprağı gübre gibi bir destekten yoksun bırakmaktadır.

Elbette, toprak çoraksa, yorulmuşsa, ürünün büyümesi için bol suya gereksinim vardır: yağmura. Bölgede ise yağmurlar zamansızdır. Ürünler, özellikle Mayıs ayında bol suya ihtiyaç duyar. Ama Mayıs ayına gereken yağmur düşmez. Bu durumda tarım emekçileri su motorları kullanmak zorundadır. Tabi ki bu da yeni bir sorunu gündeme getirir: mazot sorunu. Gübre gibi mazot fiyatları da aşırı derecede yüksektir. Üstelik, tüccar elinden geçerek keyfi fiyatlarla satılmaktadır. Tahıl ürünlerinin 1 kez (gerçekte 3 ya da 4 kez), pancarın ise en az 5 kez sulandığını düşünürsek, yoksul tarım emekçilerinin önündeki zorlukları daha iyi anlamamız mümkün olabilir.

Özellikle son yıllarda gerek pancara gerekse tahıl ürünlerine gerçek değerinin çok altında fiyat verilmektedir. Bununla da kalınmayarak ödemeler çok geç yapılmaktadır. Bu durum köylüleri çim, ıspanak, kimyon vb. ürünler ekmeye yöneltmiştir. Fakat pazarlamada çıkan zorluklar bu yöntemin de çözüm olmadığını göstermiştir.

Dünyada Tarım Kredi Kooperatifleri, tarım emekçisine kredi, ürününe pazar arama, gerekli alet ve makinalar, tarım ilaçları ve gübre sağlar. Üyelerinin ekonomik çıkarlarını ön planda tutarak tarım emekçilerinin maddi güçlerini birleştirmeye ve ekonomik bağımsızlıklarını korumaya çalışır. Ülkemizde ise çiftçinin en büyük desteği olması gereken Tarım Kredi Kooperatifleri gerçek işlevini yerine getirmemektedir. Kredi, finansman, tarım aletleri, gübre, tohum gibi çiftçiye gerekli yardımları yapması ve ürünlerin pazarlanması olanaklarının yaratılması yönünde gerekli faaliyeti göstermemekte; yardım adı altında verdiği kredinin faizinin katlanarak ana parayı geçmesi ise çiftçiyi çok zor duruma sokmaktadır.

1990 yılında Eskişehir'in bazı tarım alanlarında kuraklık meydana gelmiştir. Hükümet, kuraklık nedeniyle çiftçiye tohum yardımı yaptığını TRT aracılığıyla kamuoyuna duyurmuştur. Oysa verilen yardım miktarları gülünç oranlardadır. Örneğin, 50 dönüm arazisinde %50 derece kuraklık tespit edilen üreticiye yardım oarak verilen hububat miktarı 40-50 kg arasındadır. Aynı tarladan en kötü şartlarda 15 ton mahsül alınabileceğini düşünürsek, %50 kuraklık tespit edelin bu tarlaya verilmesi gereken hububat miktarı 7.5 ton olmalıdır. Yapılan bu yardımın parasal ifadesi ise 25 bin TL gibi bir rakamdır. Hükümetin bağıra çağıra ilan ettiği hububat yardımının miktarı gerçekte 1-2 kg'ı geçmemektedir.

Bölgemizdeki pancar üreticilerinin alacakları 4ay gecikmeyle ödenmiştir. Enflasyon hızını göz önüne alırsak, üreticilerin gerçek kaybı açıkça ortaya çıkacaktır. Olayın diğer bir ilginç yanı da, bu gecikme süresi içinde devletten alacaklı olan üreticilerin kendi paralarını faizli olarak çekmeleridir. (Temlik). Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, Şekerbank'ın pancar üreticilerine verdiği çiftçi kredisi %60 faizlidir ve ödeme süresi geçtiğinde bu oran %150'lere ulaşmaktadır.

Temel ihtiyaç maddesi olan ekmek 1990 yılına göre %100 zamla satılmaktadır. Oysa bu yıl tahıl ürünlerinin alım fiyatlarındaki artış %30 oranındadır. Geçen yıl 520 TL'den satılan kırmızı sert buğdayın bu yılki taban fiyatı 720 TL'dır. Ayrıca hükümetin açıklamasına göre, alınan ürünün parasının ödenmesi; yarısı peşin, diğer yarısı ise 4 ay içinde üç eşit taksit biçiminde yapılacaktır.

Böylece üretici tüccar ve tefecinin eline bırakılmıştır. Bugün üreticiler, pancarlarını ekmiş, pancarlar büyümeye başlamıştır. Çiftçiye avans da verilmediği için küçük üreticiler zor duruma düşmüş, çoğu yerde gündelikçi olarak çalışmaya başlamışlardır.

Toplam gelirin %80'ini, toplu... fusun %20'sinin aldığı bir ülkede... yoruz. Aynı ülkede köşkün avi... için verilen para 3.5 milyar tutar...dır. Mlyarlarca lirayı hanedanın... resindekilere dağıtan hükümet, ... memura, köylüye gelince "dişini... raz daha, sıkın, bir süre daha s...din", diye oyalama taktiklerine... vurmaktadır.

Bu duruma karşı çıkanlar ise, ... yasalarıyla, şiddetle, baskıyla ...rulmaya çalışılmaktadır.

Eğer baskısız, sömürüsüz, geli... ğılımının eşit olduğu bir ülke is... sak; işçi, memur, köylü, esnaf ya... üreticiler, halkın birleşik gücün... ratmak zorundayız. Üreten bizse... neten de biz olmalıyız.

Eskişehir Köyleri...
Devrimci Tarım Emek...

Aynı işverene ait MEKSAN ve MEKSAN ELEKTRONİK işyerlerinde bir süredir devam eden işçi çıkartma 30 kişiye ulaştı

MEKSAN'da işçi çıkarılıyor

MEKSAN işçileri tüm olumsuzluklara rağmen tepkilerini çeşitli eylemliliklerle dile getiriyorlar. Aşağıda bir grup MEKSAN işçisinin gönderdiği bir mektubu yayınlıyoruz.

Tüm ülke çapında işçi çıkartmaların yaşandığı bir dönemde, bizlerde kendimizi bu sorunun içinde buluverdik.

Her toplusözleşme dönemi öncesinde olduğu gibi bu yıl da yaşanan işçi kıyımı, 7 Haziran'da 9 işçinin işten çıkartılmasıyla başladı. Bir hafta sonra 9 kişi daha kendini kapı önünde buluverdi. Bütün bunlar olurken sendikamızın ne yaptığını da gözlüyorduk. Sendika yöneticilerinin işyerine geldiği, fabrika müdürü Gürbüz Beyden kimsenin işten çıkartılmayacağına dair söz alındığı duyulmuştu. Fabrika sahibi Salih MESUDİYELİ'nin işyerindeki sadık temsilcisi olan fabrika müdürünün "iyi niyetine" ne kadar güvenilebilineceği 17 Haziran'da ortaya çıktı. İşçi atmayacağına "söz verenler", bu kez aralarında işçilerin seçtiği, daha önce istifaya zorlanan ancak sonuna kadar işçilerin yanında yer alacağını söylemiş bir temsilci arkadaşımız da işten çıkartıldı. Bu bardağı taşıran damla oldu. Sendikanın da ilgisiz kaldığı bir ortamda ne yapabileceğimizi düşündük. İşveren işçi çıkartmanın devam edeceğini söyleyerek korku yaymaya çalışıyordu. Yasalara baktık, 12 Eylül cuntasının patronlara altın tabakta sunduğu bir ikramdı. Ve bizim elimizi kolumuzu bağlamaya yönelikti.

Mücadele etmek bize kalmıştı ve tek güç birliğimizdi. Kararlıydık. Bu kararlılıkla sendikada (Otomobil-İş) bir toplantı yapmayı ve durumumuzu değerlendirmeyi istedik. Yaptığımız toplantıda eylem önerimizi sendika yöneticilerimize (biraz zorlayarak da olsa) kabul ettirdik. Bir süre önce KAVEL'de yaşanan direniş belli ki göz korkutmuştu. Ve KAVEL'lerin çoğalmasını istemiyorlardı. Bu olumsuz koşullara rağmen toplantıda alınan yemek boykotu ve yürüyüş kararı ertesi gün uygulandı. Süreçte birlik ve beraberliğimiz de pekişiyordu.

Gözdağı vermek isteyen işveren hemen ardından bir 9 kişiyi daha işten çıkarttı. Atılan işçi sayısı 30'lara ulaşmıştı. İşveren işçi çıkartırken 1 Eylül'de başlayacak yeni sözleşme döneminin öncesinde bizi yıldırmayı, gücümüzü, direnişimizi kırmayı amaçlıyordu. Bugün gelinen noktada tehditler hala devam ediyor.

Ama bütün bunlar bizi yıldırmayacak. MEKSAN'da oynanan oyunları işçilerin güç birliği bozacak. İşveren gücümüzü, mücadelemizi toplusözleşme masasına taşımamızı engelleyemeyecek.

Biz diyoruz ki, tüm işçi arkadaşlar birleşelim. Elele verip yarının eşitlik vaadeden güzel Türkiye'sini yaratalım. Üreten bizsek yarının Türkiye'sinde yönetmeyi, söz-karar sahibi olmayı bugünden öğrenelim. Kavgamızı ancak böyle sağlam kılabiliriz.

DUYURU

Son günlerde basın çalışanlarının görevlerini yapmalarını engellemek için çeşitli baskıları sürdüren güvenlik güçleri, gazetemiz çalışanı üç arkadaşımızın basın kartlarına el koydu ve Taşkızak tersane işçilerinin vizite eylemliliğini video ile görüntülemek isteyen bir arkadaşımızı tartakladı (20 Haziran 1991).

Kartları alınan arkadaşlarımız:

20 Haziran günü Taşkızak tersane işçilerinin toplu vizite eylemini izleyen arkadaşımız GÜNNUR İLHAN (yazı işleri müdürümüz).

3 Temmuz günü İGDAŞ işçilerinin toplu vizite eylemini izleyen arkadaşımız MEHMET ALGIN.

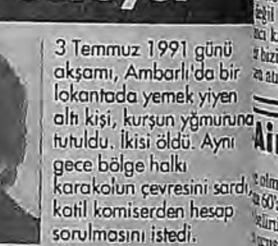
4 Temmuz günü İGDAŞ işçilerinin toplu vizite eylemini izleyen arkadaşımız HİLMİ DEMİR.

El konulan kartlar -iade edilmemesi halinde- geçersizdir.

Anti-Terör Yasası'nın İcraatları sürüyor

Kemal Karatay

Ali Alpdoğan

3 Temmuz 1991 günü akşamı, Ambarlı'da bir lokantada yemek yiyen altı kişi, kurşun yğmuruna tutuldu. İkisi öldü. Aynı gece bölge halkı karakolun çevresini sardı, katil komiserden hesap sorulmasını istedi.

Devlet Terörü Katliama Doymuyor

3 Temmuz günü Firuzköy Ortaokulu'nda memur olarak çalışan Kemal Karatay, Ali Alpdoğan ve Dersim'li 4 arkadaşı Ambarlı'da lokantada yemek yer, sohbet ederken bir devlet teröristi taraafından kurşun yağmuruna tutuldu. Suçları aralarında Kürtçe konuşmaktı. Kemal Karatay ve Ali Alpdoğan olay yerinde öldüler. Diğer 4 arkadaşı yaralı olarak hastahaneye kaldırıldı. Olay sırasında yalnışlıkla hamile bir kadının da vurulduğu ve çocuğunun öldüğü de söylentiler arasında.

Sonuç tam bir katliam!

Kemal Karatay Avcılar'da herkesin tanıdığı, sevdiği, demokrat bir insan. Komiser İlyas Kaya da bölge halkı için oldukça tanıdık. Avcılar Karakolu'nun komiseri, çevresinden haraç toplaması, demokrat, ilerici insanlara yaptığı baskı ve saldırılarla oldukça ünlü. Olay sonrasında ölenlerin akrabaları ve çevre halkı hesap sormak için karakolun çevresini sardılar.

Çevik kuvvetin saldırısına uğradılar. Polis, kaçırdıkları cenazeyi binbir tehditle ailelere verip sessiz sedasız gömülmesini sağladı. Bu arada katil komiserin evi de apar topar kimliği belirsiz kişiler tarafından boşaltıldı.

İnsan Hakları Derneği'nde basın açıklaması yapan Kemal Karatay'ın kardeşi "Kardeşimi Kürt olduğu için, demokrat olduğu için vurdular. Kemal'i herkes tanır ve severdi. Komiser İlyas Kaya'yı da herkes bi...liyordu. Kendisi tescilli bir faşistti. Bu olayın arkasını bırakmayacağız. Yarın sıranın bize gelmediğini kim iddia edebilir" dedi.

Evet, Devlet Teröristleri icraatlarına devam ediyor.

Deniz Teztel bırakılsın

Deniz Teztel Güneş gazetesinin İnsan Hakları Servis Şefi. Yıllardan beri, ülkemizde uygulanan işkencelerin, yüzlerce insana çektirilen acıların hesabını tutuyor. Devletin bir parçası olan "kamu görevlilerinin" yaptıkları işkenceleri araştırıyor, dosyalıyor. O bir gazeteci ve insanları seven biri. Araştırıp bulduğu sonuçları yayınlıyor, halka, hasır altı edilen insanlık suçlarını duyuruyor. Bir gece yarısı evinden götürülen Deniz teztel'in özel arşivi dağıtıldı, kimi dökümanlara el konuldu. Teztel'in gözaltında tutulduğu günlerde, çalıştığı gazete başta olmak üzere basın kuruluşları ve Baro, Teztel'e sahip çıkma gayreti gösterdi. Bu arada Teztel'le görüşme talebinde bulunan avukatlar hakkında soruşturma başlatan Savcı Nusret Demiral, hukuk dışı çabalarını sürdürdü..

Deniz Teztel'e sahip çıkmak, bugün tüm demokratik güçlerin sorumluluğudur, Çünkü yaşanan bu olay topyekûn olarak tüm demokratik güçlere yönelik bir saldırı niteliği taşımaktadır.

çilerin Sendikalara Çağrısı

ana'da çeşitli işyerlerinden
an biz işçiler bir araya gele-
sendika şubelerini dolaştık.
ıcımız, sendikaların birbirle-
ayanışma içerisinde ve öncü-
, işten atılmaları-geciktirilen
iş sözleşmelerini kınamak,
o etmek ve kamuoyuna du-
için bir panel ya da bir mi-
omaktı.
ıştüğümüz bütün sendikalar
ızın çok doğru olduğunu des-
lerini söylediler.
di o zaman bu işin öncülüğü-
n dediğimizde de:
beler yetkisizdir,
rk-iş'in bölge temsilcisi du-
davranıyor. O duyarsız kalın-
ler de duyarsız oluyor.
veren 13. maddeden doğan
akkını kullanıyor,
iler sendike yönetimine seçil-
u bile eleştiremiyor,
i, sınıfının bilincinde değil,
nle sendika bir şey yapamı-
i atılmalarına DKÖ'ler du-
alıyor.
konomik kavgayla politik
bir arada verilemiyor. vb. gi-
neler getirdiler.
işçiler, böyle diyen sendikala-
yoruz:
belerin yetkisizlikten kurtu-
kil duruma gelebilmesi için
ınız?
k-İş'in bölge temsilcilerinin
olabilmesi için hatta, Türk-
yarlı olabilmesi için ne tür
erde bulundunuz?

- İşçi aleyhine olan 13. ya da 17.,24. maddelerin kaldırılması için işçilere hangi öneriyi götürdünüz?

- İşçiye politika götürmeyen, işçiyi eleştirmeyen sendikacı işçiden nasıl eleştiri bekleyebilir?

- İşçiye, sınıfının bilincini götürrmek sendikanın görevi değil midir?

- Sendikalar da DKÖ'dür. Sendikalar duyarsız olursa diğerlerini nasıl sorgulayabilirsini?

- Politik kavganın nısıl verileceği bilincini işçiye götürmeyen sendikacı, ekonomik kavga veren işçinin kuyruğuna takılıyor olamaz mı?

Yukarıdaki gibi düşünen sendikacı arkadaşlara yine diyoruz ki; hala işin başındayız. Sorunlar ortadan kalkmış değil.

- İşten çıkarılanlarla maddi manevi dayanışmayı sağlamak için dayanışma komiteleri kuralım.

- İşten çıkartılanların yeniden aynı işe alınmasına (çıkartıldığı günkü ücretten) yönelik mücadeleyi yükseltelim.

- İşten atılan işçilerin yerine taşeronluklar aracılığıyla ucuz işçi alınmasına karşı koyalım.

- İşten atılanlara ve işsizlere işsizlik sigortası uygulanması için mücadele edelim.

- Tüm bunların olabilmesi için işçi-sendika elele kendi sınıfımızın örgütlülüğünü yaratalım."

Adana'dan Bir Grup İşçi

ana Çukobirlik'te
im oyunları

ERİN SESİ/ ADANA)
Çukobirlik fabrikasında Teksif şube yönetimi için 31 Mayıs tarihinde
çimlerin ardından; Boya, Basma ve Çırçır'da seçimleri kazanan Derviş
İplik bölümündeki seçime itiraz etmesi sonucu bu bölümdeki seçim-
ildi.
rlik'te bir süredir işçilere yönelik baskılar had safhaya ulaşmış durum-
erden önce, Hanifi Baysal, Selim Coşkun, Ali Kılıç, Süleyman Külah-
P kökenli kişiler tarafından yürütülen bu baskılar sırasında işçiler zor-
an Çetin'e oy vermeye zorlanmıştı. Adana Çukobirlik'te süren bu
enel müdür ve kısım müdürleri tarafından da desteklenmektedir. Yeni
k kişilere sıkı güvenlik soruşturması yapılırken, eski MHP'li ve ci-
larından yargılanmış olan kişiler teknisyen, usta ya da ustabaşı ola-
yerleştirilmektedir.

ssa'da işçi kıyımına tepki

lerin Sesi / ADANA) Biz
asma Fabrikası işçileri ola-
n atılmaları ve yerlerimize
it adı altında asgari ücretle
ını protesto ediyoruz. Aynı
TÜRK-İŞ genel merkezi ve
ni de işçi atılmalarındaki
lıklarından dolayı protesto
z.
dikacılarımız ise bu haksız-
rşısında "patron bütün yasal
ızı veriyor, onun için eliniz-
şey gelmiyor" diyerek pat-
laşma içerisinde bulunuyor-
ndikamız, işçilerin hak ve
lerini koruyan, kollayan ku-
ız değil de haklıyı haksızı
yalancı kadı rolünü sürdürü-
beler bizim yetkimiz dışında
, işten atılanların yerine mü-
teahitlik sistemini yerleştirmeye çalışan patronun bu haksız tutumuna seyirci kalmakla, işletmenin diğer bölümlerinde çalışan işçileri de tehlikeye atıyorlar. Mütcahitlere verilen bölümleri işletme olarak görmeyen bu sendikal zihniyet işçiyi bu duruma sokmuştur.

Sormak gerekir: Atelye, yemekhane, hambez, mamulambar, odacılar, çaycılar, meydancılar işletmeye girmiyor mu? Yoksa bunlar Bossa'da değil de başka fabrikalarda mı çalışıyorlar? Bu mantıkla gidecek olurlarsa, diğer kısımları da müteahhide verdiklerinde ses çıkarmayacaklardır. TÜRK-İŞ genel merkezinin ve şubelerinin bu tutumlarını protesto ediyoruz.

Bossa Basma Fabrikası İşçileri

-Air olayı

Baştarafı 10'da

e üye olma bedeli, kalan 600 Doları da bir yıllık süre içinde yapıla-
uçuşta 60'ar Dolarlık indirimler olarak işlem görecek.Uçuş bedellerii-
rde belirtilmemiş..
'nin uçuş fiyatlarına göre oldukça yüksek rakamların sözkonusu ol-
IP-AIR nasıl kar edecek? Bu konuda hiç bir kaygınız olmasın, çünkü
broşürünün altındaki Ahmet Özal ve Yavuz Çizmeci imzalarını gö-
ğerli İşadamları" abone olmak için hiç bir tereddüt geçirmiyorlar. Bu
işadamları açısından Yavuz Çizmeci'nin geçmişindeki yolsuzlukla-
r sakıncası yok.(SULTAN AIR'in da sahibi olan Yavuz Çizmeci
a, yurt dışına taşıdığı işçilere hayali uçak biletleri sattığı doğrultu-
olsuzluk söylentileri var.) Artık Yavuz Çizmeci'nin bu tür uygunsuz
ar peşinde koşmasına gerek olmayacağından, değerli işadamlarımıza-
yolculuklar dileriz.

m mangaları

Baştarafı 1'de

yordu. Kürt ulusal mücadelesinin
gösterdiği gelişme, kırlarda yürütü-
erilla faaliyetlerinin şehirlere taşın-
etin yıpranan yüzüne CIA, PEN-
patentli "ÖLÜM MANGALARI"
a geçirilmesiyle sonuçlandı.
ardır Latin Amerika'da yüzlerce
, öğrenci liderlerini, gazetecileri...
erce insanı öldüren, sakat bırakan
ngaları", ülkemizde de onyıllardan
nsal muhalefetin gelişme gösterdi-
cinde kirli savaş taktiklerini devlet-
ız görünümlü örgütlenmelerle uy-
çalışmışlardır.
, doğrudan kendisinin sorumlu ol-
iamlardan "sorumlu olmadığını"
me kanıtlayabilmenin hesaplarını
ır. Devlet terörünün şekil değiştir-
len başka bir şey olmayan "Ölüm
"nın, hangi kılığa bürünürse bürün-
r hedefi ve işlevi vardır. Toplumsal
saflarında korku ve kararsızlık ya-
plumsal muhalefeti geri adım atma-
acak vahşi katliamlar gerçekleştir-

Ölüm Mangaları"nın son haftalar-
tları"nın bilançosu:
Haziran'da Hilal Belediye Başkanı
KARA ve dört arkadaşı arabaların-
li kişilerce indirilip kurşuna dizil-
an cesetleri üzerine benzin dökülüp
landı.

Haziran'da ŞIRNAK'da Dağkonak
koruculuğu kabul etmeyen Mehmet
isafiri evlerinden alınıp kurşuna di-

ak'ta İbrahim Sarıca polis tarafın-
en alındı ve öldürüldü.
Haziran, Diyarbakır HEP eski il baş-
ı Mustafa Özer'in arabası bomba-
landı.

- 25 Haziran'da Diyarbakır İnsan Hakları Derneği, 2000'e DOĞRU, MEDYA GÜNEŞİ ve ÖZGÜR HALK dergi büroları bombalandı.

- BATMAN'da, kapatılan İHD yönetim kurulu üyesi SIDDIK TAN'ın arabası bombalandı. Sıddık Tan, oğlu Azad Tan ve bir kişi daha yaralandı.

- Doğubeyazit'ta kimliği belirsiz kişilerce bir taksi tarandı, bir kişi öldü.

- Ve en son olarak HEP Diyarbakır il başkanı VEDAT AYDIN 5 Temmuz gecesi polis olduğunu söyleyen 4-5 kişi tarafından evinden götürüldü. 4 gün sonra kafatası parçalanmış, kolları ve ayakları kırılmış, işkenceden tanınmaz haldeki cesedi bir köprü altında bulundu.

Kürdistan'da kirli savaş olanca hızıyla sürerken ülkenin Batı yakasında da sokak infazları ve işkence uygulamalarında büyük bir artış yaşanıyor.

Bütün bunlar ne anlama geliyor?

Bir yandan giderek yükselen ve sokaklara dökülen işçi ve memur eylemleri, diğer yandan gün geçtikçe kitleselleşen, zaman zaman intifadalara dönüşen Kürt muhalefeti arasında bunalan siyasi iktidar, kendi koyduğu yasaları da aşarak, halka karşı açtığı bu savaşta sınır tanımadığını göstermektedir. Kontrgerillasıyla, ölüm mangalarıyla kendisine çıkış yolları arıyor.

Peki çaresiz miyiz?

Hayır! Bu "kirli savaş" taktikleri ile toplumsal muhalefeti sindirmeye, ezmeye çalışan siyasi iktidara direnerek yanıt verebiliriz. Ve bunun yolu, geri adım atmayacağız diyen işçiler, memurlar, köylüler ve Kürt halkının direnişinden geçmektedir.

MEB Basımevi'nde toplu vizite

Geçmişte siyasi iktidarın oyununa getirilmek istenen basımevi işçileri KOOP-İŞ gibi sağ bir sendikaya bağlanmayı reddedip BASIN-İŞ'de sendikalaşmayı başarmışlardı. 80 sonrası ilk eylemlerini 89 yılında yapan işçilerin gündemi şimdi tıkanan toplu sözleşme..

18 Haziran günü Sultanahmet'te toplu viziteye çıkan MEB Basımevi işçileri, toplu sözleşme görüşmelerinden halen bir sonuç alınamamasını protesto ettiler.

MEB Basımevi'nde 6 aydan beri toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor.Şu sıra ara bulucu aşamasında olan toplu sözleşme görüşmelerinde işveren tarafı oldukça duyarsız davrandığı için, işyerinde çalışan 400 işçi çareyi eylemlilikte arıyor. Amaçlarının, tıkanan sözleşme görüşmelerinin yolunu açmak olduğunu söyleyen işçilerin vizite eylemine, grevde 14. gününü dolduran TİFDRUK işçileri de katıldı. Düzenli kortejler halinde gerçekleşen vizite eylemi sırasında trafiğin kesilmesine de yolaçan işçiler, Ayasofya'nın önünde toplanarak bir basın açıklaması yaptılar.

Basın-İş İstanbul Şube Başkanı Hasan Tufan, burada yaptığı konuşmada, "Türk sendikacılığı yöneticiler için sektör olmaktan çıkıp, hiyararşik anlamda mücadele platformu oluşturmalıdır. Türk sen-dikacılığı bugünkü tutumunda devam ettiği sürece demokratik katılımcılığı oldukça geriden izleyecektir." dedi." İşçiler daha sonra işbaşı yaptılar.

Ar İnşaat'ta taşeronlaştırma

1990 Mayıs'ın da AKTAŞ'a ait AR İnşaatta TES-İŞ 1 Nolu Şubenin yetki aldığı, fakat bilinmeyen! bir sebepten dolayı sendika Genel Başkanı Faruk Barut'un bu yetkiden feragat ettiğine 25'inci sayımızda yer vermiştik.

TES-İŞ Genel Merkezinin de "destekleriyle" güç alan AKTAŞ A.Ş. işvereni işçileri paravan olarak kullandığı teşaron şirketlerde, kötü koşullarda, güvencesiz çalıştırmaya zorluyor.

TES-İŞ başkanının bu tavrından güç alan, AKTAŞ A.Ş sahibi Sabri AKTAM, Yol-İş Sendikasının AR İnşaat için yetki başvurusuyla, tekrar sendikalaşma sürecine giren işçileri, kurduğu dört ayrı paravan şirkette, çalışmaya zorlayarak, sendikal örgütlülüğü bölme yoluna gidiyor. İşçileri ERCAN San., CAN San., AYDIN-İŞ İt. İh. İnş. San. ve Ö. Mehmet Keleş İnş. San. adıyla kurulan paravan şirketlere geçilmesi için önce Haziran ayı maaşlarını geçiştirerek baskı yapmak yoluna gider. Bu yöntem etkili olmayınca işveren 17 Haziran'dan itibaren paravan şirketlere geçmeyi kabul etmeyen işçilerin, tek tek iş akitleri fesh edilmeye başlandı. Sonuçta AR İNŞ.'da çalışan 97 işçi kendini kapı önünde buldu.

Yaşanan süreci AR İNŞ. çalışanları şu şekilde değerlendirdi:

"her şey TES-İŞ Genel Merkezinin AKTAŞ A.Ş.'tinin 5 hissesini alıp bizleri satmasıyla başladı. Bundan cesaretlenen işveren biz tekrar Yol-İş Sendikasında örgütlenme çalışmalarına başlayınca, ele başı diye nitelediği 4 arkadaşımızı gerekçesiz işten atmaya çalıştı. Buna karşı bizler şantiye'de oturma eylemi yaparken, polis gelerek "aranızda teröristler varmış" deyip bizizor kullanarak dağıttı. Arkadaşlarımız uydurma bir hırsızlık iddiasıyla 2 gün gözaltında tutuldu. Bütün bu baskılar işveren açısından soruna bir çözüm getirmeyince de çareyi bizleri işten çıkarmakta buldu"

AR İnşaatta yaşananlar, ne işçiler ne de işveren açısından yeni değil. İşçilerin çalıştıkları şerketleri 3 ayda bir değiştirip giriş-çıkış yaptırarak sigortasız, güvencesiz, örgütsüz çalışmaya mahkum eden AKTAŞ işvereni, tüm bu hesapları yaparken TES-İŞ Genel merkezinden de güç alıyor. 5 hisseyle AKTAŞ A.Ş.'ye ortak olan TES-İŞ Genel Merkezi bu süreçte tavrını işortağından yana koydu. AR İnşaatta aldığı yetkiyi durup dururken reddetmesi ve işçileri sendikasız bırakması başka nasıl açıklanabilir?

"Ya hepberaber Ya da Hiç"

(İŞÇİLERİN SESİ/ İZMİT)

İşten atmaların yoğun olarak yaşandığı günümüzde, bu uygulamadan nasibini alan bir işyeri de MANNESMAN SÜMERBANK BORU Fabrikası oldu.

İşverenin finans sıkıntısından doğan zararı gerekçe göstererek 600 işçiden 21'inin işine son vereceğini sendika aracalığıyla işçilere bildirmesi üzerine işçiler tepki gösterdiler.

Öz Çelik-İş Genel Başkan yardımcısı ile birlikte işçiler toplu halde fabrikayı terkederken iki gün süre ile üretim yapmama eylemi gerçekleştirildi ve toplu olarak istifa edilebileceği açıklandı. Eylem kararına %100 katılım sağlanırken ustabaşılar da iş bıraktılar. İşçiler "Ya hep ya hiç" sloganıyla işverenin tavrına karşı gerekirse 600 kişinin istifasına kadar gidileceğini söyleyerek kararlılıklarını gösterdiler.

Adapazarı Belediyesi: Kim, nerede, nasıl?

Adapazarı Belediyesi ile Belediye - İş Sendikası arasında süren Toplu İş Sözleşmesi görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlanınca, 1200 işçi greve çıktı. 1. yılını dolduran grev tam bir kaos içinde sürüyor. Sendikaya ulaştığımızda işçilerin sendika yöneticilerine yönelttiği tek soru Sözleşme ne olacak, gelişme var mı sorusuydu?

Gelinen aşamada grevin siyasi boyutu da farklılaşmış durumda. Greve öncülük edenler sendika başkanı dahil "faşist" nitelemesi ile kamuoyuna lanse edilirken, "solcular" da grev kırıcılığı durumuna düşürülüyor. Tabii buna eski solcular ya da Belediyenin nimetlerinden yararlanan solcular dersek daha isabetli davranmış oluruz. Devrimci-Demokrat bir çok işçi grevi destekliyor ve bu grevin başarıyla sonuçlanması için çalışıyorlar.

Olaya sınıfsal açıdan bakmayanlar - yada bakmak istemeyenler, sendika yönetim kademelerinde bir iki faşistin bulunmasından ve sendikanın zaaflarından yararlanarak .... faşist damgasını vurmakla işin kolayına kaçıyor, böylelikle büyük bir kısmı kendilerine oy vermiş olan 1200 kişiyi de bu insanların ellerine teslim ediyorlar. Güneş gazetesi de bunu "sağcılar grevde, solcular çalışıyor" manşetiyle kamuoyuna yansıtıyor.

BİZ FAŞİSTSEK ONLAR NE?

Belediye-İş Adapazarı Şube Bşk. Bahtiyar Demir faşist suçlamasını kabul etmiyor. Bu suçlamaları kendisine sorduğumuzda şunları belirtiyor.

"Bunlar doğru değil, DSP'nin üyesiyim. 87'de milletvekili adayıydım. Grev, bunlara karşı yapılırsa faşist, başka yerde yapılırsa demokrat grev oluyor. Hak isteyen insan nasıl faşist olur. Bu insanların büyük çoğunluğu belediye seçimlerinde bunlara oy vermiştir. 85 yılında E-5'de yol kestiğimde 50 Avukatla beni bunlar savundu, "En büyük başkan" diye alkışlayanlar yine bunlardı. Şimdi beni faşistlikle suçluyorlar."

Sendikada görüştüğümüz işçiler faşistlik suçlamalarını reddediyorlar. Kendi özgür iradeleriyle greve çıktıklarını, hatta greve işveren tarafından adeta zorlandıklarını haklarını alıncaya kadar grevi sürdüreceklerini belirtiyorlar.

Belediye Başkanı Ünal Ozan basına yaptığı açıklamalarda eylemin hak alma değil SHP ve Belediye ile hesaplaşma içine giren bir avuç faşistin eylemi olduğunu belirtiyorlar.

Belediyede süren grev aslında işçilerin bir patlama noktasını oluşturuyor. 26 Mart'tan bu yana alacaklarını alamamaları, verilen rakamların üzerinde oynanarak, işçiyi bölme çabaları, idari anlamda uğranılan haksızlıklar sendika ile işveren konumundaki belediye arasında geçmişe dayanan sürtüşmeler, grevle birlikte su yüzüne çıkmış. Grev şube seçimlerindeki hesaplaşmanın devamı durumuna dönüşmüş işveren adeta bunun intikamını alır durumuna düşmüş.

7.12.1990 tarihinde, altında Adapazarı, Hendek, Karasu, Kaynarca, Pamukova, Sapanca, Erenler, Serdivan Belediye Başkanlarının imzası bulunan ve Belediye-İş Genel Başkanına gönderilen yazıda, Adapazarı Şube yönetiminin muhatab alınmayacağını, Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin Genel Merkezle sürdürüleceğini belirtmişler. Yaklaşık 8 ay önce Sendika Şubesine alınan tavır grevi farklı noktalara sürüklüyor.

Sendika 1,5 milyon net ücret artışı isterken, Belediye 1.060.000 verebileceğini belirtiyor. En son yapılan görüşmelerde sendika 1.200.000'e iniyor. Bir ara anlaşma umudu doğarken 40'a yakın grevci işçi işbaşı yapınca anlaşma eğilimleri de ortadan kalkıyor. Gelinen noktada Sendika-Belediye Başkanı inatlaşması tam kördüğüm olmuş. Grevin son günlerinde Devrimci Demokrat işçilerin ağırlığı artarken, Belediye'ye ait bir aracın kurşunlanması ortalığı yeniden karıştırıyor. Belediye Başkanının iddialarını adeta meşrulaştırıyor. Grevi sağlıklı bir zemine oturtmaya çalışan duyarlı işçilerin de elini kolunu bağlayan bu olay, işçilerin deyimi ile " grev adına bir talihsizlik".

Sendika ve işçiler olayı kim yapmış olursa olsun provakasyon olarak değerlendiriyorlar.

Grevi desteklemek karşıdevrimcilikle, faşistlikle suçlanmayı da beraberinde getiriyor. Öyle ki Grevi destekleyen bir demeç veren SP Adapazarı İl Başkanı bu çevrelerce tepkiyle karşılanıyor.

Adapazarı Belediyesinde süren grevin kamuoyuna sunulan yanını, yani SHP'li bir belediye başkanı ile bir iki faşist arasındaki kavga görünümünden kurtarmak için eylemi daha sağlıklı bir temele oturtmak, duyarlı işçilerin önünde duran görev. Bununla birlikte, başta şehir halkının ve kamuoyunun desteğini almak, grevi bir üst noktaya sıçratmak, bireysel hareket ve çıkışları önlemek vb. gelişmeleri sağlamak için komiteleşmeyi sağlamak, sendikanın yapamadıklarını yapabilmek... Devrimci-Demokrat işçileri böylesine zor bir görev bekliyor. Yılgınlığı, moral bozukluğunu yok edip grevi coşkulu bir eylem haline dönüştürmek gerekiyor.

Belediye-İş Sendikası Şube Başkanı Bahtiyar Demir gelişmeler hakkında şu görüşleri ortaya koydu:

"26 Marttan bu yana 15 milyara varan alacaklarımızı vermeyen Belediyeyi icraya verdik, bu nedenle Başkan uzlaşmaz bir tavır içine girdi."

Demir "Başkan işçilerden bir yıl izin istedi. İşçiler her türlü özveride bulunarak bu izni verdi. Artık işçilerin sabrı kalmadı. Biz sendikacıyız dolayısıyla bir topluluğu, bütün siyasi görüşlere saygım var. Grevdeki 40 işçi işbaşı yaptı, bunu Belediye başkanının işçi sınıfı üzerindeki baskısı olarak değerlendiriyorum. Demokrat bir insanın tavrı bu olmamalı. Başka yerlerdeki grevi destekleyen başkanın kendi işyerindeki işçilere karşı tavrı olumsuz. Biz faşistsek, başkan da sosyal-faşisttir. Belediye arabasının kurşunlanması grev adına talihsizliktir. Haklarımızın verilmesini istiyoruz. 1 milyon 200 bin'e 'evet' densin; alacaklarımız verilsin, grev hemen biter."

DEVRİMCİ DEMOKRAT İŞÇİLER GREVE DEVAM DİYOR

Sendika'da toplanan işçiler greve kendi iradeleriyle çıktıklarını belirttiler.

*6 yıllık bir temizlik işçisi "89'dan bu yana alacaklarımız var. Toplu İş Sözleşmesi imzalansın. Belediye Başkanının şuçlamalarını kabul etmiyorum. Burada her görüşten insan var. Mehmet Şen üzerimizde baskı kuruyor. Belediye Ekmek fabrikasını kapatacağız diyerek bizi tehdit ediyor."

* 49 yaşında 19 yıllık işçi ise şunları söylüyor: " İşçi haklarını savunuyor diye kaç kez elimde bayraklarla Başkanı destekledim ona oy verdim. Madem Sosyal Demokrat hakkımızı versin, hakkımızı alana kadar grev sürecek."

* Grevdeyken işbaşı yapmak için imza atan, sonra yeniden greve dönen 8 yıllık işçi " Saf temiz greve çıkmış arkadaşlarla beraberim. İmza atmam hataydı. Kurşunlanmış arabayı gösterdiler işbaşı için imza attım, greve devam" diyor.

* 8 yıllık bir başka işçi ise " Aramızda faşist eğilimli 5-6 insanın olması grevimizin faşist bir eylem olmasını sağlamaz. Bu haksız bir damga. İşveren bütün olanaklarını kullanarak grevi faşist bir eylem olarak tanıttı. Bize destek olması gerekenler bu yüzden destek olmadı.

Bir avuç demokrat işçi olarak grevimizi daha olumlu noktaya götürmeye çalışıyoruz. Sorun sendika ile başlayıp sendika ile bitmiyor. Ankara'ya yürümeye çalışan madencilerin hepsi solcu muydu? Ya da diğer işyerlerindeki eylemlere katılanlar...

Sendikanın yanlış politikaları, işçiye mal edilmemeli. Doğru tavır işçiyle birlikte doğru politikalar uygulamaktır.

Not. Belediye Başkanı ile görüşme olanağı bulunamadı.

Halk Ekmek'te oturma eylemi

Halka ucuz ekmek satmak için belediye tarafından açılan Halk Ekmek'te grev 2. ayını doldurmak üzere.

İşçiler greve sürüklenmelerini ve SHP yöneticilerinin katı tutumlarını, kimi yöneticilerin ve özel fırın sahiplerinin grevden çıkar sağlamalarına bağlıyorlar.

Öz Gıda-İş sendikasının yetkili olduğu Halk Ekmek ve İstanbul Ekmek fabrikalarından yaklaşık 500 işçi, bayram öncesi büyükşehir belediyesi önünde 3 gün boyunca oturma eylemi yaptılar. Bu eylem, polisin işçilere saldırarak dağıtmasıyla sona erdi. Eylem süresince başka işyerlerinden ve işkollarından destek için gelen ya da gelmek isteyen işçiler, sendika tarafından "denetleyemeyiz" gerekçesiyle geri çevrildi. Yine de kimi belediye ve belediye şirketlerinden işçiler direnişe destek vermeyi başardılar.

Erken Seçim: Sivil diktatörlüğe taze soluk mu?

(Baştarafı 1'de)

rağmen siyaset yapmalarının neredeyse imkansızlığını çabuk farkettiler. ANAP dışında ise fazla şansları yok; çünkü onların at oynatabileceği alanların gerçek sahipleri var.

Hükümet politikalarına dair muhtemel "yenilikler" gelince... Öncelikle Yılmaz hükümeti bir seçim hükümetidir ve programı halk nezdinde itibarı en alt düzeye inmiş ANAP'ı yeniden tırmanışa geçirerek kendisi için en uygun zamanda seçime girmeyi öngören bir programdır. Ne var ki, halkın bugün derinden yaşadığı ekonomik sorunlara kısmi ve geçici "çözümler" getirilmesi bile hayli zordur. Kısa süreli soluk aldıracak bu tür çözümlerin sonucunun ya da bedelinin yüksek enflasyonla birlikte tekrar halkın sırtına yükleneceğini söylemeye herhalde gerek yok. Büyük sermaye ve ANAP çevresinde kenetlenmiş asalaklar tarafından talan edilen ekonomik kaynaklar artık "kırmızı sinyaller" veriyor. IMF, Dünya Bankası vb. uluslararası ekonomik kuruluşların mutad "istikrar paketleri"nden şimdilerde sıkça bahsediliyor. Özetle ekonomik düzeyde bir çok değişken üstüste gelmiş durumda. Kamu işçilerinin toplu sözleşmeleri, memur zamları, seçim ekonomisi, yüksek enflasyon işaretleri, istikrar paketleri vb. çalışan kesimlerin talepleri öyle görünüyor ki, yeni para basma operasyonlarıyla karşılanacak. Bunun anlamı da emekçilerin ellerine geçeni kısa sürede enflasyon aracılığıyla geri almak. İşte "yeni" bir hükümet ve "yeni" bir seçim ile bütün bir sorunlara adeta sihirli çözümler bulunmak isteniyor.

SİVİL DİKTATÖRLÜĞE TAZE BİR SOLUK MU?

Türkiye seçim "sath-ı mailine" giriyor. Yılmaz hükümeti, ayağının tozuyla Türkiye'nin bu hükümetle seçime gideceğini açıkladı. "Parlamenter demokrasimiz" bir ayıbından böylece kurtulacak. Meclisimiz, ulusal iradeyi aslına uygun bir biçimde yansıtacak; ülkemizin karşı karşıya bulunduğu yakıcı sorunlara ilişkin farklı siyasal tercihlerin ifade edildiği yoğun ve sonuç alıcı tartışmaların yaşandığı bir platform olacak; hükümet faaliyetleri ulusal temsilcilerince denetlenecek ve eleştiri süzgecinden geçirilecek; kısacası, meclis, ulus egemenliğinin en yüce organı olma konumunu "yeniden" kazanacak, siyasal partilerimiz demokrasimizin vazgeçilmez kurumları olarak siyasal yaşamdaki güzide yerlerini alacaklarmış! Ve daha neler!

Rejimin parlamenter yüzünün giderek aşınması ve kukla başbakan, kukla meclis, kukla partiler ve nihayet kukla bir diktatörden oluşan, Filipinler benzeri bir sivil diktatörlüğe doğru evrilmesi karşısında, "demokrasi perver" kamuoyumuz için seçim bir can simidi gibi görünüyor. Seçmen tercihinin üç aşağı-beş yukarı meclise yansıması halinde birkaç yıldır devre dışı bırakılan parlamenter kurumların canlılık kazanmaları ve "Batı Avrupa Tipi" bir "çoğulcu demokrasi"nin temel organizmasını oluşturmaları ümidi hiç de yabana atılmayacak bir düzeyde.

Bu çevrelerde yaygın kanı, parlamenter kurumların içine düştüğü bunalımın, 26 Mart seçimleri sonrasında ANAP'ın seçmen desteğini yitirmesine karşın iktidarı terketmemesinden ileri geldiği biçiminde. Özal'ın cumhurbaşkanlığına tırmanarak meclisi ve meclis çoğunluğuna dayanan hükümeti devre dışı bırakan fiili bir başkanlık rejimi kurması ve böylece parlamenter kurumların siyasal yaşamdaki ağırlıklarını yitirmeleri bu olgunun bir sonucuymuş gibi görünüyor.

Acaba öyle mi?

Öyleyse seçime bağlanan ümitler hiç de haksız sayılmaz... Ama ya öyle değilse?... Parlamenter kurumlardaki çürüme belirtileri "kaderci ve muhteris" bir bürokrat eskisiyle sonradan görme ailesinin, siyasal yaşamın dümenine kaza -tank kazası- eseri geçmelerinin bir sonucu değilse... O zaman "Batı Avrupa Tipi Çoğulcu Demokrasi" ümidiyle yanıp tutuşan "demokrasi perver" kamuoyumuz bunca ümidi boşuna mı besliyorlar?...

Öyleyse, parlamenter kurumların içine düştükleri (demokrasiye ve serbest piyasa ekonomisine inananların vicdanlarını kanatan) bugünkü bunalım ne menem bir şey?

PARLAMENTO NASIL BUNALIYOR?

Geçtiğimiz ay gazeteler, TBMM'nin Şubat ayının başından bu yana ancak istisnai olarak toplanabildiğini ve yalnızca üç kanun çıkardığını yazdılar. Söylendiğine göre, meclis çalışmalarındaki bu aksama, Semra Özal'ın başkan adayı olduğu, ANAP İstanbul il örgütü seçimleri nedeniyle ANAP milletvekillerinin meclise gelmemeleriyle başlamış. Sonrasında ise ANAP kongresi için hazırlıklara girişilmiş ve meclis çalışmalarına devamsızlık sürüp gitmiş.

İlk bakışta bu gerekçe makul gibi görünüyor. Öyle ya, hele ANAP gibi, siyasal partiden çok iktidar şirketi görünümündeki bir kuruluşta, millet (ya da şirket) meclisi üyelerinin "pastadaki pay"larını bu denli yakından ilgilendiren bir gündem varken meclis çalışmalarına iltifat etmeleri düşünülemezdi herhalde. Oysa iktidar partisinin meclis grubundaki devamsızlık yalnızca yasama faaliyetlerinin önünde engel. TBMM'nin bir başka görevi de hükümet faaliyetlerinin denetimi. TBMM'nin toplantı yeter sayısı ise 150. Muhalefet tek başına meclisi toplamaya ve ülke sorunları konusunda meclisi siyasal bir forum olarak değerlendirmeye muktedir. Muhalefet partileri, meclis denetimi için bütün yolları denediklerini ama meclisin yetkili kurullarındaki ANAP'lıların engellemeleri yüzünden önergelerini gündeme aldıramadıklarını söylüyorlar. Ancak bu sav doyurucu olmamasının ötesinde doğru da değil. Çünkü [illegible] vakanivislerinden Ertuğrul Özkök'ün "zavallı" diye nitelendirdiği ANAP meclis grubunun, ısrarlı bir muhalefet baskısı karşısında bu denli etkin bir engelleme yapabilmesi mümkün değil.

Meclisi işlevsizleştiren kurumların başında gelen hükümetin çalışmadığı biçimindeki savların bir bölümünün bizzat Özal'ın çevresinden yayıldığı biliniyor. Ancak hükümetin gündemine aldığı kanun tasarıları ve kararların bir çoğunu sonuçlandırıp meclise sevkedemediği de bir başka gerçeklik. Hükümetin bu denli inisiyatifsiz kalmasını Özal'ın kişisel engellemelerine bağlamanın aşırı bir zorlama olacağı ortada.

BUNALAN YALNIZCA PARLAMENTO MU?

Öte yandan, Meclis çalışmalarında ortaya çıkan bu tablonun yalnızca iktidarın [illegible] olduğu "kabul edilse", o zaman siyasal tartışma ve taraflaşmanın "parlamenter [illegible]" danlara ve diğer kamuoyu platformlarına (meslek örgütlerinin düzenlediği toplantılara, konferanslara, basına vb.) taşınmasının beklenmesi gerekmez mi? Ancak hiç de böyle bir eğilim gözlenmiyor. Parlamenter siyasette politik kümelenme, esas olarak siyasal partilerin kongreleri gibi muhalefet stratejilerinin tartışıldığı iç-platformlarda yaşanıyor. Yani politik saflaşma ağırlıkla partiler arasında değil tek tek tüm parlamenter partileri aşan bir biçimde partilerin iç yapısında yaşanıyor. Diğer taraftan halkın siyasal partiler arasında yaptığı tercihlerin, bu örgütlerin savundukları söyledikleri toplumsal programlarla bağı sınırlı. Interajans adlı araştırma şirketinin yaptığı bir çalışmaya göre halkın %66.5'i bugünkü "sol" partilerin siyasal kimlikleriyle özdeşleştirdikleri toplumsal rejimleri destekliyor. Oysa yine aynı kuruluşların yaptıkları araştırmalara göre, bu partilerin sahip oldukları toplam seçmen desteği %37 ile 42 arasında değişiyor.

Bu günkü seçim sistemiyle parlamentoya girebilecek durumda bulunan beş partinin oyları %27 ile %10 arasında. Yani ANAP'ın, seçim sisteminin çarpıklığı sayesinde, %36 gibi bir destekle mecliste çoğunluğu sağlamasını "parlamenter demokrasi"miz için sağlıksızlık belirtisi olarak eleştiren ve yapılacak ilk genel seçimde bu sağlıksız tabloyu ortadan kaldıracaklarını söyleyen diğer partilerin de daha büyük bir çoğunlukla hükümet edebilmeleri bahis konusu değil. Bugünden bakıldığında, yapılacak bir genel seçimin ortaya çıkaracağı meclis bileşiminin ancak bir koalisyon hükümetine izin verebileceği görülüyor. Böylesi bir koalisyon (ANAP-DYP, SHP-DSP) bile %40'ın üzerine çıkan bir seçmen çoğunluğunu temsil etmekten uzak olacak. Bütün bunlardan çıkan sonuç, bugünkü parlamenter partilerin temsil yeteneklerini önemli bir ölçüde yitirmiş bulunduklarıdır.

Kamu işyerlerinde çalışan işçilerin protesto gösterilerinde bu temsil bunalımı bir sloganla oldukça veciz bir biçimde ifade edildi: "İşçiler Burada, Muhalefet Nerede?"

Gerçekten de, işçilerin toplu sözleşme görüşmelerinin kilitlenmesi üzerine gelişen ve giderek siyasal protestonun (siyasal taleplerin değil, işçiler ne erken seçim istediler, ne de anayasanın değiştirilmesini) öne çıktığı eylemleri başlar başlamaz hemen tüm parlamenter muhalefet partileri kabuklarına çekildi. İşçiler sokakları doldurup "terör yasası"nı iktidarın suratına doğru buruşturup atarken, muhalefet yüzünü göğe çevirip ıslık çalıyordu.

YA BÜROKRASİ?

"Bu işi bürokratlar halledemez, 17 yıldır çiğneyip durdular. Biz bir odaya kapanalım, dört günde bu meseleyi çözeriz". Dışişleri yetkililerinin ağzından "ikinci Johnson mektubu" olarak değerlendirilen Baker'ın mektubu hakkındaki yorumunun bir yerinde Özal, böyle diyordu. Kıbrıs sorunu gibi, '74'ten bu yana Türkiye'nin uluslararası konumunda (hatta iç politik koşullarında) ağır maliyetler üslenme pahasına sürdürülen bir politikanın topyekün sorgulanmasına giderken Özal, tüm suçu Dışişleri bürokrasisine yükleyiverdi ve Dışişlerinde "mahmut paşa diplomasisi" çığırını açtı.

Yalnızca Dışişleri bürokrasisi değil, mevcut hukuki sistem çerçevesinde politik tercihleri teknik olarak uygulanabilir hale getirmeye çalışan bürokratik mekanizmaların tümü "Yalova kaymakamı" konumuna düşmüş bulunuyor. Her şeyden önce bürokrasinin, yürütme adına kime karşı sorumlu olduğu belli değil. Kağıt üzerinde hükümetin ilgili bakanlığına karşı sorumlu ama, Cumhurbaşkanından, ANAP delegelerine kadar herkes teknik uygulamaya biçim verilmesi sürecinin aktif müdahelecisi. Yasalar ve yönetmeliklerin ilgili teknik kuruluşlarca hazırlanan taslakları ile Resmi Gazetede yayınlanan biçimleri nadiren birbirlerine benziyorlar. Cumhurbaşkanının bizzat bürokrasinin yerini aldığı sıklıkla görülür oldu.

Bürokrasiyi şimdiki işleviyle "devre dışı" bırakma eğilimlerinin istisnaları yok değil. Bunların başında, Emniyet Genel Müdürlüğü geliyor. (Karakol fezlekesini andıran "Terör Yasası"nın 1. Şubede hazırlandığı konusunda tereddüte pek mahal yok.) "Anarşi ve terör"e ilişkin düzenlemelerde Emniyetin hazırladığı metinler neredeyse sözcüğü sözcüğüne yasalaşıyor, yönetmeliklere giriyor.

Tabii bir de vurgun ekonomisiyle en yüksek düzeyde bütünleşmiş, emirleri "en yukardan" alan "yuppi ve hacıağa bürokrasisi"nin ayrıcalıklı bir yerinin bulunduğunu kabul etmek gerek. Hiç bir ekonomik anlamı olmayan, yalnızca bilinen bir asalaklar güruhuna milyarlar kazandıran şok kararları alabilen "güçlü" bir bürokrasi de var ülkemizde. Yanlış anlaşılmasın, "iyi"lerin yerini "kötü"ler almıyor elbette ama; geleneksel devlet bürokrasisi, yetki ve sorumlulukların icrası bakımından hukuki ölçütlerin dışına çıkarılarak "dinamik"leştirilmiş (bağımsızlık bilinciyle, demokrasi ahlakıyla ve hatta genel ahlak ve adab-ı muaşeretle selamı sabahı olmayan) bir bürokrasiyle yer değiştiriyor. Böylece rejimin bugüne dek üzerinde işlediği idari aygıt da "çağ atlıyor", yani yeni bir kompozisyon kazanıyor. Bu kompozisyonun ana motiflerini, sivil bir diktanın "dinamik" aparatlarını oluşturan "yeni düzenlemeler" oluşturuyor. Bu anlamda "hanedan" devletinin köşe taşlarına ABD menşeili "prens bürokratlar" yerleştiriliyor.

REJİM BUNALIMI MI?

Parlamento çalışmıyor, siyasal partilerin temsil gücü giderek zayıflıyor, geleneksel bürokrasi devre dışı, üstüne üstlük IMF yeniden stand-by önerdi, devlet terörü tırmanıyor, toplumda genel bir güvensizlik eğilimi var. Bütün bunlar '80 öncesinin askeri darbe gerekçeleri! Oysa son günlerde "erken seçim" yapılması isteği "muhtıra" olarak lanse edilen Genel Kurmay Başkanı son derece emin bir biçimde "Artık Türkiye'de ihtilal olmaz. O devir kapanmıştır. Ne ihtilalin şartları bir daha doğar...Ne de bir daha ihtilal olur" diyor. Genel Kurmay başkanının söyledikleri bir "niyet beyanı" değil. Çünkü şimdilik darbeleri askerler yapmıyor, "darbe ihtiyacı" askeri değil "sivil" yöntemlerle karşılanıyor.

Parlamenter kurumlarda yaşanan tüm dejenerasyonunun (aynı zamanda bir muhalefet bunalımıyla bağlantısından sözetmek mümkünse de) tek başına bir iktidar ve rejim bunalımından kaynaklandığını söyleyebilmek mümkün değil. Zaman zaman iktidar boşluklarının yaşandığı bir gerçek; ancak, bunlar kısa sürede doldurulabiliyor, geçiştirilebiliyor. İktidar boşluğunu yaratan etkilerin çoğu kez parlamenter kurumlarda gözlenen yıpranma ile bir ilgisi yok. İktidar boşlukları, halk kitlelerinin rejimi "sosyal bir hukuk devleti" çizgisine zorladığı ölçüde bir "iktidar boşluğu" yarattığını söyleyebiliriz. Ancak, emekçiler iktidar boşluğuna yol açan eylemleri boyunca kendi öz güç ve iradelerine dayanan bir siyasal alternatifi öne çıkarmıyor; düzen örgütlerinin siyasal inisiyatifini kabulleniyorlar. Parlamenter kurumlar ise emekçilerin demokratik hak ve özgürlükler doğrultusunda seferber ettikleri güçlere dayanmayı göze alabilecek siyasal "niyet"ten yoksunlar. Her defasında siyasi iktidar inisiyatifi yeniden kazanıyor. Rejim bunalımı yaşanmıyor.

Şimdi ortada önemli sorular var. Nasıl oluyor da seçmen desteği %13'lere kadar düşmüş bir siyasal akıp, meclisi, hükümeti, bürokrasiyi, parlamenter partileri siyasal karar süreçlerinden dışlayan bir siyasal aksiyonu fiilen gerçekleştirebiliyor? Özal ve aile çevresinin ihtirasları Türkiye'nin siyasal rejimini böylesine ciddi bir biçimde zorlayan inisiyatifin gerçek kaynağı olabilir mi? Ya da hükümetin seçmen desteğini yitirmesi egemen sınıflara ANAP iktidarını feda etmektense rejimi zorlamayı mı dayatıyor? Özal'ın ve ANAP'ın parlamentodaki gücünü yitirmesi rejimin bugünkü yeniden biçimlenme sürecinin sonu mu demek olur?

ASLINDA NE OLUYOR?

Bütün bu gelişmeler bir "rejim bunalımı"ndan kaynaklanmıyorsa eğer, rejimin kendisinin zorladığı bir siyasal gelişme yönü olarak kabul edilmelidir. Böylesi bir tespit, parlamenter kurumları devre dışı bırakma eğiliminin (Özal'ın ve aile çevresinin ihtiraslarının, iktidarın seçmen desteğini yitirmiş olmaktan doğan ihtiyaçlarının dışında) yeni dünya düzeninin ve onunla işbirliği halindeki egemen sınıfların siyasal-toplumsal tercihlerinin bir ürünü olarak ortaya çıktığını ve bu nedenle de, bir erken seçimle seçmen tercihinin meclise az çok doğru olarak yansıması suretiyle tersine çevrilemeyeceğini ifade etmektedir.

Öncelikle bilinmesi gereken, Türkiye'de parlamentonun ve parlamenter kurumların "batı tipi" demokrasilerdeki benzerlerinden görece farklı bir işlev ve içeriğe sahip olduğudur. Sözkonusu rejimlerde burjuva partileri denilen partiler, birbirinden farklı toplumsal çıkarları, egemen sınıfların çıkarlarına tercüme eden siyasal programlar etrafında örgütlenirler. Bu ülkelerde parlamento, egemen sınıfların çıkarlarının toplumun genel çıkarları haline getirildiği bir temsil platformudur. Egemen sınıfların iktidar programı, emekçi sınıfların tepki, istem ve ihtiyaçlarını da içeren bir "temsilcilik" kavgasının içinde şekillenir. Parlamento ve parlamenter partiler, güç ve inisiyatiflerini esas olarak "temsil" yeteneklerinden alırlar.

Bilindiği gibi burjuva demokrasileri, özünde burjuvazinin diktatörlükleridir. Burjuvazinin demokrasisinin de sözkonusu olmadığı bizde ise egemen sınıfların çıkarlarını genel toplumsal çıkar konumuna yükselten siyasal mekanizma "uzlaştırıcı" araçları ifade eden parlamento ve parlamenter kurumlara değil; baskı ve yıldırma araçlarına dayanır. Bu durum, bizdeki parlamentoya ve parlamenter kurumlara, batının parlamenter demokrasilerinde olduğundan daha farklı bir işlev yükler. Bu kurumların asıl işlevi, düzenin tercihlerini halkın gözünde kaçınılmaz zorunluluklar haline getirmektir. Kendi deyişleriyle "misyon partisi", (bizim sözcüklerimizle "düzen partisi") deyimi gerçekte, Türkiye'deki siyasal partilerin bir özgün niteliğini de ifade etmektedir. Türkiye toplumunun siyasal gündeminde yer alan hemen tüm konuların çok kısa bir süre içinde "ulusal sorun" olarak ilan edilmesi ve hemen her sorun karşısında tüm parlamenter partilerin üzerinde ittifak ettiği "ulusal politikaların" izlenmesi gerektiğinin savlanması bundandır.

Bugün, herkesin rahatça görebildiği gibi, "yeni bir dünya kurulmakta ve Türkiye de onun içinde yerini almaktadır." Yani Türkiye'nin, yeni dünya düzeni içindeki yerini saptayan tercihler yapılmaktadır. Bunlar ekonomiden, iç politikaya, uluslararası siyasetten, ideolojik-kültürel yönelimlere dek uzanan geniş bir yelpazede yapılan tercihlerdir. Yeni Dünya Düzeni içerisinde Türkiye'nin nasıl bir yer tutması gerektiği sorusuna verilecek cevaplar, farklı sınıfsal tercihleri yansıtmaktadır. Ancak,12 Eylül açık faşizmi ile ağır bir yenilgiye uğratılmış olan ve halen bu yenilginin siyasal-toplumsal bedellerini ödemekte olan halk güçleri, Türkiye'nin yeni dünya düzeni karşısındaki tercihlerinde söz sahibi olmaktan uzaktır. Bu konudaki tercihler, düzenin, yani egemenliklerini yeni-sömürge kapitalizmine dayandırmış bulunan sınıfların tercihleri olmaktadır.

Kurulan yeni dünyayı eskisinden ayırdeden temel yönlerden birisi, birbirinden bağımsız iki sistemden oluşan ve ilişkileri bu iki sistem arasındaki mücadelenin seyrine göre biçimlenen bir dünyanın yerini, emperyalist-kapitalist bir dünya sisteminin almakta oluşudur. Sovyet blokunun çökmesiyle birlikte, Türkiye egemen sınıfları, iki sistem arasındaki çatışmayla karakterize olan dünya sisteminin yerini bir başka uluslararası ilişkiler düzeninin almakta olduğunu görmekte gecikmedi. Elbette bu, Türkiye egemen sınıflarının "uyanıklığı"ndan kaynaklanan bir durum değildi. 12 Eylül açık faşizmi süresince ülkenin tüm karar mekanizmalarına iyiden iyiye sirayet eden Amerikan danışmanları (bunlardan bazıları, ABD devleti ve girişimlerinin Türkiye'deki görevlileriydi, bazıları ise daha önce Amerikan kuruluşlarında görev yapan ve bu görevlerini, Türkiye'nin merkezi politik-ekonomik kuruluşlarının en yüksek kademelerinde sürdüren TC vatandaşı Amerikan tebaalarıydı) değişen dünya konjonktürünün Amerikan politikasına kazandırdığı perspektifleri günü gününe Türkiye'ye aktarıyorlar ve siyasal karar odaklarına onaylatıyorlardı. Tabii bu, zamandaşlık (Özal'ın deyişiyle "çağı yakalama" becerisi) kimi aksiliklere de yol açmıyor değildi. Türkiye "Yeşil Kuşak doktrinine angaje olmaya çalışırken, bu doktrin Amerikan politikasındaki yerini kaybediyor; sözkonusu doktrin içerisinde işlevsel olan ekonomik ve siyasal oluşumlar yeni konjonktürde "tehlikeli" unsurlar arasına giriyor; bu kez Türkiye egemen sınıfları Yeşil Kuşağa doğru kırdıkları dümeni toparlayabilmekte ciddi güçlüklerle karşı karşıya geliyorlardı. Kurulmakta olan "yeni dünya" zamanında görülmüş ve bu dünyanın içinde yer alınması azim ve kararlılığı oluşturulmuştu ama iş sadece karar vermeyle bitmiyordu. Kararın uygulanabilmesi için bazı şeylerin değiştirilmesi gerekiyordu. "Eski Dünya Düzeni"ne göre oluşturulan "ulusal politikalar"ın artık bir hükmü kalmayacaktı. Emperyalizmin, yeni dünya düzeni içerisinde Türkiye'ye yüklemek istediği görevler ve Türkiye'den istedikleri, bir önceki dönemde benimsenen resmi doktrinler ile çelişkiler içeriyordu. Bu resmi doktrinleri "asgari müşterek"ler olarak paylaşan siyasal yapılar (parlamento, parlamenter partiler, -parlamentoya dayandığı ölçüde- hükümet, geleneksel bürokrasi) yeni duruma ayak uydurmakta zorlanıyorlardı. Nasıl zorlanmasınlar ki...

TC'nin kuruluşundan bu yana üzerine titrediği tabuların (Kürt sorunu, Kemalist laiklik anlayışı vb.) bir kenara bırakılması; Orta Doğu politikasında tam anlamıyla ABD'ye angaje olunması; "Esnek mukabele" stratejisine göre oluşturulmuş savunma stratejisiyle bütünleşen iç güvenlik örgütlenmesinin, "Acil Mukabele Stratejisi"ne göre yeniden örgütlenmesi; NATO'nun "Avrupa'da hiçbir ülkenin diğer bir ülkeye karşı kuvvet kullanmayacağı... demokratik rejimlerin gelişeceği bir güvenlik ortamı kurulması"nı sağlayarak "Avrupa'nın istikrar faktörü olmak" biçiminde saptanan yeni görevi açısından Türkiye'yi bir "müttefik"ten çok "tehdit" durumuna sokan eski "ulusal politikalar"ın terkedilmesi ve Türkiye'nin bölgesel anlaşmazlıklarında ABD ve AT tezlerinin kayıtsız şartsız kabul edilmesi Yeni Dünya Düzeni'ne ayak uydurmanın asgari koşulları olarak karşılarına dikilmişti.

Bu durumda, sözkonusu yapıları aşan ve yukarıdan aşağı yeniden biçimlendirmeyi hedefleyen bir zorlamanın ortaya çıkması kaçınılmazdı. Emperyalizmin ve yerli egemen sınıfların siyasal tercihlerinin parlamentoya ve parlamenter partilere egemen kılınması, sistemin doğası gereği, aşağıdan yukarıya doğru bir hareketle gerçekleştirilemez. Türkiye'nin iç ve dış politikasına ilişkin "kararlar" artık çok önceden ABD'de alınıyor ve günü geldiğinde, kağıt üzerindeki "yetkili kurullar" tarafından uygulamaya sokuluyor. Savunma kaynakları, Çevik Kuvvet'in "doğal olarak Güneydoğu Anadolu'da konuşlandırılacağını, bölgenin böyle bir güce ev sahipliği yapması olasılığının yıllar önce tahmin edildiğini (...) 1988'de Konvansiyonel İstikrar Görüşmeleri sırasında, Güneydoğu Anadolu'nun konvansiyonel silah indirimi kapsamının dışında bırakıldığını" belirtiyor ve "Türkiye'nin Ortadoğu'ya açılan bu kapısından, Avrupa ve Batı için istenmeyen istikrarsızlıklara girme olasılığına karşı, burası asker ve mühimmat ile tahkim edilmeye uygun yer olarak işaretlenmişti" diyorlar. Bu sırada Türkiye'de "çevik kuvvete girelim mi girmeyelim mi" gibi beyhude tartışmalar yapılıyor (daha doğrusu, genel görüşme önerisi reddedildiğinden parlamento gündemine alınmadığı için, evet sırf bu nedenle !, yapılamıyor).

ABD gezisi sırasında "Amerikan menfaatleri uğruna kendi siyasi geleceğini riske atan yabancı devlet adamı" olarak takdim edilen Özal'ın iktidarını kurtarmak için master planlar ABD'de hazırlanıyor ve Türkiye'de uygulamaya sokuluyor. ABD büyükelçisi Abramowitz, Mesut Yılmaz'ın ANAP genel başkanlığına, Ekrem Pakdemirli'nin hükümetin ikinci adamlığı mevkiine geleceğini ANAP kongresinden iki ay önce söylüyor.

Peki, ANAP'ta işler böyle de diğerlerinde pek mi farklı?

İnönü "1930'larda olumlu bir karar olarak alınmış devletçilik ... eski anlamını taşımıyor", "özelleştirmeye karşı değiliz", gibi lafları partisinin mitinglerinde söylemezken niçin Dünya Ekonomik Forumu gibi toplantılarda söylüyor ve nasıl söyleyebiliyor? Demirel, niçin iktidarın ucu görünür görünmez, Pakdemirli'nin kitabını ekonomik program haline getiren Ve Anap'ı ve Özal'ı "vatana ihanetle" suçlayan bu partiler, nasıl olup da tekelci sermaye forumlarına çıktıklarında "Özallaşıp", Özal'a "Onların politikaları da demek ki bizim baştan beri getirdiğimiz politikalara yaklaşmış" dedirtebilecek güvenceler veriyorlar? Ve nasıl oluyor da, her biri bu ülkenin yoksul halkının örgütlenme, hak arama, bilgi alma haklarına en ağır darbeleri vuran "teröre karşı mücadele eylemleri" konusunda (Özal'ın başbakanının sözleriyle) "hükümete destek olabiliyorlar". İnönü'nün "devletin ali menfaatleri" (ABD ve tekelci çevrelerin çıkarları) sözkonusu olduğunda SHP'nin yetkili organlarının aldığı kararları bir kalemde atlayıp geçtiği ve sonra da yarattığı oldu-bittileri partinin "yüksek" karar organlarına ("halk davranışımı tasvip etti" diyerek) onaylattığı pek mi az görülüyor. (Bu "halk"ın kimlerden oluştuğu doğrusu merak konusu; ABD'nin ve tekelci sermayenin onayladığı gelişmeler TV'de ve üç-beş renkli gazetede uydurma röportajlarla beslenince halkın da onayından geçirilmiş oluyor. Sonra sokaktaki insan da "ha demek ki ben de böyle düşünüyormuşum" diyor çoğunlukla.) Ya da DYP'de kritik politik kararlar başka bir biçimde mi alınıyor? Ve yine, bu partiler, ağızlarında geveleyip durdukları ulusal çıkarlara, toplumsal adalete, demokratik hak ve özgürlüklere gerçekten karar günü geldiğinde, ya da ABD erkanının ve sermaye çevrelerinin önüne dizildiklerinde pek mi sahip çıkıyorlar?

"Muhalefet partileri" açısından da gidişatın yönü bellidir: Düzen partileri, parlamentoyu devre dışı bırakan bir siyasal rejim doğrultusunda yeniden yapılanmakta ve örgütlenmelerini, ABD ve egemen sınıfların isteklerine kayıtsız koşulsuz uyum gösterecek bir işleyişe göre düzenlemektedirler. Her biri yeni dünya düzeni için bir "yeni" aday ve "yeni" programa sahiptir!

Erken seçim tartışmaları, parlamentoya yüklenilen işlevin ne olduğunu çok daha açık bir biçimde göstermektedir. İçine düşülen ekonomik bunalım, sermaye çevrelerinin yeni bir "istikrar programı"nı ısrarla istemelerine yol açıyor. Bu talep aynı zamanda IMF'nin de talebi. Türkiye toplumu "istikrar programı"nın ne demek olduğunu artık yakından biliyor: Yüksek ölçüde devalüasyon, kamu harcamalarında (eğitim, sağlık vb. giderler, sosyal yardımlar, işçi ve memur ücretleri) yeni kısıntılar, özelleştirmelere (yani kamu sektöründe işçi kıyımına) hız verilmesi, KİT ürünlerine yüksek oranlı zamlar vb. İşte tam bu noktada sermayenin sesi yükseliyor; Eczacıbaşı "Bir yıl sonra seçime gidecek hükümet bugün gereken ekonomik tedbirleri alamaz. Erken seçim şart" diyor. Tekelci sermaye açısından erken seçimin anlamı "güçlü parlamento" değil, vadesi uzun bir hükümet. Parlamento, ekonomik bunalımın yükünü halkın sırtına yıkacak bir hükümeti 5 yıllığına iktidarda tutacak bir payanda yalnızca. Tekelci sermayenin parlamentodan beklediği, ABD'nin ve kendisinin istediklerini uygulamaya sokacak bir hükümeti seçmesi ve devreden çıkması. "Oylarınızı verin, gerisini merak etmeyin" onlar hangi hükümet olursa olsun istediklerini kopartırlar, siz de bakar kalırsınız!

Politik tartışmanın parlamentodan giderek koparılmasıyla, halkın, iktidarın siyasal tercihleri üzerindeki en sınırlı etki olanağının da ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır. İktidarın politik tercihleri, kamuoyuna, sınırlı bir siyasal katılım olanağını ifade edebilen bu kurum aracılığıyla değil, TV ve sermaye basını aracılığıyla yansıtılıyor. Parlamenter partiler bu işleyişe dünden razılar. Parlamentonun askıya alınmasına, mitinglerinin iptaline seslerini çıkarmazlarken, TRT'ye baskın düzenleyecek, Cumhurbaşkanlığı Muhabirleri Derneğine gidip şaşaalı bir biçimde hesap soracak denli bir "alaklık" içinde olmaları başka neyle açıklanabilir ki? Düzen partilerinin kendilerine oy veren kitlelerle meclis kürsüsü ya da miting meydanları aracılığıyla değil, basın aracılığıyla ilişki kurmayı tercih etmesi, gerçekte egemen sınıfların politik tercihleri ile halkın çıkar ve istemleri arasındaki karşıtlığın artık hiç bir biçimde üstünün örtülemez oluşundan ileri gelmektedir. Doğası gereği halkla düzen partileri arasında sınırlı da olsa karşılıklı bir etkileşim ilişkisini öngören aracı mekanizmalar bir kenara bırakılmakta, bunların yerine, halkın yalnızca "izleyici" konumunda olabileceği aracılar geçirilmektedir.

Parlamenter kurumların işlevinde görülen daralma ve siyasal rejimin bir sivil diktatörlük işleyişi kazanması egemen sınıfların karşı karşıya bulundukları ekonomik ve toplumsal bunalımın aşılması ya da Yeni Dünya Düzeni'yle bütünleşilmesi süreci bağlamında ele alınmalıdır.

International Herald Tribune, NATO'nun yeni işlevini ve hareket tarzını şöyle tanımladığını yazıyor: "Dünyanın herhangi bir yerinde çıkacak "yöresel krizlere" müdahale edebilmek için ABD'deki özel birlikler takviye edilecek. Böylece iyi silahlanmış, hareketli ve kalabalık birlikler gerektiği anda müdahalede bulunabilmek üzere hazır bekletilecek." Pentagon'un Mart ayında yayınlanan raporunda "yöresel tehdit/kriz" kavramı ise şöyle açıklanıyor: "Büyük yöresel krizler, doğuda, Irak'ın Suudi Arabistan'la Kuveyt'i tekrar tehdit etmesi ya da Kuzey Kore'nin Güney Kore'ye saldırması sonucunda patlak verebilir." Buradaki "tehdit" ve "saldırı" kavramlarının içeriği tanımlanmamış durumdadır. I.H.Tribune yazarı Jim Hoagland'ın "Yeni uluslararası düzenin yeni ve önemli ilk kuralı" olarak sunduğu "insan haklarının (siz "emperyalizmin sömürü ve eylem özgürlüğünün" diye okuyun) herhangi bir ülkede büyük boyutlarda ihlal edilmesi halinde müdahele edilmesi" fikri, "tehdit" ve "saldırı" saptamasının sınırlarının oldukça geniş tutulacağını göstermektedir. NATO Genel Komutanı General John Galvin, "NATO'ya aşırı dinci akımlarla, etnik çatışmalarla, aşırı milliyetçi hareketlerle, terörizm ve silahların yayılması gibi sorunların çözümü konusunda da sorumluluklar yüklendi" diyerek bu saptamayı doğrulamaktadır. Bu yaklaşım ilk olarak, Ortadoğu'ya yerleştirilmesi planlanan "acil müdahale gücü"nde somutlanmaktadır. Türkiye'nin bu güce aktif olarak katılacağı daha şimdiden bellidir. Yani Türkiyenin Yeni Dünya Düzenine eklemlenmesi, Pentagon'un yukarıda sayılan (ve sayılamayan) herhangi bir gerekçeye dayanarak vereceği bir emirle kendisini sıcak savaşın içine atma taahüdü altına girmesi anlamına gelmektedir. Böylesi bir taahüdün gereklerine uyacak bir siyasal karar mekanizmasının parlamento gibi "ayakbağlarından" özerk kılınmasının gerektiği ortadadır.

Öte yandan, IMF'nin yeni stand by talebiyle birlikte, Türkiye ekonomisinin "on yılda bir" yenilenen "istikrar programları"na (darbenin ekonomik adı) mahkum edildiği ortaya çıkmaktadır. IMF'nin ilk istikrar önlemleri paketi 24 Ocak 1980'de AP azınlık hükümetiyle (kerhen destekli 3. MC koalisyonuyla) yürürlüğe sokulabilmiş ve 12 Eylül açık faşizmiyle uygulanabilmişti.

Emekçileri yoksullaştırmaya ve yıllar süren mücadelelerle kazandıkları mevzilerden püskürtmeye dayanan bu "istikrar paketleri"nin süreklileşmesiyle azınlık hükümetlerinin ya da buna denk düşen koalisyonlaşmaların süreklileşmesi anlamına gelen bir siyasal rejimin yerleştirilmesinin aynı dönemde gerçekleşmesi, yalnızca tarihin bir cilvesi sayılmamalı.

KURT OYUNU

Yeni hükümet erken seçim hazırlığına girişirken, kamuda kilitlenen toplu [...]melerin ve bir önceki hükümet [...] memur maaşlarına yapılacak açıklar[...] mik zammın yarattığı öfkeyi gider[...] harekete geçtiği izlenimini yaratıyor[...] hükümetin bu "iyi niyetli" girişimi[...] de maliyeti olacakmış: Darphane, [...]yon basacak! Şimdi tüm "ekonomi[...] ye) çevreleri" sözde isyan halinde[...] yonluk emisyonun, yüksek ora[...] enflasyonu körüklemek olduğunu [...] duruyor ve üstüne üstlük kamuoyun[...]na inandırıyorlar. Bak şu işçilerin ya[...]! Meğer enflasyonun birincik kayna[...] ücretleri imiş. İşçilerin maaşına zam [...]masa enflasyon olmayacak! Geçtiğ[...] Türk-İş tarafından, kamuoyu yokla[...]na (!) dayanılarak "anarşi ve terörün [...]ği" ilan edilen işçi eylemleri, şimdi [...]lasyonun kaynağı oldu. İnsanın, "şu[...] yurt dışına sürelim de anarşi terör[...]dan da, enflasyon canavarından da [...]lım" diyesi geliyor!

Parlamenter sistemdeki tıkanı[...] rejimin sivil diktatörlüğe yönelimi[...]şırken işçi ücretleri konusundaki [...]ya geçmemiz, bu konudan sıkılıp [...] değiştirmek olarak anlaşılmasın! [...] önemli olan, erken seçim sürecind[...] kazandırılmak istenen zihniyet. Hü[...] yeni ve yüksek oranlı bir devalüasy[...]zırlandığı iki aydır söylenip duru[...]den bire suçun işçilerin ücret talep[...] kılmasının ardında sadece hükümet[...] kurnazlığı yatmıyor. Egemen sını[...]lışan halkın kanını iliğini emmek [...]rürlüğe sokmak istediği "istikrar [...]leri paketi"nin sorumluluğunu [...] halka yükleyerek, erken seçimi [...] halk düşmanı ilan eden" bir [...] kampanyaya dönüştürmeyi he[...]lar! Böylece erken seçimle işba[...]cek yeni hükümetin daha baştan h[...]şısına alma "yetkisini" de k[...] isteniliyor. Temsili mekanizmaların [...]tırılması sürecinin aynı hızla deva[...]ği daha bu ilk adımda kendini g[...] Bugün için Özal'ın temsil ettiği si[...]törlüğü sona erdireceği propagand[...]pan parlamenter muhalefet de bu [...] gönüllü bir parçası.

Açık ki, tercihlerini Yeni Dün[...]ni'nin koşullarına ve tekelci serma[...]teklerine kayıtsız şartsız boyun e[...] yana yapmış bulunan düzen pa[...] meclisteki bileşiminin değişmesi, [...]jimde yaşanan biçim değişikliğini [...] edilmesi gibi bir sonuç vermeye[...] tersine erken seçim süreci sivil di[...] yöneliminin kurumlaştığı bir di[...] birlikte ilerleyecek. Bu yöndeki il[...] cumhurbaşkanının halk tarafından [...]sini öngören bir anayasa değişikli[...] daha şimdiden belli. Belli olan [...] şey ise, ABD ve egemen sınıfları[...] siyasal tercihinin, şimdilik bir AN[...] koalisyonu (azınlıkların ortaklığı[...] Egemen sınıflar, tüm taahütleri[...] SHP'nin ne yapacağından emin d[...] DYP erken davranarak, ANAP [...] temel ekonomik ve politik tercih[...] münü benimsediğini kabul ve ila[...]

SONUÇ

Düzen kendi temsili kurumla[...]sal rejiminin kıyısına doğru sürük[...] gelişme eğilimi, emekçi halkın [...] kendi iktidarını kurmaya doğru [...]gütleyemediği sürece aynı biçim[...] gidecek. Artık "nispi demokrasi" [...] kurumlarında değil, halkın kendi [...] gücüyle elde ettiği fiili mevzilerd[...]laşabilmektedir. Erken seçim, b[...]rin geliştirilip güçlendirilmesi p[...]le ele alındığı ölçüde demok[...] güçleriyle egemen sınıflar arası [...]cadelenin bir parçası-platformu[...] Çalışan halk kendi demokratik [...] yalnız ve yalnız kendi gücüne [...] düzen partilerine bel bağlamada[...]ğü demokratik hak ve özgürlük [...]leriyle geliştirebilir.

Seçim sokakta

(Baştara[...]

yerden gelen bu istekler karşısında önce işçilerin ve memurların gırtlağına sarıl[...]rin ve memurların kitlesel bir biçimde sokağa çıkmaları karşısında egemen sın[...]teklerini yerine getirmek için canını dişine takan iktidarın, bu gidişle sermaye[...] yapayım derken göz çıkaracağı artık açıkça belli olmuştu.

Tüm egemen güçlerin bir yıldan bu yana üzerinde kafa yordukları Özal'ı ku[...]rununa ürettikleri alternatiflerin uygulamasına böylece geçildi.

Yılmaz hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte Türkiye'de yeni bir rüzgar [...]ye başlandı. Tüm sermaye basını ve TV'lerinin el birliğiyle, Yılmaz hükümeti, [...]rikmiş bütün dertlerini çözmek için kıvranan iyi niyet abidesi bir hükümet olara[...]yor. Bilmeyen, Akbulut hükümetinin ANAP kongresi sonucunda değil de [...] önergesiyle düştüğünü, Yılmaz hükümetinin de muhalefet güçlerinin bir uzlaşm[...]yandığını sanacak.

Yeni hükümet ayağının tozuyla seçime gideceğini ve tüm partilerin katılım[...] bir seçim yasası yapılacağını açıkladı. Ardından eski hükümetin güç bela %20[...]maya rıza gösterdiği memur maaşı zamlarını ortalama %40 olarak açıkladı.

Amaçlanan şey son derece açık, önce toplumsal tansiyon düşürülecek, AN[...]ları barajın altına düşmeden seçime gidilecek ve ardından da, ANAP-DYP k[...] ile, hem iktidarın bugüne dek izlediği politikalar ve gerçekleştirdiği kurumlaşm[...]vence altına alınacak, hem de Türkiye halklarına dikte edilmek istenen yeni eko[...] politik isteklerin yerine getirilmesi sağlanacak. Böylece artık egemen sınıfların [...] gereksinimlerini karşılayabilme gücünü yitirmiş olan parlamento ve parlamente[...]rin siyaset üretimindeki kilitlenme, beş yıl vadeli yeni bir azınlık hükümetiyle [...] olacak.

Egemen sınıflar karşı karşıya bulundukları sorunları aşmak için işte böyle [...]çim yaptılar.

Ama bu ülkede seçim yapmaya hakları olan tek toplumsal kesim egemen sın[...]ğil. Üstelik, bir başka seçim süreci çoktandır işlemeye başladı bile. Bu seçim, [...]diği gibi seçim sandıklarında yapılmıyor. İşçiler ve memurlar sürdürdükleri h[...] eylemleriyle bir başka seçim sürecini başlattılar. Her yiğidin bir yoğurt yiyişi [...]menler kendi seçimlerinin sonucu olarak ortaya çıkan siyasal kilitlenmeyi aş[...] ürettikleri programları halkın gözünü boyayıp, seçim sandığında onaylatarak a[...]yorlar. Emekçiler ise üretimden gelen güçlerini kullanarak sokakları hak ve özg[...]lebiyle doldurarak önlerindeki bir başka kilidi yerinden sökmeye uzanıyorlar. Eg[...]nıfların açmak istediği kilit Demokratik bir Türkiye'nin kapısındaki kil[...] Pandora'nın kutusunun kapağındaki kilittir. Pandoranın kutusunda ise yeni za[...]peryalizme verilecek yeni taahütler, yeni esaret sözleşmeleri ve sivil diktatörlü[...]mek istenen daha uzun bir ömür var. İşçilerin sokaklardan yükselen hak ve özg[...]tekleri bu kilidi açmaz, kırar, hem de kutusuyla beraber ve en isabetli olan da bu[...]

Kısacası, biz sokakta yapmakta olduğumuz seçime devam edelim.

Ama bu nasıl bir "seçim" olmalıdır.

Bu kilit nasıl sökülebilir?

Şurası bir gerçek ki işçiler bunu tam olarak bilmiyorlar. "Çankaya'nın şiş[...] düşmanı" diye bağırıyorlar. Ama Çankaya'daki "Şişman"ın yerini bir "Sıska" [...] düşmanlarının ortadan kalkmamış olacağını göremiyorlar. Bunu bilmek, bunu g[...] elbette devrimci işçilerin görevi. Devrimci işçilerin bu nedenle mücadelenin en [...]rında yer alması, her zamankinden daha yakıcı bir görev olarak kendisini dayatıy[...]

İşçiler sokakta, seçim sokakta!

Ama sokaktaki bu seçim dahi, belli ölçülerde düzenin sınırlarına dayanıp kal[...]ma gücü yok! Sokaklarda tuzaklar da var... Bu nedenle, bir "sokak fetişizmi" y[...] her şeyi sokaktaki işçilerin kendiliğinden çözeceğini sanmak, işçilerin düzenin t[...]na düşmesine sessiz kalmak anlamına geliyor. İşçi eylemleri bir yanlarıyla Dev[...]rü Yasası'nı izinsiz gösterilerle ihlal ederken, diğer yanlarıyla bu yasa ihlalini [...] çıkma" gibi düzenin "meşru" göreceği biçimlerde gerçekleşiyorlar. Kendiliğind[...]zenle hesaplaşıyorlar, ama henüz siyasi olarak hesaplaşamıyorlar. Siyasi olarak h[...]ma biçimlerini devrimci işçilerle beraber öğrenmeleri gerekiyor. Evet, sokaklard[...] memur kitlelerinin öfkeli tepkilerinde devrimci maya kabarıyor. Ama görev artık [...]yanın tutmasını sağlamak. İşçilerin sokak-seçimlerinde kullandığı "oy pusulalar[...]leplerini, mücadele biçimlerini, örgütlülüklerini) düzen dışı seçeneklere yönelt[...] "seçim"in Özal'ın şişmanlığı ile ifade edilen sınırı, sendikal bürokrasilerin [...] ("meşruiyet"!) sınırını da aşmakla mümkün. Kısacası sokaktaki "siyasallaşma" ([...]tişleştirip, kendi kaderi ile babbaşa bırakan "işçi hayranı" ekonomist anlayışların[...]de) Özal'ın şişman gövdesini ve sendikal bürokrasilerin işçi hareketini ekonomik [...] düzeyinde tutarak oluşturmaya çalıştıkları daraltmayı ve sınırlamayı aşan devrim[...] yasallaşmaya büründüğü ölçüde gerçek ve doğru bir "seçim"e dönüşebilecektir. [...]man bu seçim, egemenlerin yapmaya niyetlendikleri seçimi de kendi zavallılıkla[...] sama töreni haline getirecektir.

...kara Yürüyüşü

Baştarafı 1'de

...lu ve dinamik 1500 kişinin ger... ...iği eylemde, polis kitleyi zor ...k dağıtmaya çalıştı.

... SSK İşhanı (Kızılay) önünde ... memurlar ellerinde dövizlerle ... Hakkımız Söke Söke alırız!" ...a Değil Toplu Sözleşme!"... ...yla yürüyüşe geçtiler. Bu sıra... ...ki kişiyi gözaltına alırken bari... ...yi ikiye böldü. İkiye bölünen ... yüksek bir moralle eylemini ...r şekilde devam ettirdi. Polis ...bastırmaya çalışırken, diğer ta... sloganlarla eylem sürdürülü... şekilde 4-5 gruba ayrılan kit... ...mi Sakarya ve Kızılay ...a taşıdı. Çevrede bulunan halk ... alkışlı destek bulan eylem da... ...esellik kazandı. Polis hareketli... ...netleyemez konuma düştü. Ve ...aldırmaya başladı. Bu sırada ...supları da polisin hışmına uğ-radı. Yaklaşık 40 dk.süren eyleme işçilerin katılımıyla atılan "İşçi Memur Elele Genel Greve!", "Baskılar Bizi Yıldıramaz!" sloganları İşçi - memur dayanışmasının güzel bir örneğini oluşturdu. Eylem sırasında ve sonrasında 30 civarında kamu çalışanı gözaltına alındı. Böylece yurdun çeşitli illerinden gelen ve Ankara girişinde otobüslerden gözaltına alınan 174 kamu çalışanına 30 kişi daha eklendi.

Kamu çalışanları, Temmuz 90 eylemliliklerinin ardından, yine bu kez ikinci bir çıkış yaparak "Grevli Toplu Sözleşmeli Sendika Hakkı" için seslerini daha gür ifade ettiler. Ankara eylemliliği, memurların kendilerine güvenini pekiştirdiği bir gösteri oldu.

KAMU ÇALIŞANLARININ YOLLARI KESİLDİ

İstanbul

Sendikal Hak mücadelesi için İstanbul'dan Ankara'ya gitmek üzere yola çıkan kamu çalışanlarının bir kısmı durdurularak Ankara'ya girmelerine izin verilmedi. Yaklaşık 4 saat yolda bekletilen kamu çalışanları daha sonra gözaltına alınarak Ankara emniyetine götürüldüler. Aynı gün (3 Temmuz) 18.30'a kadar gözaltına tutulan kamu çalışanları daha sonra polis eşliğinde Ankara il sınırına kadar götürülerek, kentten uzaklaştırıldı.

İzmir

3 Temmuz'da Türkiye'nin çeşitli illerinden gelecek olan kamu çalışanlarıyla TBMM önünde buluşmak üzere 2 Temmuz günü 18.00'da İzmir Büyük Şehir Belediye binası önünde toplanan 350-400 memur adına yapılan konuşmada kamu çalışanlarının içinde bulunduğu ekonomik zorluklar dile getirildi. Çözüm olarak grevli toplusözleşmeli sendika çalışmasının konulduğu konuşma sonunda kamu çalışanları; polisin otobüsleri Konak alanına sokmaması nedeniyle belediye otobüsleriyle garaja gitmek zorunda kaldılar.

Garajdan hareket, Uşak polisinin geceyarısı konvoyu durdurması ile kesildi. Otobüslerin sudan bahanelerle trafikten alıkonulmasına karşılık Uşak halkı 1000 kişilik bir toplulukla sabah konvoyu coşkulu bir şekilde uğurladı. Uşak Belediye Başkanı'nın sağladığı 4 belediye otobüsüyle yola devam eden kamu çalışanlarının önü Afyon'da bir kez daha kesildi. Saatlerce süren engelleme ve tartışmaların sonunda yola çıkılsa da belirlenen saatte Ankara'da olunamayacağı görüldüğünden, kamu çalışanları İzmir'e geri döndü.

Öğretmenler Gözaltına Alındı

5 Temmuz günü Eğit-Sen Ankara Şubesini basan polis 43 kişiyi gözaltına aldı. Eğitimciler üç gün gözaltında tutularak serbest bırakıldılar.

...ler kararlı

(Baştarafı 1. sayfada)

...izite, yürüyüş gibi eylemler ger... ...yaklaşık bir milyon kamu işçi... ...in bu kararı aldığı gün sokaklar... ...ersane işçileri "İşçi, Mesut ... mesut günlere mi?" dedi. "Türk... ...logan hep bir ağızdan dile geti... ...mlerin biçiminde, atılan slogan... ...Mart-Nisan sürecine oranla poli... ...özleniyordu. Sendikalar dışında ... oluşturabilme, komiteleşme ça... ...kazanmıştı. Kuşkusuz bu gelişi... ...et ve Türk-İş'te gördü. Olası bir ...anacak politikleşme sürecini en... ...çalışacaklar. 12 Eylül sonrasın... ...yaygınlaştırılan altışar aylık üc... ...yüzdeli zamlar ya da ikinci yıl ...üşük tutmak suretiyle işçilerin ...ek gerçek ücret gizlenmeye ça... Hükümetle Türk-İş arasındaki ...lık kendisini Türk-İş'in ilk aşa... ...iği %150 zamdan vazgeçmesiy... ...rdu. Türk-İş yönetimi şimdi bi... ...ilk altı ayında %89 artı 400 bin, ...ayda %50 artı 100 bin, ikinci yıl %35, ikinci altı ay ise %30'a razı ...belirtiyor. Türk-İş içinde "muha..." iddiasındaki sendikaların da ...razları yok. Eylemlere ara ver... ...ı ve %150 zamdan vazgeçilme... ...yorlar.

...eşmelerinde olduğu gibi bir geri ...amamak için kamu işçilerinin ...llerine almaları zorunlu. Sendi... ...lerinden oluşan ve işçileri gö... ...n uzak tutan duvarı parçalama... değilse zorlamanın yolları ... Nitekim kısmen de olsa örnek... ...ığı gibi Türk-İş'in dışında böl... ...iklerinin ya da şubelerin insiya... ...lendirilebilir. Kamu işçileri ...reçte bu potansiyeli taşıdıklarını ...dular.

...rsane İşçileri kararlı..

Baştarafı 10'da

...leşmeler işçilerin taban insi... ...hazırlanmalı ve işçiler bu sü... ...if olarak haberdar olmalıdır. ...nedenle sendikamız olan ... karşı çıkmasına rağmen, sendikanın insiyatifi dışında taslak komisyonları oluşturduk. Tersanedeki otuz küsür atelyeden doğrudan işçilerin seçtiği temsilcilerden oluşturulan komisyonları sendika yönetimi kabul etmek zorunda kaldı. Ama seçilen insanlardan bazılarına karşı çıktı. Karşı çıktıkları insanlar genelde sınıf bilincini taşıyan önder insanlardı. Bu süreçte sendika işçinin insiyatifi karşısında engel olmaya çalışsa da başaramadı. Çünkü sendikanın işyerimizdeki gücü %10'un bile altına düştü. Muhalefetimiz gün geçtikçe güçleniyor.

- Eylemlilik olarak bundan sonra neler yapmayı düşünüyorsunuz?

Artık işyerleri olakak toplu sözleşme sürecini belirlemek pek mümkün değil. Bu nedenle eylemlerimizi bölgemizdeki diğer işyerleriyle birleştirmemiz gerektiğini düşünüyoruz. Bu amaçla koordine komiteleri oluşturduk. 4 Temmuz günü de Türk-İş 1. Bölge'ye toplu olarak gidip hesap soracağız. Ve bölgedeki eylemleri birleştirmeleri için zorlayarak karar almalarını sağlayacağız. Karar almasalar bile biz kendi araçlarımızla bölgedeki eylemlerimizi birleştireceğiz.

- Yaşanmış 89 Eylemlilikleriniz var. Bugünün 89'dan farklılığı nedir?

80'den sonra 24 Ocak Kararlarının uygulanması işçi ve emekçilerin bütünüyle yoksullaşmasına yol açtı. Bu yoksullukla beraber yaşanan baskılar işçilerin tepkilerini dile getirmesini uzunca bir süre engelledi.

İlk kez 89 yılında işçi sınıfı, yoğunlukla ekonomik talepli de olsa tepkisini sokaklarda ifade ederek hakkını aradı.

91 Toplu sözleşme döneminde ise işçi sınıfının önünde 89 deneyimi var. Bugün işçilerin talebi ağırlıklı olarak yine ekonomik. Ancak, demokratik ve politik taleplere de sahip. İşçi sınıfı bu çerçevede örgütlenme eğilimini de taşıyor. Ancak bu eğilim karşısında işverenler ve hükümeti bulan işçiler bugün bir de sendikasını buluyor. Başta TÜRK-İŞ olmak üzere benzeri diğer sendikalar,. bizim için bu HARB-İŞ, sınıfın örgütlenmesi karşısında engel teşkil ediyor. Yani bugün mücadelemiz iki boyutludur; Belirleyen boyutu siyasi iktidara ve işverene karşıyken, bugün için öne çıkan boyutu da sendika ağalığına ve bürokrasisine karşıdır.

Örneğin, bu eylemlilik sürecinde sendikalar talepleri ekonomik söylemlere hapsetmeye çalışıyor. Oysa bizler kalıcı olanın demokratik taleplerin olduğunun bilincindeyiz.

- Sendikaların önünüzde engel olduğunu söylediniz. Bu eylemlilik sürecinde ortaya çıkan çalışmalarınızı sonraki sendika seçimlerine taşımak gibi projeleriniz var mı?

Olmak zorunda. Yaşananlar bize gösterdi ki, sendikaların gerek şube gerekse de genel merkez yönetimlerinde demokrat, devrimci, dürüst insanlar olmadıkça sendikalar bizden çok işverene yaramaktadır. Bu nedenler sendika seçimlerinde aktif olarak yer alacağız. Zaten bir önceki seçimlerde muhalefetimizi Demokratik Birlik olarak kurumlaştırdık. Bu kurumlaşma gün geçtikçe gelişiyor. Ve pratik içerisinde sendika yönetimi sürekli kendi kendini teşhir ettiği için, bizler kendi sendikalarımıza sahip çıkmada daha da kararlı tavır almamız gerektiğini görüyoruz.

- Şu ana kadar önemle üzerinde durduğunuz bir nokta var; işçinin tabandan gelen insiyatifi. Bu insiyatifin kalıcılaşması ve gerek sendika yönetimlerindeki uzlaşmacı sarı sendikacılık anayışının kırılması, gerekse işçilerin yöneten haline gelmesi için öngördüğünüz örgütlenme biçimleri neler?

Taslak komisyonlarımızı oluştururken birim temelinde yükselmesine çok önem verdik. Çünkü birim temeline dayanmayan hiç bir örgütlülük işçi sınıfının öz insiyatifini kalıcılaştıramaz. Oluşturduğumuz birim örgütlülükleri üzerinde seçim usulü daha üst kurumlar yaratıyoruz. Ve bu örgütlülükleri işyeri düzeyinden bölge düzeyine çıkarmaya çalışıyoruz.

- Sendika seçimlerinde muhalefet olarak oluşturduğunuz Demokratik Birlik'in geçen genel kuruldaki programında bu çerçevede önerilen somut örgütlenme biçimleri yoktu. Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?

Pratik olarak yaşadığımız bu birim örgütlülüklerini muhakkak ki muhalefet olarak programımıza alacağız. Şu an bu konuda daha avantajlıyız. Çünkü bir önceki şube seçiminden bu yana yaşanan pratik deneyimler örgütlülüklerimizi daha da geliştirdi.

- Gazetemizin ilk sayısından itibaren önerdiğimiz ve birçok pratik örneği yaşanan İşyeri Komite ve Konseyleri önerisine nasıl bakıyorsunuz, bu önerinin pratik faaliyetinize katkısı ne oluyor?

İşyeri Komite ve Konseyleri önerisini biz de kabul ediyoruz. Ve bu çerçevede birim örgütlülüklerimizi oluşturuyoruz. Ama bazıları gibi İşyeri Komitelerini sadece devrimcilerin dahil olduğu bir yapı olarak düşünmüyoruz. İşyeri Komiteleri duyarlı, işçiler tarafından sevilen ve güven duyulan insanların oluşturması gereken bir organlaşmadır. Yani doğal önderler oluşturmalı. İşyeri Komiteleri önerisi bizim için tartışılmaya ve geliştirilmeye değer bir öneri. Bu gelişimi yaşama geçirebildiğimiz ölçüde daha da başarılı olacağımız inancındayız.

- Teşekkürler.

...hepsi aynı gün olsaydı !

Baştarafı 10'da

...emleri sırasında 3 kişi gözaltına alındı. 51.000 işçi 20 Haziran'a dek ser...zite eylemi yapacak.

...İRAN: İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Edirne DOKGEMİ-İŞ, TES-İŞ, YOL-...AT-İŞ, PETROL-İŞ VE DENİZCİLER Sendikası işçileri viziteye çıktılar. ...Haliç, Camialtı işçileri (7000), sloganlarla toplu viziteye çıktı. Alia...0 işçiden 170'i viziteye çıktı. Üretim durdu.

...r Hava İkmal 5 km. yürüdü (20.000 işçi).

...de Tek-Gıda-İş, Tes-İş ve Yol-İş yaklaşık 5000 işçi, Adıyaman TPAO'da toplu viziteye çıkma eylemi yaptılar.

...da Tüm-Bel-Sen, Eğit-Sen, Sağlık-Sen'li memurlar Ayasofya önünde ma... ve sendikal yasakları protesto ettiler.

... Türk-Harb-İş, işçileri sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlan...protesto etmek için yürüyüş yaptı.

...İRAN: Adana'da memur eylemi; Bayındırlık, Köy Hizmetleri, DSİ, Ka...nda çalışan memur ve işçiler 2500 kişiyle toplu viziteye çıktılar.

...İRAN: Konya Karayolları, DSİ ve Köy Hizmetleri'nde çalışan 11.000 iş...lere binmeyerek şehir merkezine doğru yürüyüşe geçtiler. "Hükümet istifa..."sı ile yürüyen işçiler, şehir merkezine girişte engellendiler.

...İRAN: Yol-İş'e bağlı karayolları işçileri eylemde.

...İRAN: Karayolları 14. Bölge Müdürlüğü işçileri "yazılı eylem" gerçek...er. "Yine Açız" sloganını düzenli oturma eylemi ile yazdılar.

... Ordu, Malatya'daki işçiler yürüyor.

...aden İşçileri Sendikası, Etibank, T. Demir Çelik İşletmeleri ve Karadeniz ...letmeleri'nde çalışan işçiler adına grev kararı aldı.

...çileri (5000) toplu sözleşme görüşmelerinin uzamasını protesto etmek ...a yürüyüş yaptılar.

...grev kararı aldı.

...İRAN: TCDD'de çalışan 28.500 işçinin toplu iş sözleşmesinde uyuşmaz...cu Denizcilik İşletmesi'nde 3000 işçi toplu viziteye çıktı. TCDD Haydar...an işçileri iş başında oturma eylemi yaptı. MEB'de çalışan Basın-İş Sen...bağlı 400 işçi Sultan Ahmet'den Gedikpaşa Dispanseri'ne dek yürüyerek çıktılar.

...Balıkesir, Kütahya'daki Etibank tesislerinde çalışan 37.000 işçi ile Mardin ...ğı'nda bulunan Etibank'a bağlı 300 işçi toplu viziteye çıktılar.

...DSİ, Köy Hizmetleri ve Tersane çalışanları Türk-İş'e bağlı 72 sendikaya ...000 işçi işyerlerine 1 km. kala servis araçlarından inerek toplu olarak yürü...

...'e bağlı inşaat, gıda, enerji ve bayındırlık işkollarında çalışan 11.000 işçi ...kır, Urfa, Mardin, Siirt, Batman ve Şırnak'ta bir saatlik oturma eylemi

...ZİRAN: Taşkızak Tersanesi işçileri (4000) yolları keserek yürüdüler, top...eye çıktılar.

...'in 9 sendika yöneticisi 400'ü aşkın işçinin çıkarılmasını protesto etmek ...k grevinde.

... Petrol-İş eylemleri sürecek.

... Jandarma Dikimevi çalışanı bir grup işçi Barbaros Bulvarı'na doğru yü... alkışlı protesto yaptılar.

... bağlı ilaç fabrikası işçileri, Petrol Ofisi Dolum Tesisleri işçileri ile birlik... Meydanı'nda alkışlı protesto eylemi yaparak toplu viziteye çıktılar.

... Tersanesi'nde işçiler toplu viziteye çıktılar.

...ZİRAN: Demiryollarından 200 kişilik bir grup işçi Sirkeci Garı önünde ...p, viziteye çıktılar, Haydarpaşa'da da SSK dispanserine gidildi.

...ol-İş sendikasına bağlı 28.500 işçi vizite eylemine geçti.

...ZİRAN: Eskişehir Hava İkmal Bakım Merkezi işçilerinin protesto eylemi...iryolu işçileri de katıldı. Tülomsaş ve Demiryolları işletmelerinde çalışan ...çi toplu viziteye çıktı, 5 km. yürüdü.

...A; DSİ işçileri 1500 kişiyle toplu viziteye çıktı. Eğitim Belediye ve Sağlık ...ları 400 kişiyle pahalılığı, işten çıkarmaları, anti-demokratik uygulamaları ...için gösteri yaptı. Yürüyüş sırasında memurlar giysilerini satışa çıkardı.

...MUZ: Taşkızak, Camialtı, Haliç, Hasköy, İstinye, Pendik Tersaneleri; De... No'lu Balmumcu Dikimevi, Tuzla Jip fabrikası işçileri aldıkları karar doğ...nda Türk-İş 1. Bölge Müdürlüğü'ne gittiler. Yaklaşık 50 kişilik işçi grubu ...'i eylemlerin birleştirilmesi için zorladı.

Grevin ardı kıyım

Baştarafı 10'da

Tüm bunlar zarar eden ekonomik kriz içerisinde olan bir işletmenin durumuna uymamaktadır. Bunlar bir kambur olarak görülen KİT'lerin özelleştirme adı altında yabancılara peşkeş çektirmenin adımlarıdır.

Elbetteki bu adımlardan biri de işçi kıyımlarıdır. Böylesi bir yerde, düzen sendikası olmayıp sınıfın çıkarlarını savunan bir sendikaya hiç yer yoktur. Bu sendika yokedilmelidir.

Gazetede resmi çıkanlar, sendikalarına gidip gelenler, çok konuşanlar, grev nöbetlerini tutanlar hemen kapı önüne konulmalıydı. Grev sırasında gözaltına alınan ya da polisle itişip kakışanlara ise hiç tahammül yoktu. Kıyım öylesine sistemli yürütülmeliydi ki, sendikasına, ekmeğine, onuruna sahip çıkan bir tek insan kalmamalıydı. Grev sırasında sol kolunu yukarı kaldırıp, yere tükiren biri vardı, hemen gereken yapılmalıydı.

Evet bu kıyım siyasidir. Kıyımın amacı ise sendikasızlaştırmadır. Bu yüzden EBİ'de (Elektronik Bilgi İşlemleri) koruma görevlisi olarak çalışan 9 kişi grev öncesi greve katılmamaları için tehdit edilmiş, tehditlere boyun eğmeyen 8 kişi kapı önüne konurken, greve katılmayan 1 işçi ise başka bir bölüme atanmıştır. Yalnızca THY'de emekli olabilecek 900 işçi var iken, işveren bu işçilerin 176'sını emekli ediyor. Kıyımı da yetiştirilmesi yıllar alan ve milyonlarca TL'ye malolan nitelikli genç personelleri işten çıkararak gerçekleştiriyordu. Uçakların doluluk oranının %70-80'lere ulaştığı iş hacminin geliştiği bugünlerde, bu durum, işletmeye ayrıca bir zorluk getirmektedir.

İşverenler cephesi işçi kıyımıyla, özelleştirmeyi düşündükleri ve ilk adımlarını attıkları THY ve HAVAŞ'ta, dikensiz gül bahçesi düşünü kuruyorlar.

Şimdiye kadar da bu düşlerini gerçekleştirecek oyunları gayet iyi oynadılar. Havacıların ise işverenlerin bu düşlerini bozup, kabusa döndürecek bir hazırlık yapabildiklerini söylemek zor. Grevin bütümiyle beraber gerek grevin değerlendirmesi gerekse grevin sonrasında gündeme gelebilecek işçi kıyımına karşı önlemler alma noktasında adımlar atamayan havacılar, kıyımın bu kadar pervasızca yapılmasına engel olamadılar. Toplu iş sözleşmesinin bağıtlanmasıyla beraber sendikanın "gizli bir mahçubiyet" havasına girmesi, işçilerin de bu durumu sessizce kabullenmesiyle beraber işçilerle, sendikaları arasında bir kopukluk, güvensizlik oluştu. Bu durum ise sessizliğe neden oldu. Hava-İş sendikası (genel merkezi) işten atılmaları protesto etmek amacıyla THY Genel Müdürlüğü binası önüne siyah çelenk bırakıp 3 günlük açlık grevi yaptı. Yönetici ve temsilcilerin katıldığı açlık grevine katılan işçilerin sayısının ancak 4 olması yaşanan sessizliği bir parça açıklayabilmektedir. Atılan işçilerin paralarını hesaplayıp, bu paralarla neler yapacaklarını hesaplamaktan öte birşey yapmamaları ise olayın diğer bir yanıdır.

Evet havacılar bu kıyıma hazırlıksızdılar. Bu dönemde havacılar, kendi aralarındaki havayı "işçi kıyımına karşı direniş" havasına dönüştürememişlerdir.

Grev sırasında militanlaşan işçi önderlerinin çalışmaları da havayı değiştiremiyordu. Aralarında bir komite oluşturan işçiler ilk zamanlar çok canlı olmalarına rağmen, komitenin nasıl olması, ne yapması gerektiği tartışmalarından öte bir şey yapamadılar. Komitenin sendikaya bağımlı mı-bağımsız mı olacağı, taleplerinin ekonomik mi yoksa işe geri dönme noktasında mı olacağı doğrultusundaki yanlış tartışmalar komiteyi zorlamaya başlıyordu. Komite meşruluğunu sendikanın onayı ile kazanabileceğini düşünmüştü. Oysa ki komitenin meşruluğunu sağlayacak olan, komitenin haklı talepleri ve yapacağı işlerdir. Grev döneminde, sendikaya rağmen 3-4 bin kişilik yürüyüşler yapan, işten atılmaları protesto için 100 kadar işçiyle HAVAŞ Genel Müdürlüğü'nü birbuçuk saat kadar işgal eden işçiler yaptıkları bu işleri unutmaya başladılar. Bu unutulan işler yerini sendika-komite tartışmasına (ki sendika komitenin meşruluğunu kabul etmiştir) bırakınca, komite işçileri harekete geçirecek yapı olma özelliğini yitiriyordu.

Yıllardır zarar ettikleri söylenen KİT'lerde, zararın nedeni siyasi iktidarın buraları çiftlik gibi kullanmasıdır. Şirketler birkaç insana peşkeş çektirilirken, bunun sonucu ortaya çıkan fatura işçilere kesilmiştir. Zarar eden işletmede işçiler kapı önüne konurken, işverenler ise talana devam ediyorlar. THY işvereni et alımında yolsuzluk yaparak işletmeyi 700 milyon TL. zarara sokan, tüketim kooperatifi yöneticileri ve kendi personelinin 7'sini emekli edip, 9'unun da işlerine devam etmesini sağlayarak işletmeyi zarara sokanları nasıl ağır bir biçimde "cezalandırdıklarını" göstermişlerdir. 550 milyar zarar eden THY'nin yöneticileri 1 milyarlık çatal kaşıktan sonra, Hollanda'dan 5 milyarlık tabak almışlardır. THY'nin bir üst görev yetkilisi Etiler'de 1.5 milyarlık villa alıyor. Evet "sayın" yöneticiler bu düzenbazların, üçkağıtçıların düzeni, yani sizin düzeniniz. Sizlerin paralarınıza para katmaktan, ekmekleri ve onurları için direnen işçileri işten çıkarmaktan öte bir derdiniz olmasın. Ancak 3 Ocak'ta grev sırasında titrediğiniz günleri unutmayın. O günler çok uzakta değil çünkü.

Divriği'de şenlik

Baştarafı 10'da

idi. Divriği'yi Divriği yapan ya da bugüne kadar getiren/getirebilen maden ve maden işçisi idi. Kentin el falında "hayat yolu" maden, "yolcu"su da maden işçisi...Gelin görün ki aynı yaşam birliği içerisinde birlikte yol alması gereken insanlara istikameti değiştirilmiş yanıltıcı levhalarla yol ayrımı gösterilmiş. Bir tarafta aleviler, bir tarafta sun'iler.

Üretim sürecinde, üreten halkın yolu tektir, ırkı, dini, mezhebi ne olursa olsun. İşte, Divriği Şenliği, "ÜRETEN BİZİZ, YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ", "SÖZ, KARAR, YETKİ HALKA-HALK İKTİDARA", "YAŞASIN TÜRK VE KÜRT HALKININ DAYANIŞMASI" haykırışları ile, bütün bunlara çözüm arıyor, bulduğu çözüm yollarını dört düvele ulaştırmaya çabalıyordu. Bir bakıma şenliğin sesi, maden işçisinin sesiydi. Bu ses ne Ulucami'den ne de Hıdır Abdal Tekkesi'nden yükseliyordu... Bu ses üretim mekanlarından, maden ocaklarından yankılanıyordu.

Şenlik, o sahte yol ayrımının karışıklığında, "Resmi geçit" kalıplarında coşkusuz bir biçimde başladı. Tribünler, geniş ve boş bir alan, alanda kurulu bir kürsü, mikrofon ve hoparlörler...Davul-zurna, yöresel giysili halk oyuncuları, saz, müzik bir türlü beklenen coşkuyu yaratamıyor. "Muammer Aksoy" Kütüphanesinin açılışı, "kilim ve el sanatları sergisi"nin gezilmesi de bir canlılık getirmiyor. Yapılanlar, alışılagelmiş "temel atma törenleri"nden öteye gidemiyor.

Öğleden sonra başlayan panel şeytanın bacağını kırıyor. Ahmet Yıldız, Şükran Ketenci, Hakkı Zabcı, Atilay Ayçin ve Çetin Uygur'un konuşmacı olarak katıldıkları "İNSAN HAKLARI VE DEMOKRASİ"paneli benzerlerine taş çıkartır bir seviyede geçiyor. Yoğun bir izleyici kalabalığının içinde özellikle maden işçileri nitelikli sorularıyla, işçi sorunlarının, ülke sorunlarının ayrıntılarına iniyorlar. Panelin süresinin bitmesine rağmen, işçiler toplantının uzatılması talebinde bulunuyorlar ve özellikle Çetin Uygur'u bırakmak istemiyorlar. panelle birlikte gelen coşku, ertesi gün, şenlik boyunca devam ediyor.

Diyarbakırlı gençlerin sahneledikleri "politik tiyatro" örnekleri hem ilgi gördü, hem de, bütün amatörlüğüne rağmen, iz bıraktı. Ankara Birlik Tiyatrosu'nun sahnelediği "Pir Sultan Abdal" oyununun, izleyicilerin bilmediği, anlamadığı bir nedenden dolayı yarıda kesip kenti terketmeleri üzüntü ve kırgınlık yarattı.

Şenlikte, dikkat çekici bir nokta da, değişik yörelerden gelen insanların aralarında kaynaşmaları, iril ufaklı gruplar halinde uzun uzadıya tartışmaları, dertleşmeleriydi. Düşünce ve deneyim alışverişinin yapıldığı bu toplantıların daha sonra yazışma yolu ile sürdürülmesi, bu tür şenlikelrin bu türden de yararlarının olduğunu göstermesi bakımından ilgi çekiciydi. Divriğililer Diyarbakırlılarla, Diyarbakırlılar İstanbullularla, İstanbullular Sorgunlularla tanıştılar.

Divriği şenliği, kuşkusuz, teknik ve içerik anlamında mükemmel değildi. Bir çok eksikliği göze çarptı. Şu şöyle olsaydı daha iyi olurdu gibilerden eleştiriler çokça yapıldı. En güzeli, bu tür eleştirileri bizzat bu etkinlikleri düzenleyenlerin yapmasıydı. Ama, hemfikir oldukları, saptadıkları amaçlarıydı: "üreten biz yöneten de biz olacağız" şiarını kültürle, sanatla, bilgiyle, tartışmayla beslemek.

Bizlere düşen görev de, henüz ham olan bu etkinlikler bütünlüğünü çürütmeden, olgunlaştırarak gelecek günlere taşımak olmalıdır.

Şenlik sonrası, Divriği'de kalanlar Divriği'de, memleketlerine dönenler seyahat boyunca, panelde, Çetin Uygur'un konuşmasının son bölümünü düşündüler, ölçtüler, biçtiler...

"...İşçi sınıfının gücü yükselecektir. Gerçekten, soruna, sorunlara çözüm getirecek, sorunalrı çözecek bir güç yükselecektir; onların üzeride devrimci bir işçi hareketi yükselecektir. Çıkışımız buradadır. Bizim bir DEV-İŞÇİ'miz doğacaktır ve bu DEV-İŞÇİ'miz işçi sınıfının ve halkın mücadelesinin her boyutunda, toplu sözleşme kavgasından siyasi iktidarın her türlü saldırısına kadar her olaya karşı en uygun karşılığı ve yanıtı verebilecek düzeyde örgütlenebilen bir nitelik taşıyacaktır. Bu örgütlülük öyle blir örgütlülük olacaktır ki, bir işçi arkadaşımın çocuğu hastalandığı zaman, nasıl ka Özal ABD'de Huston'da 30 milyona by-pass ameliyatı olabiliyorsa, 50 milyonu 50 dakikada yaratacaktır. 50 milyonu 50 dakikada yaratacak bu örgüt aynı zamanda Özal'ın politik saldırılarının karşısında direnen, direnmesini bilen ve halkın önderliğini yapabilen bir örgüt olacaktır.

Kamu İşçilerinin yükselen eylemliliği içinde Ankara Yol- İş Sendikası işçileri de vardı. İstanbul yolunu kesmekten, işyerlerinin önünde oturma vb. her türlü eylemi yapan işçiler, 13 Haziran tarihinde alkışlı protestoyla toplu viziteye çıktılar. Vizite eyleminin ardından, Sendika Genel Merkezine yürüyen işçiler "Padişah İstifa", "işçiler Elele Genel Greve" sloganlarını attılar.

Yollar işçileriyle doldu

Baştarafı 10'da

ya'nın Şişmanı İşçilerin Düşmanı", "TRT Sizin Meydanlar Bizim" türünden dövizlerin asılması halkın büyük ilgisini topladı.

Açlık grevi bitiminde konuşan 1 Nolu Şube başkanı Muammer Çelik, işçi sınıfının emeğin karşılığını almaktan yana verdiği mücadelede işçisiyle, halkıyla, demokratik kitle örgütleriyle örnek bir dayanışma sergilediğini vurgulayarak emeğin hakkını alıncaya kadar mücadeleye devam edeceklerini bildirdi.

Sivas Karayollarından
Bir Grup Devrimci İşçi

Ankara'nın yolları işçi

Baştarafı 10'da

dan indirecek olan sizlersiniz, ilk seçimde işçilerin düşmanları başımızdan gidecekler" diyerek sınıfsal bir gerçeği, işçi sınıfının gücünü anlatırken diğer yandan kitlelerin umudunu seçimlere, düzen içi sınırlara hapsetmeye çalıştı.

Daha sonra işçiler Türk-İş merkezine doğru sloganlarla yürümeye başladılar. İlk barikatta (ki sokağın başındaki çevik kuvvet barikatıydı) Kenan Durukan işçilerden dağılmalarını istedi. Polis arabasının megafonundan konuşan Durukan işçilere, kendisinin başkanları olduğunu sözünü dinlemeleri gerektiğini söyledi. Buna rağmen işçiler, barikatın sağından-solundan caddelere taşarak Türk-İş merkezine yöneldiler. Türk-İş'in daha önceden çok sayıda çevik kuvvet tarafından korumaya alındığı görüldü. Bunun üzerine işçiler Atatürk Bulvarı'na çıkarak Kızılay'dan Sıhhiye'ye kadar slogan atarak yürüdüler.

Ankara Emniyet Müdürü'nün de öfkeyle izlediği yürüyüş polis tarafından engellenemezken, Türk-İş yine kendi üyeleri tarafından basılmaktan polis barikatıyla kurtarılmış (!) oldu. Yoğun işten atılmaların yaşandığı, işten atılma tehditleri ve ekonomik olarak tam bir sefalet içerisinde çalıştırılan kamu işçisinin açığa çıkardığı bu tepki, yükselerek devam edecektir.

Ekonomik nedenlerle yola çıkan işçiler, demokratik kazanımlar elde etmeden kazanılan ekonomik mücadelenin kalıcı olamayacağını 89 bahar eylemlerinde yaşayarak gördüler. İşçi önderlerine şimdi çok daha büyük ve yeni görevler düşüyor. Bu tepkiyi örgütleyerek devrimci yola kanalize etmek ve Devrimci İşçi Hareketi'ni yaratmak. Sorun belli, çözüm de...

İGDAŞ'ta toplu vizite

Baştarafı 10'da

kopukluk da büyütüyor. İşçiler, görüşmelerin başlangıcında sendikanın ne talep ettiğini bugünkü sınıra nasıl inildiğini bilmediklerini, bu tür kararların işçilerin dışında alındığını öne sürerken; sendika yetkilileri, görüşmelerin hepsinde işçi temsilcilerinin bulunduğunu ve işçilerle bu yolla bilgi alışverişinde bulunduklarını söylüyorlar.

İşçilerin söylediğine göre temsilciler görüşmelerle ilgili bilgileri "işçiler arasında bölünmeye yolaçar" gerekçesiyle gizli tutuyorlar.

Bunlardan hangisinin doğru olduğunu bilmek zor değil.

Ama açık olan bir şey var ki işçiler kendi haklarına, kendi sözleşmelerine örgütlü olarak sahip çıkmadıkları sendikalarını ve temsilcilerini zorlamadıkları sürece daha bir çok sözleşmeyi habersiz geçirecektir.

Ya hepsi aynı gün olsaydı !

2 HAZİRAN: Bursa'da "Türk-İş"in Haksızlığa Hayır Mitingi.
4 HAZİRAN: DOK-GEMİ-İŞ üyesi 1750 işçi vizite kağıtları ile SSK Beyoğlu Dispanserine dek yürüdüler. (Haliç-Camialtı-İstinye)
ALPET ve YARPET'te sürgüne karşı 1500 işçi yürüdü, sabah da 09.00'da işbaşı yapıldı.
Petrol-İş, eylemleri sabah akşam yürüyüş ile sürüyor (25.000 işçi).
Belediye-İş sendikasına bağlı işçiler TÜRK-İŞ 7. Bölge Müdürlüğü önünde oturma eylemi yaptılar (Olağanüstü Hal Bölgesi), biriken 40 milyarlık alacaklarını istediler.
Petrol-İş Batman işçileri (4500) sözleşme imzalanmamasını protesto ederek, servis araçlarına binmediler ve işyerine toplu yürüyüşle geldiler.
Toplu iş sözleşmelerinin YHK'ya gönderilmesini protesto eden Gölcük Tersanesi ve askeri işyerlerinden çıkan işçiler (6000 işçi) oturma eylemi yaptı.
6 HAZİRAN: İzmir'de Petrol Ofisi Bölge Müdürlüğü'nde çalışan 122 işçi toplu iş sözleşmesini protesto eden bir yürüyüş yaptı.
7 HAZİRAN: Gölcük'te Harb-İş sendikası önünde 6000 işçi eşleri ve çocuklarıyla miting yaptı.
İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı çalışan çok sayıda işçi TANSAŞ ve Belediye'de on gün önce işten çıkarılan 9 işçinin işe alınması için sendika binası önünde toplanarak alkışlı protestoda bulundu.
11 HAZİRAN: 240 bin işçi eylemde. Çaykur greve hazırlanıyor. Türkiye Şeker Fabrikaları'nda grev kararı alındı (38.500 işçi).
12 HAZİRAN: Pendik Tersanesi işçileri (2500) vizite eylemi yaptılar. İç Anadolu Bölgesi'nde 6000 karayolu işçisi sakal bırakma eylemi yapıyor. İstanbul başta olmak üzere 8000 karayolu işçisi çeşitli illerde işyerinde bekledi. İstanbul ve çevresinde 8000 TEK işçisi yemek boykotu yaptı. DSİ işçilerinin vizite eylemi, yemek boykotları sürüyor. İstanbul Halk Ekmek ve Belpa grevleri 20. gününde. MKE 11614 işçi greve çıkma kararı aldı. TEK, DSİ ve Karayolları işçile

(Devamı 9. sayfada)

"Artık işyerleri olarak tek tek toplu sözleşmeleri belirlemek mümkün değil. Bu nedenle eylemlerimizi bölgemizdeki diğer işyerleriyle birleştirmemiz gerekiyor"

Tersane İşçileri kararlı..

Harb-İş'in aldığı genel "toplu vizite" eylem kararı ile sokakları dolduran Taşkızak Tersane ve Dikimevi'ne Camialtı işçileri tam katılımla destek verdi. İşçilerin Kasımpaşa'dan Tepebaşı'na uzanan yürüyüşlerini polis durdurmaya çalışınca, Taksim'deki trafiğin nabzı yere oturan tersane işçileri ile birlikte attı.

89 Bahar Eylemliliklerinin motor güçlerinden birisi olan tersane işçileri; yine toplu sözleşme sürecinde.Tersane işçileri süreci belirleyebilmek için tekrar sokaklara dökülüyor.4 haziran salı günü Haliç ve Camialtı,6 Haziran Perşembe günü Camialtı ve Taşkızak, 11 Haziran günü Pendik Tersanesi işçileri sokaklara döküldü. Bu işyerlerinden Taşkızak Tersanesi diğerlerinden farklı olarak Askeri işkoluna bağlı. Taşkızak Tersane işçileri süreci nasıl yaşadıklarına ve gördüklerine ilişkin sorduğumuz soruları yanıtladı:

- Şu an toplu sözleşme görüşmeleriniz hangi aşamada?

Toplu sözleşmemizin arabulucu süresi doldu. Bundan sonraki aşamada sözleşme YHK'nın insafına kaldı. Ancak bizim sözleşmemiz kamu sözleşmeleriyle aynı döneme denk düştüğü için bu sözleşme Türk-İş ve hükümet anlaşmasına bağlı.

- Peki, Türk-İş nasıl davranıyor?

Türk-İş tutarsız demeçler veriyor ve eylemleri birleştirmemek için elinden geleni yapıyor. Bu durum sözleşmelerin Türk-İş tarafından satılacağı kuşkusunu doğuruyor. Ancak şu da bir gerçek ki bu sözleşmeler tabanın gücü ve eylemlerde somutladığı tepkisi nedeniyle ucuza satılamayacak.

- Başbakan ve kabine değişiminden sonra toplumda şöylesi bir hava estiriliyor:"Sorunlar eski hükümetten kaynaklanıyordu. Yeni başbakan sorunları çözecek, işçilere memurlara istediğini verecek." Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Hükümet de, başbakan da değişse hiç bir şey farketmez; politika aynı politika, insanlar aynı insanlar... Sadece Akbulut gitti, Yılmaz geldi. Yani aynanın arka yüzü ters çevrildi.

- Toplu sözleşme taslağının hazırlanması süreci nasıl işledi ve bu süreçte sendikanın tavrı ne oldu?

(Devamı 9. sayfada)

Demiryolcular yürüdü

600 bine yakın kamu işçisini ilgilendiren toplu sözleşme gö[rüş]melerinin sonuçsuz kalmasını protesto için çeşitli işkollarında [çalı]şan işçiler sürekli eylemler yapıyorlar. Karayolları işçileri ve [Pet]rol-İş üyesi işçilerin vizite eylemlerinden sonra, 20 Haziran [...] tarihinde Demiryol-İş'e üye 28 bin 500 işçi tüm Türkiye'de t[...] viziteye çıktılar. İzmir'de, Eskişehir'de ve diğer illerde işçiler [he]men hemen aynı saatlerde işi bıraktılar.

Malatya'da 80, Adana'da 500, Ankara'da 3000 kişinin ka[tılı]mıyla gerçekleşen eylemlerde işçiler attıkları sloganlarla miting [ha]vası estirdiler.

İstanbul'da Yedikule, Sirkeci ve Haydarpaşa olmak üzere [...] merkezde gerçekleşen vizite eylemlerinde en kitlesel katılım H[ay]darpaşa'daydı. Buradaki işçi sayısı 3000 civarında. Yedikul[e'de] gerçekleşen 200 kişilik vizite eylemi işçilerin sloganlar atarak [Sa]matya SSK Dispanserine kadar yürüyüp burada vizite kağıtl[arını] teslim edip dağılmalarıyla son buldu.

"İşçiler elele genel greve", "Çankayanın şişmanı işçi düşm[anı]", "Ortadirek dediler kanımızı emdiler", "İşçiler geliyor hanedan [...]yor"... sloganlarını atan işçilere halk da zaman zaman katıldı.

Sirkeci'de ise saat 9 sularında toplanan 300 kadar işçi Cağ[aloğ]lu'ndan Sultanahmet'e kadar yürüdü. iki saat süren yürüyüşü[n so]nunda vizite kağıtlarını dispansere veren işçiler daha sonra ses[sizce] dağıldılar.

Çevik kuvvet kordonunda gerçekleşen bu yürüyüşte en çok [dik]kati çeken sloganlar şunlardı: "Geliyor geliyor demiryolu geli[yor]", "Fabrikayı değil Çankaya'yı sat", "TRT onların meydanlar bi[zim]"

HARB-İŞ üyesi 2500 işçi yürüdü

Ankara'nın yolları işçi

(İşçilerin Sesi / ANKARA)

Kamu işçilerinin Türkiye genelinde gerçekleştirdikleri eylemlere Ankara'dan askeri işyerlerinde çalışan işçiler de katıldı. Kamuda çalışan işçilerin Ankara'da sayıca azlığı, işyerlerinin dağınıklığı, birçoğu Ankara'da bulunan sendika merkezlerinden "beklemek" doğrultusundaki tavırlar cepheyi oldukça daraltıyor.

Tüm bunlara karşın askeri işyerlerinde çalışan Harb-İş üyesi yaklaşık 2500 işçi 12 Haziran 1991 günü iş çıkışı Harb-İş merkezinin buluduğu sokağı tümden kapatarak, "Taslaktan Taviz Yok", "Ekmek Yoksa Barış da Yok", "Çankaya'nın Şişmanı İşçi Düşmanı", "Hanedan İstifa" sloganlarını atmaya başladılar.

Toplanan işçilere konuşma yapmak isteyen Harb-İş Sendikası Şube Başkanı ve Genel Başkan yuhalandı. Bir süre konuşmalarına izin verilmeyerek "Başkan İstifa" sloganı atıldı.

Sokağın her iki çıkışı da polis barikatları ile kesildi. Sokağa giriş engellenerek yaklaşık bir saat trafiğe kapatıldı.

Bu arada bir konuşma yapan Kenan Durukan; "Hanedan İstifa", "Padişah İstifa" sloganlarının hayli yükselmesi sonucu "Padişah istifa etmez, onu ora

(Devamı 9. sayfada)

İGDAŞ'ta toplu vizite

İstanbul Belediyesi'nin yan kuruluşlarından olan gaz dağıtım şirketi İGDAŞ'da 25 Nisan'da başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin 27 Haziran'da uyuşmazlıkla sonuçlanmasını protesto etmek için işçiler 2 Temmuz'da toplu vizite eylemi yaptılar. Bu eylem üç gün sürdü..

Tes-İş 3 No.lu şubenin yetkili olduğu ve halen 250 işçinin çalıştığı İGDAŞ Genel Merkezi önünde sabahın erken saatlerinde toplanan işçiler vizite kağıtlarını alarak Eyüp SSK hastanesine kadar yürüdüler. Daha önceden sendika eylem komitesi tarafından belirlenen sloganların atılmasına ve işçilerin hazırladığı dövizlerin taşınmasına polisin izin vermemesi üzerine sönük geçen yürüyüş hastanede son buldu. İşçiler dört gün boyunca aynı eylemi gerçekleştirdiler.

Eylemin ikinci gününde vizite kağıtlarının yavaş verilmesini protesto için oturma eylemi yapan işçiler, alkış ve sloganlarla tepkilerini belirttiler. Sendika yetkilileri işçilerden gelen zorlama sonucunda dövizlerin taşınması ve yürüyüşte slogan atılması konularında olumlu bir insiyatif gelişirmek zorunda kaldı. Sonuçta işçiler kendi belirledikleri sloganlarla yürüyüşlerini tamamladılar.

Görüştüğümüz sendika yöneticileri ve işçiler amaçlarının işi durdurup işverene baskı yapmak olduğunu ancak işlerin büyük bir kısmının taşeron firmalar tarafından yapılıyor olmasının bu amaca ulaşmayı kısmen engellediğini belirttiler. Fakat İGDAŞ'da sendikalı olan mühendislerin de eyleme katılması sebebiyle yapılan işlerin denetimsiz sürdürüldüğünü bu yüzden de gelecekte çok büyük sakıncalar doğabileceğini vurguladılar.

Toplu sözleşme görüşmelerinde işveren konumunda olan Büyükşehir Belediyesi'nin tavrını da eleştiren işçiler: "Sosyaldemokrat kimliğiyle karşımıza çıkan İstanbul Belediyesi bu maskenin arkasına gizlenerek emek-sermaye çatışmasında sermayenin yanında yeralmaktadır. Bir yandan memurların sendikalaşmasını istiyoruz diyerek açıklamalar yaparken bir yandan da mühendislerimizi kapsam dışı tutmamızı önerme ikiyüzlülüğünü gösteriyorlar" şeklinde konuştular.

250 kişiyi ilgilendiren bu toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanan maddeleri arasında şunlar var: Toplam 100 civarındaki idari maddeden 35'inde anlaşma sağlanamadı. Bu maddelerin özelliği çalışanların yönetime katılmasını hedeflemesidir. SHP programında buna benzer maddeleri ifade ederken, ayrıca İSKİ, SUSER sözleşmelerinde kabul etmişken İGDAŞ'da reddetmesi ilginç bir nokta oluşturmaktadır. Yine parasal ve sosyal haklardaki düzenlemeleri içeren 38 maddede uyuşmazlık konusudur. Belediyenin önerdiği ücret geçen sene belediye işçilerinin aldığı 2. yıl ücretinden az olduğu gibi bu ücretin sınıflandırılması da sendikalı işçileri bölmeyi amaçlamaktadır.

İşverenle yaşanan sıkıntıların dışında işçiler arasındaki iletişimsizlik de büyük sıkıntılar yaratıyor. Bu sıkıntıları işçi-sendika arasındaki

(Devamı 9. sayfada)

Yol[...] işçileri[...] do[...]

Üç ayı aşkın bir süreden [...] vam eden toplu sözleşme gö[...] nin, emeğin düşmanı iktidarı[...] ren sendikasının katı ve [...] tutumu sonucu kilitlenmesi, [...] vas 1 ve 2 Nolu şubelerince [...] le karşılanırken, sakal bırakm[a ...] layan eylemler vizite ey[...] devam etti. Karayolcular, [...] sonrası yaptıkları yolların g[...] ilk kez tadarak 4 Km.lik bir [...] viziteye çıktılar.

1 ve 2 Nolu şubelerin ald[...] rarla sendika yöneticileri [...] açlık grevine giderek emeğe [...] çilere yönelik düşmanlığı pro[...] ler. Üç gün boyunca İnsan [...] Derneği, Halkevleri gibi De[...] Kitle Örgütleriyle halkın büy[...] ğini kazanan yöneticilere, [...] atölye, köy hizmetleri ve ke[...] yolları emekçilerinin sendik[...] retleri sendika binası dışında [...] lıklar oluşturularak konu[...] yapılması, olaya daha farklı [...] nüm kazandırırken, şehir me[...] olan binanın dış cephesine [...]

(Devamı 9. [...]

Grevin ardı kıyım

TÜTAV (Türk Tanıtma Vakfı) tarafından "başarılı" kamu yöneticisi seçilen Cem Kozlu; başarılı işletme yöneticiliğine devam ediyor. Cem Kozlu ve HAVAŞ genel müdürlüğünün yeni marifetleri ise 1000'e yakın işçinin işten çıkarılması. İşçi kıyımının gerekçesi ise savaş ve grev sonrası oluşan ekonomik kriz.

Havacıların geçtiğimiz ay sona erdirdikleri grevlerine yapılan saldırılar bugün de devam ediyor. Eski Hava-İş başkanı (şimdi ANAP sıralarında milletvekilliği yapıyor) İbrahim Öztürk Hava-İş grevini TV ekranlarında mahkum etmek isterken, THY ve HAVAŞ işvereni ise aynı mahkumiyeti işçi kıyımıyla vermeyi istiyor.

İşçi kıyımının nedeni ekonomik değil siyasidir

Bu kıyım, "istediklerinizi, direnerek almaya kalkışırsanız, bakın başınıza neler gelir" diyen işverenlerin, acımasızca saldırısıdır. İşverenlerin kıyıma gerekçe olarak gösterdikleri "ekonomik kriz" ise işin bahanesidir.

Bahanesidir çünkü;

◊ Zarar ediyoruz, batıyoruz çığlıkları atıldığı halde işletmeye yeni uçaklar alınmıştır.

◊ İşletme ve piyasaya sürülen hisse senetlerinin satışlarından milyonlarca TL gelir sağlanmıştır.

◊ Kar etmeyen, zarar edilen şirketin blok satışları hesaplanmaktadır,

(Devamı 9. sayfada)

Vip - Air olayı

"Allahın yürü ya kulum" dediği sevgili kulları servetlerini genişletip şirketlerine yeni şirketler katarak yürüyorlar.Bu şanslı kullardan birisi de Özal ailesinin bireylerinden Ahmet Özal. Servetinin kaynağı ve miktarı bilinmeyen Ahmet Özal, kendisine sunulan devlet olanaklarından ve kolaylıklardan alabildiğine yararlanarak yürümeye devam ediyor. Bunun en son örneği VIP-AIR özel havacılık şirketi..

Ahmet Özal ve Yavuz Çizmeci'nin sahibi olduğu VIP-AIR, diğer özel hava yolu şirketlerine tanınmayan olanaklara sahip. Bir devlet kuruluşu olan THY'nin ülke içi seferlerdeki tekelini sürdürebilmesi amacıyla özel hava yolu şirketlerine kapalı tutulan iç hatlar, VIP-AIR'a açılıverdi.Bu arada, THY'nin 20 yıldır kullandığı Boeing 737 tipi uçaklar VIP-AIR tarafından satın alındı, restore edildi, 130 olan koltuk sayısı 76'ya inidirildi. Uçuş sırasında her türlü konforun sağlanması için bütün tedbirler alındı. Çünkü, VIP-AIR'ın çok özel yolcuları olacak."Değerli işadamı/ yönetici" başlığıyla VIP üyelerine gönderilen broşürün içindeki abone formuna göre, 750 Dolar ödeyen her üye VIP-AIR'da uçma ayrıcalığına kavuşacak. Bu paranın 150 Doları hava yolu

(Devamı 7. sayfada)

Divriği'de Şenli[...]

Nasıl ki Özal ABD'de 30 milyona By Pass ameliyatı olabiliyorsa, biz de bir işçi arkadaşımızın çocuğu hastalandığı zaman 50 milyonu 50 dakikada yaratacak bir örgütlülük oluşturmalıyız. Yani bizim bir DEV-İŞÇİ'miz olmalıdır.

Bu yıl, Divriği, kurban b[...] önceki yıllardan daha hareketl[...] Hareketlilik, büyük kentlerden [...] ketlerine bayramlaşmaya ya d[...] rini geçirmeye gelerlerden değ[...] riği Kültür-Sanat ve Mad[en ...] likleri"nden kaynaklandı.

Dört yanı ot bitmez, ker[...] mez dağlarla çevrili çanak ke[...] lıç-kalkanlı devirlerin savunm[...] larına elverişli doğal konu[...] olsa gerek İsa'dan önce yüzü[...] kadar uzanan tarihi, ince taş i[...] riyle Mengüçoğullarından ka[...] Camii, Hıdır Abdal Tekkesi, [...] dört yıllık belediye yaşamı v[...] madeniyle Divriği...

Cumhuriyet Türkiyesi'nde [...] ulusal servet olması ile birlikt[...] mez denen sarp dağlar bir u[...] uca delinmiş, demiryolu, mad[...] yurdun herbir yanına bağlam[...] MİRAĞ" sözcüğünün isim ba[...] vermiş bu ufak "madenci [...] Divriği...

Yabancı bir çift göz, bir ço[...] te, bir kenti çevreleyen çıplak [...] bir bakıverse, herhalde, ilk şu[...] sorardı: "Maden ve maden işçi[...] saydı, Divriği'nin hali nice [...] Yanıtı açıktı. Divriğiyi ayakt[...] ne Ulucami ne de Hidarabdal [...]

(Devamı 9. s[...]